

Fredag den 3. november 2023 (D)

1

12. møde

Fredag den 3. november 2023 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om regeringens vision for de almene gymnasier.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).
(Anmeldelse 27.10.2023).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om folkeskoleelevers indflydelse på undervisningen.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).
(Anmeldelse 27.10.2023).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk og barnets lov. (Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder m.v. i Frikommuneforsøg II og rettelse af fejl i regler om underretningspligten og sats m.v. i barnets lov).

Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil).
(Fremsættelse 26.10.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 26.10.2023).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love. (Fælles opkrævning af arbejdsgiverbidrag, udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om modregningsadgang, nationale særregler for behandling af personoplysninger m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 25.10.2023).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger m.v. på Kulturministeriets område. (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).
(Fremsættelse 27.10.2023).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love. (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.).

Af ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 26.10.2023).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om gasforsyning. (Forenkling af forretningsplanen og justering af den økonomiske regulering af den systemansvarlige virksomhed i el- og gassektoren m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 25.10.2023).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og elsikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (En forenklet og hurtig ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg på havet, tinglysning vedrørende elproduktionsanlæg i den eksklusive økonomiske zone, justering af administrationen af visse pristillægsordninger til VE-anlæg og forlængelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 25.10.2023).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Erling Bonnesen (V):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lovforslag nr. L 67 (Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø og lov om arbejdsskadesikring. (Udmøntning af dele af aftale om en fremtidssikret arbejdsmiljøindsats og indsats mod social dumping, aftale om initiativer på asbestområdet, anbefalinger fra det midlertidige AMO-udvalg, m.v.)) og

Lovforslag nr. L 69 (Forslag til lov om ændring af lov om ferie og lov om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler. (Genindførelse af bagatelgrænser for udbetaling af uhævede feriepenge m.v.)).

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Lovforslag nr. L 70 (Forslag til lov om visse medietjenesteudbydere bidrag til fremme af dansk kultur (kulturbidragsloven)).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 26 (Forslag til folketingsbeslutning om hårdere straffe for personfarlig kriminalitet).

Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 27 (Forslag til folketingsbeslutning om at give mulighed for at fravælge halalcertificerede produkter i offentlige institutioner).

Henrik Dahl (LA), Charlotte Munch (DD) og Kim Edberg Andersen (NB) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 28 (Forslag til folketingsbeslutning om permanent stop for udviklingsbistand til de palæstinensiske selvstyreområder).

Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 29 (Forslag til folketingsbeslutning om stop for økonomisk støtte til de palæstinensiske selvstyreområder).

Susie Jessen (DD) og Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Beslutningsforslag nr. B 30 (Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk brug af landdistriktsfilteret ved ny lovgivning).

Sólbjörg Jakobsen (LA) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 31 (Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe kravet om, at der skal være en sammenhæng mellem hoved- og bibeskæftigelse, for at udlændinge kan få arbejdstilladelse til bibeskæftigelse).

Stinus Lindgreen (RV), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Louise Brown (LA), Per Larsen (KF), Peder Hvelplund (EL), Mette Thiesen (DF), Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT), Kim Edberg Andersen (NB) og Lars Boje Mathiesen (UFG):

Beslutningsforslag nr. B 32 (Forslag til folketingsbeslutning om evaluering af den danske håndtering af covid-19-epidemien).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 8 (Hvad agter ministeren at gøre i forbindelse med de gentagne problemer, herunder kriminalitet og utryghedsskabende adfærd, der er med beboerne på Udrejsecenter Kærshovedgård, for beboere i området omkring udrejsecenteret, og agter ministeren at ændre måden, hvorpå centeret drives?).

Peter Kofod (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 9 (Hvilke initiativer planlægger regeringen at tage med henblik på at afhjælpe gidselsituationen i Gazastriben, herunder specifikt i relation til at få det danske gidsel hjem til Danmark?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Medlemmer af Folketinget Pernille Vermund (NB) og Kim Edberg Andersen (NB) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en undersøgelseskommission vedrørende våbensagen.

(Beslutningsforslag nr. B 4).

Medlem af Folketinget Helena Artmann Andresen (LA) m.fl. har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forslag tilbage:

Forslag til folketingsbeslutning om, at kommunalbestyrelser skal kunne uddelegere opgaven med at ansætte og opsigse skoleledere til skolebestyrelserne.

(Beslutningsforslag nr. B 7).

Ønsker nogen at optage disse beslutningsforslag?

Da det ikke er tilfældet, er beslutningsforslagene bortfaldet.

Finansudvalget har den 2. november 2023 afgivet beretning om forløbet i sagen om Finansudvalgets tilslutning til fortroligt aktstykke E om nyt studieadministrativt system.

(Beretning nr. 2).

Beretningen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Kasper Sand Kjær (S) har meddelt mig, at han nedlægger sit hverv som medlem af Folketinget pr. 1. november 2023.

Radikale Venstres folketingsgruppe har meddelt mig, at den til Danmarks Nationalbanks Repræsentantskab har udpeget medlem af Folketinget Samira Nawa som medlem fra den 1. november 2023 og for den resterende del af indeværende funktionsperiode i stedet for Martin Lidegaard.

Den pågældende er således valgt.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5: Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om regeringens vision for de almene gymnasier.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).
(Anmeldelse 27.10.2023).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6: Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om folkeskoleelevers indflydelse på undervisningen.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).
(Anmeldelse 27.10.2023).

Kl. 10:05

Erling Bonnesen (V):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 63: Forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk og barnets lov. (Forlængelse af udvalgte forsøgsmuligheder m.v.)

i Frikommuneforsøg II og rettelse af fejl i regler om underretningspligten og satsen m.v. i barnets lov).

Kl. 10:08

Af social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil).
(Fremsættelse 26.10.2023).

Kl. 10:06

Forhandling**Erling Bonnesen (V):**

Forhandlingen er nu åbnet. Den første ordfører er Socialdemokratiets ordfører, og det er hr. Rasmus Stoklund. Værsgo.

Kl. 10:06

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Tak, formand. Jeg er her som vikar for min kollega. Lovforslaget rummer forskellige tekniske elementer, og lovforslaget er et lille skridt på vejen til bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, men ikke mindst drejer det sig om også at sikre velfærdsløsninger til gavn for borgerne i hverdagen. Det specialiserede socialområde rummer nogle af de vigtigste velfærdstilbud for de mest udsatte borgere, og det er et område, som alle kommuner er optaget af skal fungere. Derfor har vi nu i en årrække haft frikommunenetværk på netop dette område.

Med dette forslag giver vi mulighed for at lade arbejdet fortsætte. Der er tale om nye praksisser, som har potentiale til at indgå i en ny samlet lovgivning. Hvis vi ikke forlænger forsøgsperioden, vil de her nye potentielle praksisser skulle ophøre med udgangen af 2023. Det drejer sig bl.a. om situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning, særlige døråbnere og andre løsninger. Forlænges forsøgsperioden ikke, vil kommunerne skulle stoppe med disse tiltag på en og samme tid, og det ville være ærgerligt, når nu der er et potentiale for at lette driften og sikre bedre velfærd, og når man så ovenikøbet kunne risikere at stå i en situation, hvor man kunne genoptage dem, hvis en ny lovgivning blev vedtaget senere. Med lovforslaget bliver det en mulighed for kommunerne at forlænge, men det er ikke noget, de pålægges.

En vigtig del af lovforslaget er desuden at rette fejl i barnets lov i formuleringen om skærpet underretningspligt. En vigtig del af vores lovgivning betyder, at professionelle har en særlig forpligtelse til at underrette myndighederne, hvis de skønner, at et barn har brug for hjælp. Dog vil der, hvis vi ikke ændrer en fejl i teksten, være tale om en yderligere udvidelse af den skærpede underretningspligt, hvilket ikke har været hensigten. Endelig rettes der med dette lovforslag i formuleringerne i reglerne om fremadskridende sygdom og i reglerne om opkrævning af betaling for madservice. Tak for ordet.

Kl. 10:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning, og det er fra fru Lotte Rod.

Kl. 10:08

Lotte Rod (RV):

Tak for talen. Jeg tager egentlig bare ordet for at sige, at jeg skal over at forhandle med børne- og undervisningsministeren, så jeg vil bare gerne sige til ordføreren og til resten af Folketinget, at Radikale Venstre også gerne vil støtte lovforslaget.

Kl. 10:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:08

Rasmus Stoklund (S):

Det glæder mig.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi kan gå videre til Venstres ordfører, og det er hr. Christoffer Aagaard Melson.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for ordet. Jeg er her også i dag som stedfortræder. Det er for Anni Matthiesen, der desværre ikke havde mulighed for at være her.

Med lovforslaget her forlænges nogle af de igangværende forsøgsmuligheder i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde, som ellers står til at udløbe ved årets udgang. Desuden retter vi samtidig nogle tekniske fejl i barnets lov, som træder i kraft fra 2024. Begge dele giver rigtig god mening.

Flere forsøgsmuligheder i frikommunenetværket har vist sig at have et fint potentiale for at udbredes, i større eller mindre grad, til andre kommuner. I kommunerne i netværket har man bl.a. kørt forsøg med teknologi til støtte og omsorg. De forsøg har personale og pårørende heldigvis gode, positive erfaringer med, ifølge den rapport, VIVE offentliggjorde i marts. Derfor er det også fornuftigt at forlænge forsøgsordningen, der lige nu står til at udløbe ved årsskiftet. Det gør vi naturligvis med henblik på senere at få lavet noget mere permanent, så de gode erfaringer fra forsøgene kan blive udbredt i alle kommuner til gavn for borgerne. I Venstre støtter vi tiltaget om forsøgsordninger. Det er en rigtig god måde at teste på, om noget, der ligner en god idé på tegnebrættet, også er det i virkeligheden. Forsøgsordningen giver os mulighed for at skabe lovgivning, der giver mening og tager afsæt i hverdagen for danskerne.

Den anden del af lovforslaget handler som nævnt om nogle tekniske justeringer i barnets lov, bl.a. i henhold til underretningspligten og fremadskridende sygdom. Her får vi kort og godt rettet nogle tekniske fejl, inden loven træder i kraft ved årsskiftet.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 10:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er fru Rosa Eriksen. Værsgo.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Rosa Eriksen (M):

Tak for ordet. I dag skal vi drøfte ændringer i lovgivningen, der vedrører børn i barnets lov og kommunernes frikommuneforsøg. Ændringerne er af teknisk karakter. Jeg vil gerne understrege, at vi alle deler en dyb forpligtelse til at skabe de bedst mulige betingelser for vores børns trivsel og udvikling. Børnene er vores fremtid, og derfor er det afgørende, at vi hele tiden arbejder på at forbedre de love og regler, der direkte påvirker dem. Frikommunenetværk og de forskellige forsøg under Frikommuneforsøg II har været en platform for nyskabelse og eksperimenter inden for kommunal styring af serviceydelser. Det har tilladt kommunerne at udvikle og afprøve innovative metoder til gavn for deres borgere, herunder børn og unge. Det er blevet tydeligt, at disse forsøg har potentiale til at forbedre kvaliteten af de tjenester, som vores kommuner i dag tilbyder, herunder uddannelses- og velfærdstjenester til børn. Derfor er jeg glad for, at ministeren foreslår, at forsøgsmulighederne under Frikommuneforsøg II forlænges. Dette vil give kommunerne mere tid til at indsamle data, evaluere effekterne af deres eksperimenter og justere deres tilgang for at opnå bedre resultater. I Moderaterne

mener vi, det er afgørende for at sikre, at vores borgere får de bedst mulige betingelser for deres fremtid.

Desuden skal der også ske tekniske rettelser i barnets lov, når det kommer til underretningspligten. Jeg mener, at det er ret vigtigt at have klare retningslinjer for at sikre, at ingen børn falder igennem sprækkerne. Formålet og mit ønske med barnets lov er, at den er så præcis som muligt. Loven skal være retfærdig, så den bedst muligt afspejler børns behov og beskytter deres rettigheder. De tekniske ændringer er en del af regeringens engagement i at skabe et bedre miljø for vores børn at vokse op i. I Moderaterne stemmer vi for dette lovforslag, da vi ønsker at give kommunerne mulighed for at skabe innovative løsninger på de udfordringer, der gør sig gældende på det specialiserede socialområde. Samtidig ønsker vi at rette op på fejl og mangler i lovgivningen for at beskytte børns rettigheder og derved sikre, at de får det bedst mulige liv. Tak for ordet.

Kl. 10:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til SF's ordfører, og det er fru Theresa Berg Andersen. Værsgo.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Overordnet set mener vi, at det er en rigtig god idé at sætte vores kommuner fri og give dem mulighed for at lave forsøg. Det har vi også haft gode erfaringer med på beskæftigelsesområdet i den kommune, hvor jeg selv kommer fra, altså Vesthimmerlands Kommune. Nye idéer til opgaveløsning i kommunerne gør, at man kan blive bedre til at løse opgaverne for borgerne og mindske bureaukratibunkerne.

Derfor var vi i SF også tilhængere af frikommuneforsøg inden for bl.a. beskæftigelsesområdet og boligområdet, og vi støttede også forslaget om mere sammenhængende forløb i psykiatrien. Men forsøgene med f.eks. alarmsystemer, videoovervågning og automatiske dørstopper, som alle falder ind under et meget pænt ord, nemlig velfærdsteknologiske løsninger, var vi i sin tid imod i det oprindelige lovforslag, L 220, om frikommuneforsøg, som blev behandlet i 2018. SF kan heller ikke støtte den her del af lovforslaget, som handler om at forlænge perioden på de her forsøg. Institut for Menneskerettigheder skriver i deres høringsvar, at de er bekymret for, at den øgede magtbeføjelse med automatiske dørstopper og overvågning af sårbare borgere kan være med til at legitimere brugen af tvang og dermed ende med at gå forud for brugen af gode, kvalificerede pædagogiske løsninger. Omsorg og pædagogiske løsninger skal altid tænkes ind før magtanvendelse.

En anden god grund til, at vi ikke støtter lovforslaget og forsøget, er, at så mange sårbare borgere med psykisk og fysisk funktionsnedsættelse ikke ved eller forstår, at de bl.a. bliver videoovervåget. Det gør også, at nogle borgere reelt ikke har mulighed for at modsætte sig en overvågning. Vi synes også, det er problematisk, at hverken Datatilsynet eller Dataetisk Råd er blevet hørt i forbindelse med lovforslaget. Vi ved, at ressortministerierne er informeret om, at Dataetisk Råd skal høres i de her former for lovforslag, ligesom Datatilsynet helt intuitivt også bør høres. Derfor undrer det os meget, at man ikke har benyttet den mulighed.

Vi kommer i udvalgsbehandlingen til at spørge ind til, om f.eks. video- og lydovervågning af borgerne er i overensstemmelse med GDPR og grundlæggende principper om databeskyttelse og retten til privatliv. Og hvordan er det egentlig, at overvågning er hjemlet? Så vil vi kraftigt opfordre til, at de her dataetiske perspektiver inddrages i evalueringen, når vi skal til at kigge på de her forsøg.

I relation til den sidste del af lovforslaget, om barnets lov, har vi ikke nogen særlige ønsker til ændringer. Vi bakker op om de ændringer, der er lagt frem.

Til slut vil jeg gerne fremhæve, at der med det her lovforslag er tale om sådan en samleproblematik. Der er tale om forskellige love og helt forskellige problemstillinger, hvor den ene om barnets lov vedrører en aftale, som vi egentlig er med i, og den anden er en fortsættelse af frikommuneforsøget, som vi stemte imod, da det blev vedtaget i 2018. Med den nuværende opsætning af det her lovforslag bliver man tvunget til enten at stemme for eller imod, selv om der er tale om dele, som egentlig burde være adskilt. Jeg kommer derfor i udvalgsbehandlingen til at bede om, at L 63 deles. Jeg skal hilse fra Enhedslisten og sige, at de gør det samme.

Kl. 10:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen. Kl. 10:16

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak, og tak for talen. Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig at høre ordføreren om noget, for jeg var for noget tid siden ude at besøge et bosted, hvor forældrene til en ung mand med handicap ikke kunne få lov til, at han kunne blive videoovervåget om natten, og hvor personalet på det her bosted faktisk var nødt til at gå ind at vække ham flere gange om natten, hvilket jo så gjorde, at han var utrolig træt næste dag.

Det er jo noget af det, som det her lovforslag faktisk forsøger at gøre op med – altså, kan vi bruge videoovervågning, når selvfølgelig pårørende som minimum, men helst også det menneske med handicap, der ligesom skal have det her siddende på værelset, ønsker det?

Altså, de beder jo sådan set selv om det, både de pårørende, men sådan set også de medarbejdere, der er derude, for at de kan gøre det endnu bedre for det her unge menneske med handicap. Kan SF ikke se den del af problematikken med det her lovforslag?

Kl. 10:17

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:17

Theresa Berg Andersen (SF):

Jo, det kan SF godt se, men jeg mener også, der er andre måder at gøre det her på. Jeg mener ikke, at den pædagogiske kunnen må stå tilbage for det her. Hvorfor skal videoovervågning dække det her? Jeg synes, vi ser rigtig mange besparelser ude i vores kommuner, hvor vi bl.a. sparer på fagpersonalet. Hvad er der i vejen for, at personalet egentlig kan gå omkring og kigge ind ad døren og se, hvordan det her menneske har det?

Her snakker vi om videoovervågning. Der er også andre teknologiske muligheder for at tjekke op på nogle ting her; der er sådan nogle apparater i sengen, som kan sige noget. Men videoovervågning synes jeg er et vidtgående skridt at tage. Vi har også set eksempler, bl.a. i hjemmeplejen, på, at folk egentlig har ret til privatliv, når de ligger i deres seng, så hvor går grænsen? Hvilke mennesker skal man filme, og hvilke mennesker skal man ikke filme?

Kl. 10:18

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 10:18

Mette Thiesen (DF):

Du skal jo ikke gå ind og være pædagogisk midt om natten og vække folk. Altså det er jo det, der er hele essensen i det her. Og det

her med, at det selvfølgelig ikke er noget, der skal bruges i flæng, er jeg selvfølgelig fuldstændig enig med SF's ordfører i.

Det er noget, som de fagpersoner, der er ude på de enkelte steder, skal kunne bruge, når det giver mening, selvfølgelig med godkendelse fra de pårørende, allerhelst også fra det menneske med handicap, men hvis det menneske med handicap kognitivt f.eks. er som et barn på 3 måneder, er det jo nok lidt svært at indhente det samtykke.

Så det her handler jo netop om at give omsorg, og jeg er fuldstændig enig med SF's ordfører i, at det her ikke skal bruges i flæng og det ikke skal bruges som en spareøvelse. Men det her er faktisk noget, både de fagprofessionelle, men i særdeleshed også rigtig, rigtig mange pårørende har råbt og skreget om, netop fordi det vil være et bedre værktøj end at gå ind at vække et menneske med handicap flere gange om natten. Kan SF ikke godt se det?

Kl. 10:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 10:19

Theresa Berg Andersen (SF):

Det kan jeg helt klart godt se. Jeg tror egentlig, at det er sund fornuft at sige: Jamen det her gør vi i samråd med pårørende. Men jeg er bange for, at vi åbner for en glidebane, hvor vi ser det andet, ganske som vi ser i tv, i skrækkelige udsendelser, lige i øjeblikket. Så lad os tale med de pårørende.

Med det her taler vi om et forsøg, der har været i gang, og som vi har godkendt i 2018. Der er ikke sket en fløjtende fis på magtanvendelsesområdet, og det her kan muligvis godt være vejen frem, men jeg er bange for, at man åbner en flanke i forhold til at sige, at det her gør man som en besparelse i stedet for, og det må det ikke bevæge sig henimod.

Jeg synes ikke, vi skal blive ved med at vente. Jeg er også åben for at kigge på det, når pårørende går ind og siger: Jamen her er der et særligt tilfælde. Men jeg er bange for, hvor vi bevæger os hen med lige nøjagtig det lovforslag her.

Kl. 10:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Mange tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for ordet. I Danmarksdemokraterne støtter vi op om en frisættelse af velfærdssamfundet, hvor værdien for borgerne og deres pårørende er i centrum. Samtidig mener vi, det er afgørende for den fremtidige kvalitet af vores velfærd, at vi bliver klogere på, hvilke velfærdsteknologiske løsninger der har opbakning fra borgere, pårørende og medarbejdere. Det gælder på sundhedsområdet og ældreområdet, men også på socialområdet. Det er grundlæggende positivt, hvis nye muligheder for brugen af teknologi kan forbedre plejen og omsorgen for borgerne og aflaste personale og pårørende uden at kompromittere borgernes privatliv, ret til selvbestemmelse og værdighed.

I den forbindelse noterer vi os, at VIVE har lavet en rapport, der bl.a. ser på enkelte kommuners forsøg med anvendelse af situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning, og er positive i den forbindelse. Bl.a. derfor er vi trygge ved, at kommunerne i frikommunenetværket kan fortsætte en række forsøg, som regeringen finder har potentiale til at blive helt eller delvis udbredt. Vi vil samtidig opfordre regeringen til hurtigst muligt at få kortlagt, hvilke

løsninger regeringen mener har potentiale til at blive udbredt, så de kan komme flere borgere til gavn. Det er der brug for.

For Danmarksdemokraterne er det helt afgørende, at mennesker, der lever med et svært handicap, får den omsorg, hjælp og støtte, de har brug for og krav på. Med den seneste tids fokus på social- og handicapområdet, bl.a. fra TV 2, må man sige, at det bestemte ikke altid er tilfældet i dag. Jeg tror, vi alle kan blive enige om, at de omsorgssvigt, vi alle sammen har været vidne til på bosteder for mennesker med svære handicap, er helt uacceptabelt og hjerteskrærende. Det må bare ikke ske i dagens Danmark.

Vi kan selvfølgelig ikke tage få brodne kars handlinger eller mangel på samme og dårlige lederes manglende lederskab som et udgangspunkt for, hvordan det generelt står til. Der er rigtig mange, der hver dag gør et fantastisk stykke arbejde for samfundets mest udsatte borgere. Så vi skal have ryddet op i de brodne kar, som er uden empati for andre mennesker, ingen tvivl om det, og der er bl.a. et ledelsesansvar. Samtidig skal vi passe på med at komme med ny hurtig lovgivning fra Christiansborg på baggrund af øjebliksbilleder.

Når det er sagt, er der ingen tvivl om, at der er behov for forbedringer på handicapområdet. Derfor vil jeg også bruge en smule af min taletid på at opfordre regeringen til at skyde arbejdet i gang med en specialeplanlægning på det højt specialiserede socialområde, som regeringen lægger op til i sit regeringsgrundlag. Det er et vigtigt og rigtigt initiativ; nu skal vi bare i gang. På vegne af Danmarksdemokraterne kan jeg sige til ministeren, at vi kommer, så snart ministeren inviterer til forhandlinger.

Danmarksdemokraterne støtter op om forslaget, vi debatterer her, og vi ser frem til, at regeringen fremsætter de planlagte lovforslag på området, så vi ikke står her igen næste år og skal forlænge det endnu en gang. Og vi ser frem til det fortsatte samarbejde om en frisættelse af vores velfærdssamfund, der sætter borgerne og deres pårørende først og samtidig giver mere tid til kerneopgaver, omsorg og nærvær for medarbejderne. Tak for ordet.

Kl. 10:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, fru Sandra Elisabeth Skalvig.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for ordet. Vores socialordfører er desværre forhindret i at være til stede her i Folketingssalen i dag, så derfor har jeg påtaget mig den opgave at vikariere for hende under denne førstebehandling. Jeg skal gøre det kort: Liberal Alliance kan støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 10:23

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er hr. Andreas Karlsen. Værsgo.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Andreas Karlsen (KF):

Tak for ordet, og sikke en spændende sag, som jeg får lov at komme på Folketingets talerstol til for første gang. Frikommuner lyder jo meget godt – fri for regler og bureaukrati, fri for rigid lovgivning; en fri kommune. Det er dog ikke meget frikommune og frihed fra Christiansborg, vi oplever ude i kommunerne, skulle jeg hilse og sige fra os, der sidder ude i landets byråd og kommunalbestyrelser. Temaet fyldte jo ellers rigtig meget under valgkampen, men siden hen er der ikke sket så meget på hele den her frisættelsesdagsorden.

Der er i den grad brug for, at regeringen og Folketinget i langt højere grad tør frisætte kommunerne og lade idéen med frikommuner for alvor komme ud at leve. For idéen er sådan set god nok, og den har jo også bred politisk opbakning.

Vi i Det Konservative Folkeparti bakker selvfølgelig op om lovforslaget her om at forlænge de beskrevne forsøgsordninger i de eksisterende frikommunenetværk samt de nødvendige opdateringer i forbindelse med barnets lov. Tak for ordet.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er fru Mette Thiesen.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Jeg tror, det er første gang, jeg er nødt til at køre talerstolen ned; det plejer at være omvendt. Velkommen til en ny ordfører – hr. Andreas Karlsen, det er dig, jeg taler til. Han hører det ikke, men skidt pyt med det. Nu hørte han det – velkommen til.

Det her lovforslag er jo lidt en sammenblanding af flere forskellige ting, og derfor vil jeg også sige, at vi kommer til at stille en del spørgsmål i udvalgsbehandlingen. Men den del, som jeg også stillede spørgsmål til før, i forhold til at forlænge de her frikommuneforsøg ser vi ret positivt på. Vi har lige set en dokumentar om brodne kar, der behandler mennesker med handicap helt exceptionelt dårligt, og de skal selvfølgelig ikke arbejde med mennesker overhovedet. Det tror jeg sådan set – forhåbentlig – at de fleste er enige om. Det, man tit ser, når der for eksempel har været sådan nogle sager – vi så det senest med Else Marie Larsen, i forhold til at hun hang i den her lift og der stod to eller tre medarbejdere bare og kiggede på, at hun hang der og led – er, at det tit er en kommunal løsning, at man omplacerer de her exceptionelt dårlige ledere og vanvittig dårlige medarbejdere til andre tilbud og lægger låg på det. Det skal selvfølgelig ikke være sådan. Man skal fyres på gråt papir, og man skal ikke have med mennesker at gøre, hvis man ikke kan finde ud af at behandle nogle af de mest udsatte i vores samfund med omsorg og nærvær, for det er det, de fortjener.

Men dermed ikke sagt, at det her ikke er et rigtig, rigtig godt forslag, netop fordi vi jo heldigvis også har rigtig mange dygtige medarbejdere derude, som gør en kæmpe indsats hver eneste dag. Jeg har været rundt at møde nogle af dem. Jeg er også stødt på en del af dem, som oplever, at de eksempelvis står med en beboer, som har så svære handicaps, at man er nødt til at være meget obs på vedkommende. Hvis man i samarbejde med de pårørende, der er, til det her unge menneske kan lave en eller anden løsning, hvor man f.eks. ikke er nødt til at gå ind og forstyrre vedkommende flere gange om natten, men kan lave en løsning, der giver mening, og hvor man har bedre mulighed for at holde øje med, at den handicappede ikke gør skade på sig selv eller andet, synes jeg sådan set, det er positivt. Men jeg vil stadig væk opfordre til, at vi ikke bare bliver ved med at forlænge den her forsøgsordning, men sætter os ned og får forhandlet det her på plads. Det mindes jeg også at have hørt ministeren nævne tidligere at hun rigtig gerne ville.

Men det er den ene del af lovforslaget. Den anden del er noget i forhold til barnets lov, hvor jeg har en del spørgsmål. I Dansk Folkeparti står vi uden for aftalen om barnets lov, simpelt hen fordi vi syntes, der var for mange tidslær, for at være helt ærlig; vi var rigtig bekymrede for retssikkerheden og også generelt. Derfor kommer jeg til at stille en del spørgsmål i udvalgsbehandlingen og i hvert fald også til den del og kan i hvert fald godt støtte, at lovforslaget bliver delt, som det blev nævnt af en tidligere ordfører. Tak for ordet.

Kl. 10:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så går vi videre til Alternativets ordfører, og det er fru Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen. Værsgo.

Kl. 10:28

(Ordfører)

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT):

Tak for ordet. I lovforslaget lægges der op til en forlængelse af anvendelsesperioden for udvalgte forsøgsmuligheder for kommunerne i frikommunenetværket. Frikommuneforsøg er et tiltag, som vi i Alternativet er rigtig glade for, og vi håber, at man kan se lignende tiltag i fremtiden på andre områder. Derfor er vi også for den her forlængelse.

Men lovforslaget indeholder også ændringer i forbindelse med barnets lov. I Alternativet er vi ikke med i barnets lov af flere grunde. Der er ting, som vi finder problematiske. Derfor ser vi også gerne, at lovforslaget bliver delt op, men såfremt det ikke lykkes at nå til den beslutning, støtter vi alligevel lovforslaget, da vi mener, at det omkring frikommuneforsøgene er relevant at forlænge på nuværende tidspunkt. Tak for ordet.

Kl. 10:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så går vi videre til Nye Borgerliges ordfører, og det er hr. Kim Edberg Andersen. Værsgo.

Kl. 10:29

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Jeg er stort set ordfører for det hele, og her er endnu et lovforslag, hvor vi blander pærer og bananer sammen, for så kan vi bagefter gå ud i aviserne og sige, at vi ikke har ret mange lovforslag i Folketinget, for vi kun har 10. Til gengæld indeholder de alle sammen 100 forskellige lovforslag, og det giver ingen mening for mig. Så jeg deler det op og håber på, at det bliver delt op, for hvis det ikke bliver delt op, kommer jeg til at stemme nej til begge dele.

Første del: Det er jo aldrig godt at lave en midlertidig lov og så ikke nå at evaluere på den og derved så bare forlænge den. Det er en dårlig måde at gøre tingene på, men fred være med det. Meget af det giver rigtig god mening, og efter at vi har set Operation X, kunne vi måske håbe, at alle handicappede fik kamera- og lydovervågning, så det i hvert fald var sikret, at de kunne dokumentere nogle af de omsorgssvigt, de er udsat for, og vi selvfølgelig så også kunne dokumentere det supergode arbejde, som nogle medarbejdere gør ude ved vores handicappede. Den del kan vi teknisk set godt støtte.

Men som jeg har sagt før, synes jeg, at barnets lov er noget makværk. Jeg synes ikke, den er klar. Jeg mener, at intentionen er god. Jeg synes, at loven er noget bras, og derfor kommer jeg helt principielt ikke til at stemme for noget som helst samlelovforslag, som barnets lov indgår i, for jeg kan simpelt hen ikke se mig selv bakke op om den endnu. Det kan jeg forhåbentlig i barnets lov 2.0, når den kommer. Jeg tror, at vi skulle have ventet med at lave noget, der hed barnets lov, for 2.0 var klar.

Hvis ikke lovforslaget bliver delt op, kommer vi i Nye Borgerlige til at stemme nej ved tredjebehandlingen.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 10:31

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Man skal altid være varsom, når man snakker overvågning og overvågning af borgerne. Men derfor skal vi heller ikke være teknologiforskrækkede, og derfor skal vi også hele tiden kigge på, om det her er et arbejdsredskab, som kan hjælpe den enkelte pårørende og familien til at føle tryk omring, hvor de har deres familiemedlemmer henne. Så det er sådan en afvejning af de der ting.

Jeg er enig med SF, og jeg kommer til at støtte SF's ønske om at dele lovforslaget op. Jeg mener ikke, det giver mening; det er to vidt forskellige ting. Jeg er heller ikke stor fan af barnets lov.

Så har jeg det lidt sådan med alt det her med frikommuneforsøg, at hvor kunne det være befriende, hvis vi vendte bøtten rundt, så alle kommuner var frikommuner. Så var det ikke nødvendigt at lave frikommuneforsøg, for alle kommuner var frikommuner. Hvis der så var nogle kommuner derude, som havde problemer, altså nogle kommuner, som ikke magtede det her, og hvor servicen faldt fuldstændig fra hinanden, jamen så kunne vi have nogle kontrolfunktioner, og så kunne vi dér sætte nogle regler for kommunerne og sige: I har brug for noget vejledning, og I har brug for nogle strammere regler.

Så min opfordring skal være: Lad os nu vende hele bøtten om og så lade alle kommuner være frikommuner. Der, hvor der så er problemer, kan man sætte ind. Det er jo ikke, fordi vi ikke laver ny lovgivning herinde. Det har man en tendens til at gøre i stor stil, og der skal nok stå nogen på spring for at lave nogle nye rammer, nogle nye krav, nogle nye regler og nogle nye forbud, så snart der er noget, der ikke virker. Men lur mig, om man ikke, hvis man nu rystede posen rigtig godt og havde modet, kunne sige, at vi faktisk tror på, at alle kommuner godt kunne være frikommuner, og at de kommuner, der havde problemer, ville vi så sætte ind over for. Det synes jeg kunne være en smuk og en god tanke, altså at vende det om på den måde.

Kl. 10:33

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Vi går videre til social- og boligministeren.

Kl. 10:33

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det, og tak for den positive modtagelse af lovforslaget og for debatten om det i dag. Det bærer også lidt præg af, at det her primært er et lovforslag, som er af ret teknisk karakter, for det handler om at forlænge nogle forsøgshjemler, så vi dermed får tid til at tage en grundig drøftelse, også med parterne på handicapområdet, i forhold til nogle mere generelle ændringer. Så er der nogle tekniske ændringer på grund af småfejl, som er lavet i barnets lov, og dem vil vi gerne have ændret, sådan at de kan træde i kraft sammen med barnets lov den 1. januar 2024.

I dag har de kommuner, der er organiseret i frikommunenetværk om bedre styring af udgifterne på det specialiserede område, mulighed for at gennemføre forsøg med brug af forskellige typer af velfærdsteknologi i arbejdet med omsorg for personer, som har betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne. Der er mulighed for forsøg med video-, audio- og bevægelsesovervågning, forsøg med søvnmonitoreringsteknologi og forsøg med særlige dørråbnere. Hvis man skal oversætte de ting til almindeligt dansk – det synes jeg sådan set fru Mette Thiesen gjorde rigtig fint – er der jo tale om her, at hvis de her ting bliver brugt på den rigtige måde, er det en kæmpe lettelse.

Jeg mener, at man som borger lige skal prøve at forestille sig, at man skal have et andet og i øvrigt fremmed voksent menneske siddende i sit soveværelse for at overvåge en. Det kan man vælge med den ene hånd, eller også kan man med den anden hånd vælge,

at der f.eks. er videoovervågning. Jeg ved godt, hvad jeg selv ville foretrække. Jeg ville utrolig gerne være fri for, at der sidder mennesker inde i mit soveværelse, særlig når det er fremmede mennesker, så jeg vil klart vælge det sidste. Så er der selvfølgelig nogen, der har det anderledes, og som ville vælge det første, fordi de føler sig mest tryk ved det. Og der er nogle borgere med handicap, hvor den måde, man netop på grund af ens handicap reagerer på, i forbindelse med at man vågner, kan være anderledes, og hvor der er behov for, at der sidder et menneske i lokalet. Det skal være en faglig vurdering, hvor man tager stilling til, om det er det ene eller det andet, der er det mest hensigtsmæssige, og så skal borgeren og borgerens pårørende selvfølgelig være med til at træffe valget om, hvad det er for en af de to muligheder, der er bedst. Der mener jeg jo, at det er lidt mærkværdigt, at vi har indrettet lovgivningen på den måde, at der ikke er et frit valg so to speak, altså at man som borger ikke kan sige tusind tak for tilbuddet om, at der sidder et menneske inde i mit soveværelse, men at det vil jeg gerne være fri for, og ja tak til videoovervågning.

Det er jo så noget af det, man har brugt frikommuneforsøget til at gøre, og som både medarbejderside, borgere og pårørende har været glade for, og derfor er det mit bud, at vi forlænger frikommuneforsøget og så får en generel drøftelse af det, man kalder magtanvendelsesregler. VIVE, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, offentliggjorde i marts 2023 en rapport om evaluering af forsøget, hvor enkelte kommuner har gjort brug af muligheden for at kunne lave forsøg med at anvende forskellige typer af velfærdsteknologi, og på baggrund af den rapport vurderer vi fra regeringens side, at indholdet af forsøgshjemlerne har et potentiale for at blive helt eller delvis udbredt til den generelle lovgivning på området. Dermed synes jeg jo sådan set, at de forsøg har givet os noget nyt og spændende at gå videre med.

I servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne er der en revisionsbestemmelse, som betyder, at jeg ifølge den revisionsbestemmelse skal fremsætte lovforslag i indeværende folketingsår. Og magtanvendelsesreglerne indeholder altså også regler om velfærdsteknologi og omhandler tilsvarende målgruppe som de forsøg, der har været i frikommuneforsøgsbestemmelserne.

I forhold til det, der ligger omkring barnets lov, vil jeg, som jeg indledte med at sige, sige, at der rettes fejl, bl.a. i reglerne om underretningspligt og i reglerne om hjælp og støtte til børn og unge. Normalt er det sådan, at når vi laver så store lovkomplekser, opstår der selvfølgelig fejl, og dem retter vi så til med lovforslag af den her karakter. De vil så kunne træde i kraft den 1. januar sammen med resten. Men altså, samlet set opfatter jeg det her lovforslag primært som indeholdende tekniske ændringer, og derfor er jeg selvfølgelig glad for opbakningen til det. Så tak for debatten.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 10:38

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jeg beklager, at jeg trykkede mig ind det forkerte sted; det er det der med rutinen, når man skifter plads hele tiden.

Jeg ved ikke, om det var en fortalelse, men jeg mener, at ministeren sagde, at man som borgerlig skulle sætte sig ind i, om der sad et menneske eller det var et kamera. Jeg mener, at det vel bare må være som borger; det håber jeg da, og det hører jeg nu, at ministeren siger ja til. Men jeg er næsten sikker på, at der blev sagt borgerlig, og der bliver jeg bare nødt til at sige, at vi borgerlige bestemte også har forstand på både omsorg og folks grænser. Så det vil jeg bare sige at vi såmænd har sat os ind i; det er der i hvert fald nogle borgerlige,

der har, og jeg er næsten sikker på, at os, der sidder i den borgerlige fløj, alle sammen er enige om, at vi også indeholder både empati og omsorg. Så det er bare lige for at høre, om det var en fortalelse fra ministerens side.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 10:38

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nej, jeg tror nu altså, at jeg sagde borger. Det var i hvert fald det, jeg mente, altså at man som borger, som menneske, som person skal forestille sig, at man i sit soveværelse skal have et fremmed menneske siddende. Den borger eller det menneske kan så have den politiske observans, de har lyst til. I den her sammenhæng handlede det alene om, hvem man har lyst til at have siddende i ens soveværelse. Det tænker jeg er et relativt personligt spørgsmål, der ikke har så stor sammenhæng med ens politiske ideologi.

Kl. 10:39

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen frafalder. Så siger vi tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek).
(Fremsættelse 26.10.2023).

Kl. 10:39

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er nu åbnet. Den første ordfører er Socialdemokratiets ordfører, og det er hr. Rasmus Stoklund. Værsgo.

Kl. 10:39

(Ordfører)

Rasmus Stoklund (S):

Når dette lovforslag vedtages, kan vi byde velkommen til en række nye danskere. Et dansk statsborgerskab, som man ikke er født til, er en stor tillids erklæring fra den øvrige befolkning. For os her i salen og for langt de fleste andre danskere er et dansk statsborgerskab noget særligt; det er noget særligt, fordi det er et endegyldigt bevis på, at man er en del af det danske fællesskab, den danske nation.

Det betyder ikke, at det er finere at være dansk. Det ene statsborgerskab er ikke finere end det andet, men for os som nation er det afgørende, at vi, der er danske statsborgere, også udgør et reelt fællesskab, og at vi udgør et fællesskab, der er konstitueret af mere og andet end det tilfældigvis at have et dansk pas, når man skal ud at rejse. Derfor har vi også i flere år haft stramme regler for, hvem der kan blive danske statsborgere. De personer, der står på lovforslaget, som nu skal behandles, har arbejdet målrettet for at leve op til de stramme krav.

På vegne af Socialdemokratiet vil jeg derfor gerne sige tillykke til de kommende danske statsborgere. Socialdemokratiet støtter lovforslaget.

Kl. 10:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Mette Thiesen.

Kl. 10:41

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg kan forstå på ordføreren, at han har blind tiltro til det ministerie, som laver den her lovgivning. Det er jeg bare nødt til at sige at jeg ikke deler. Det deler vi ikke fra Dansk Folkepartis side. Vi har jo set, hvor ekstremt mange fejl der er sket. Der er folk, der har fået statsborgerskab, selv om der er begået svig, hvor man pludselig smider dokumenterne væk, og der er også personer, der har begået grove voldtægter osv.

Jeg ved, at ordføreren har været meget aktiv i debatten i forhold til Hamas' terrorangreb på Israel. Der kunne jeg bare godt tænke mig at stille et lille spørgsmål om en af dem, som er på det her lovforslag, og som faktisk den 7. oktober, datoen for Hamas' fuldstændig vanvittige islamistiske terrorangreb på Israel, skrev og delte følgende budskab: Gaza just broke out of prison. Er det en, som ordføreren mener skal have dansk statsborgerskab?

Kl. 10:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:42

Rasmus Stoklund (S):

For mig er det en fuldstændig principiel ting, at jeg ikke kommer til at stå og sagsbehandle her eller gå ind i nogen form for enkeltsag af den karakter, hvor jeg skal kommentere på et bestemt menneske, som jeg intet kender til. Den diskussion kommer jeg ikke til at tage del i.

Kl. 10:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 10:42

Mette Thiesen (DF):

Jamen det er jo en indrømmelsessag. Det vil sige, at ordføreren siger, at man stemmer fuldstændig i blinde. Vi har et kæmpe bunkebryllup med en masse mennesker, som ordføreren ikke ved en dyt om. Man har ingen anelse om, hvem der egentlig er på det her lovforslag. Alligevel sætter man sig glad ned i Folketingssalen og stemmer.

Jeg synes, det er en indrømmelsessag. Jeg synes, det er skræmmende. Jeg synes, det er skræmmende, at man med ro i maven stemmer for en hel masse mennesker, man ikke aner en dyt om, og mange af dem er højst sandsynligt nogle, som aldrig nogen sinde burde få dansk statsborgerskab.

Kl. 10:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:42

Rasmus Stoklund (S):

Der er jo ikke nogen, der kender alle danskere eller kommende danskere. Og man kan jo godt vedtage lovgivning, på baggrund af at folk har levet op til nogle objektive kriterier, og det har folk her. Man har levet op til en lang række krav om beskæftigelse, selvforsørgelse og om, at man ikke har været kriminel, at man kan det

danske sprog, og at man kender til dansk kultur og danske historiske forhold. På den måde anerkender jeg ikke præmissen om, at man som folketingsmedlem stemmer i blinde, når man stemmer ja til, at der er nye danskere, som kan blive en del af den danske nation.

Kl. 10:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 10:43

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Langt de fleste, der er på det her lovforslag, kommer fra MENAPT-landene. Mener ordføreren for Socialdemokratiet sådan helt grundlæggende, at tilgangen af mennesker fra MENAPT-landene er noget, der bidrager positivt og har bidraget positivt til den danske nation og den danske udvikling?

Kl. 10:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 10:43

Rasmus Stoklund (S):

Jeg kender ikke statistikken for ansøgerne på det lovforslag, vi behandler, altså hvilke lande de kommer fra, men det er givetvis rigtigt, at der også vil være mange fra MENAPT-landene, ligesom der garanteret også vil være mange fra andre dele af Europa og fra Asien og Sydamerika. Sådan har det i hvert fald ofte været.

Uanset hvor i verden man er fra, er det selvfølgelig sådan, at hvis man gerne vil være dansk statsborger, er den forventning, vi andre statsborgere kan have til de nye danske statsborgere, at de har et oprigtigt ønske om at blive en del af vores fællesskab, bidrage konstruktivt til Danmark, overholde gældende love og regler og være gode demokratiske medborgere, og at det er derfor, man søger om at blive dansk statsborger.

Kl. 10:44

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 10:44

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er ærlig talt, undskyld udtrykket, lidt sniksnak, for vi ved, at det økonomisk skader landet; vi ved, at det kriminelt skader landet. Og hvis vi kigger på, hvad der er foregået de sidste par uger, vil jeg også vove den påstand – det vil jeg sige fuldstændig klart – at kulturelt skader det også landet.

Så mit spørgsmål til ordføreren er: Selv om man lever op til de objektive krav til at få statsborgerskab, som er fastsat, kan man så stadig væk godt være islamist?

Kl. 10:45

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Rasmus Stoklund (S):

Når præmissen for spørgsmålet er, at det skader landet økonomisk, at vi nu meddeler nye borgere indfødsret, så synes jeg, der mangler et led i ligningen her, for det her er jo ikke et spørgsmål om, at folk får opholdstilladelse. Altså, der er tale om folk, som er her, og som har været her i mange år, og som lever op til ret stramme krav i forhold til selvforsørgelse, beskæftigelse, sprogkundskaber, kriminalitet osv. Derfor mener jeg ikke, det er en rigtig præmis at sige, at det her er mennesker, der udgør en økonomisk belastning for det danske

samfund, for hvis det var det, ville langt de fleste af dem ikke kunne blive danske statsborgere.

Kl. 10:45

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 10:45

Kim Edberg Andersen (NB):

Ordføreren starter med at lovprise, hvor stort det er at få dansk statsborgerskab, hvorefter ordføreren, når han bliver sat i defensiven i forhold til det med, at vi siger ja til nogen, siger, at vi godt nok ikke lige har sagsbehandlet det ned på personniveau. Man stemmer simpelt hen så mange statsborgerskaber igennem herinde, og så har man lavet en eller anden cost-benefit-analyse af, at det ikke er så vigtigt. Det er ikke så vigtigt, at vi ved, hvem vi giver statsborgerskab, men vi skal huske at lovprise, hvor stort det er at få statsborgerskab.

Antisemitismen i Danmark er stigende lige nu, og jeg er sikker på, at fru Mette Thiesens eksempel er godt. Det, der stødte mig, er, at vi jo også giver statsborgerskab til folk, som er statsløse. Og det gør så de facto, at de nu har ét statsborgerskab. Så dem kommer vi aldrig af med. Uanset hvor kriminelle de bliver eller hvordan de ligger danskerne til last, kommer vi aldrig af med dem – aldrig nogen sinde – for nu har vi givet dem et statsborgerskab. Det er et statsborgerskab, hvor vi så også giver dem ret til at stemme til det danske parlament, og nogle af de mennesker, jeg har set det sidste stykke tid på Den Røde Plads osv., håber jeg bestemt aldrig nogen sinde får indvirkning på det.

Så vil ordføreren ikke lige en gang til forklare mig, hvorfor det er så vigtigt at give 3.000 mennesker statsborgerskab, når man ved faktisk, at man ikke har tiden til at bearbejde deres ansøgninger ordentligt, tilsyneladende.

Kl. 10:47

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Rasmus Stoklund (S):

Da jeg talte om sagsbehandling før, henviste jeg til, at jeg ikke personligt kender alle de ansøgere, der er på. Men selvfølgelig skal sagerne behandles. De skal selvfølgelig sagsbehandles, og det bliver de jo også. Det er jo der, hvor det klarlægges, om man lever op til alle de krav, man skal leve op til, i forhold til kriminalitet, beskæftigelse, selvforsørgelse, sprog osv.

Derfor synes jeg heller ikke, at det er et retvisende billede, når man får det til at lyde, som om dem, der nu bliver danske statsborgere, alle sammen er islamister, der kommer for at forandre, forværre og ødelægge det danske samfund. Altså, langt de fleste og forhåbentlig alle, der får dansk statsborgerskab, er folk, som har bidraget positivt til Danmark i mange år og ønsker at blive ved med at bidrage positivt til Danmark. Masser af dem vil være fra lande som Tyskland, Polen, Spanien og andre lande i Europa. Andre vil være fra Stormellemøsten. Andre vil være fra Asien. Andre vil være fra Sydamerika. Altså, der vil være alle mulige forskellige afskygninger af folk. Der vil selvfølgelig også være folk fra USA og andre dele af verden.

Kl. 10:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 10:48

Kim Edberg Andersen (NB):

Bare det ikke bliver til en geografitime; jeg kan også begynde at nævne lande bare for at få taletiden til at slutte. Virkeligheden er jo bare, at ordføreren nu de facto står og siger, at når vi stemmer noget igennem her og når vi 179 medlemmer i Folketinget giver folk et statsborgerskab, har vi faktisk ikke nogen forpligtelse til at undersøge, hvem vi giver det til. Det skal jo sagsbehandles, og det skal jo igennem systemet, siger ordføreren. Der bliver jeg bare nødt til at sige, at i Nye Borgerlige mener vi, at vi har en forpligtelse som folketingsmedlemmer til at vide, nøjagtig hvem vi giver statsborgerskab til. For vi mener nemlig, at det er vigtigt og stort at få statsborgerskab. Derfor tør vi også godt bruge de timer, der skal til, på at vurdere de mennesker, der kan få det.

Kl. 10:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 10:48

Rasmus Stoklund (S):

Jeg mener ikke, at det var det, jeg sagde. Det, jeg sagde, var, at selvfølgelig skal hver eneste sag sagsbehandles, men at man ikke kan forvente, at alle folketingsmedlemmer skal sagsbehandle alle sager. Men det er jo derfor, at Folketinget og et bredt flertal i Folketinget igennem mange år og løbende – så sent som i sidste valgperiode blev de strammet op igen – har strammet reglerne for, hvordan man opnår statsborgerskab i Danmark. Det er jo netop for at undgå, at der er folk, der får dansk statsborgerskab, og som ikke kommer til at bidrage positivt til Danmark. Folk, der har begået kriminalitet, folk, som ikke er i arbejde osv., har meget svært ved at få dansk statsborgerskab i Danmark. Det synes jeg er godt, og sådan bør det være.

Kl. 10:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Nick Zimmermann.

Kl. 10:49

Nick Zimmermann (DF):

Det er sådan set rigtig, rigtig alvorligt. For det viser sig, at der er en på listen, der hedder Selcuk Özdemir, og som, hvis vores research passer, tidligere er dømt for vold mod Kenneth Kristensen Berth, tidligere folketingsmedlem og ansat i Dansk Folkeparti, altså for at have slået og sparket ham og udøvet verbal og fysisk vold. Hvis det viser sig at være rigtig, regner jeg selvfølgelig med, at ministeren og regeringen piller ham Selcuk Özdemir af listen over dem, I vil give statsborgerskab til. Er det korrekt?

Kl. 10:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:50

Rasmus Stoklund (S):

Jeg synes egentlig, at spørgsmålet taler lidt for sig selv, for ordføreren afslører jo i sit spørgsmål, at han ikke engang er sikker på, at den præmis, der er hele grundlaget for hans spørgsmål, er rigtig. Hvordan kan man så i fuldt alvor forvente, at jeg skal stå her på Folketingets talerstol og tage stilling til en sag, som ordføreren ikke engang selv er sikker på hvordan hænger sammen? Jeg kommer ikke til at stå og sagsbehandle her fra talerstolen, og jeg kommer ikke til at gå ind i enkeltsager.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 10:50

Nick Zimmermann (DF):

Vi har selvfølgelig allerede sendt et spørgsmål af sted om, hvorvidt det er ham. Hvis det viser sig, at det med hundrede procents sikkerhed er ham, at alderen passer, at alting passer med navn og det hele, hvis det viser sig, at det passer, at der er en voldskriminel udlænding på den her liste, har I så tænkt jer at pille ham af den?

Kl. 10:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:50

Rasmus Stoklund (S):

Jeg kommer ikke til at stå og sagsbehandle her fra Folketingets talerstol.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre til Venstres ordfører, og det er hr. Mads Fuglede.

Kl. 10:51

(Ordfører)**Mads Fuglede (V):**

Tak for ordet. For alle de personer, som står på dette lovforslag, er det en speciel dag; det er en dag, hvor man bliver dansk statsborger, og det er selvfølgelig noget ganske særligt. Det er meget vigtigt for mig at slå fast, at det danske statsborgerskab ikke er nogens ret. Vi har nogle strenge krav, som man skal leve op til, og det kræver, at man gør sig fortjent til sit statsborgerskab. Derfor er de personer, som står på lovforslaget, ikke kommet til det uden videre. Vi har i mange omgange skærpet kravene hertil, og jeg tror, vi fortsat vil være meget nidkære med, hvem der får et statsborgerskab i Danmark. For vi knokler meget hårdt for at sørge for, at der ikke kommer mennesker ind i Danmark, som ikke har fortjent et dansk statsborgerskab. Det kan man aldrig garantere ikke vil gøre sig gældende, men det er meget vigtigt, at de mennesker, der er på det her lovforslag, lever op til nogle hårde og strenge krav, som vi stiller til udlændinge, for at de kan få et dansk pas i hånden.

For at få et dansk statsborgerskab skal man kunne vores sprog; man skal være selvforsørgende; man skal overholde vores love og have kendskab til Danmark; og man skal forstå, hvad det er for nogle værdier, som det danske samfund har som fundament, og overholde dem og respektere dem. Dansk historie er ikke bare danskernes historie – det er den historie, man melder sig ind i, når man får et dansk statsborgerskab. Som sagt har vi i flere omgange strammet de her regler. Det har vi gjort, fordi vi tidligere har oplevet, at det har været for nemt at blive statsborger i Danmark. Det synes vi i Venstre er fair og rimeligt. For at få det pas, vi nu engang har her i Danmark, i hånden, skal man leve op til de her ting.

Det glæder mig, at der er mange mennesker, der lever op til det her. 2.300 har gjort sig den anstrengelse, det er at blive dansk statsborger. De har taget vores sprog til sig, og de engagerer sig i det danske samfund, og de har bestået en indfødsretsprøve. Ved at førstebestå lovforslaget her i dag kommer vi det et skridt nærmere, at de mennesker nu kan få det danske statsborgerskab, og jeg er glad for, at der er så mange, der har bestået og er kommet

igennem det nåleøje, det er at blive dansk statsborger, og vi skal også være meget opmærksomme på, hvordan vi udformer det nåleøje.

Derfor vil jeg også, selv om lovforslaget ikke er vedtaget endnu, på Venstres vegne selvfølgelig sige tillykke til dem, der ender med at komme igennem nåleøjet og kalde sig en del af det danske fællesskab. Ud over at ønske dem tillykke minder jeg også om, at det ikke er alle gaver, der kommer med en modydelse, men at det altså her er sådan. For med de rettigheder, som man modtager med det danske pas, kommer der også en række pligter, og vi forventer, at den tillid, vi har vist de mange mennesker, der står på dette lovforslag, er en tillid, som de vil leve op til. Tak for ordet.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en række korte bemærkninger, og den første er fra hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 10:54

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Kan man som islamist, som også ønsker at indføre et kalifat i Danmark og fratage kvinder deres stemmeret og ligestilling, efter Venstres opfattelse så godt blive dansk statsborger?

Kl. 10:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:54

Mads Fuglede (V):

Hvis man vil blive dansk statsborger og man radikalt ønsker at ændre det danske samfund, så bør man ikke blive dansk statsborger. For så lever man ikke op til den forventning, vi i Venstre har i forhold til de værdier, man skal omfavne for at blive dansk statsborger.

Kl. 10:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 10:54

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jeg lagde godt mærke til ordet bør. Men kan man som islamist, som ønsker at omkalfatre det danske samfund, eller som islamist, som ønsker, at jøder skal udslettes fra jordens overflade, så med Venstres billigelse, som stemmer for det her, og med den nuværende lovgivning og med de nuværende regler, som Venstre støtter, når man nu giver statsborgerskab, blive dansk statsborger?

Kl. 10:55

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:55

Mads Fuglede (V):

Jamen vi har jo ikke mulighed for at lave tankekontrol eller forudsige, hvad folk måtte mene uden at give udtryk for det osv. Så det er i hvert fald et ja i forhold til, om man kan det. For jeg kan ikke se ind i folks hjerner, og det kan man ikke, når man taler med dem, og det kan man heller ikke i de lande, hvor man eksempelvis har samtaler med folk, der får statsborgerskab. Så det kan man aldrig garantere. Men jeg kan sige, at man aldrig bør kunne blive det, hvis man er islamist.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Mette Thiesen.

Kl. 10:55

Mette Thiesen (DF):

Det kan man ikke, mener Venstre, men det mener vi i Dansk Folkeparti. Det handler jo bare om at passe sit arbejde, men det ønsker man jo tydeligvis hverken i ministeriet eller i regeringen i forhold til det her. Det her er udtryk for ufattelig politisk dovenskab. Det er simpelt hen, fordi man ikke gider bruge tid på at sidde og kigge på hver enkelt, der skal have statsborgerskab. Så puljer man det hele sammen på et lovforslag, og så stemmer man bare ja i blinde. For det er jo det, der ligger i den måde, det er skruet sammen på i dag.

Jeg ved godt, at ordføreren normalt slår sig op på at være lidt af en hardliner på det her område, men jeg er bare nødt til at sige, at det her er simpelt hen for vattet. Det her er hverken noget med at komme igennem noget nåleøje eller nogen nålestiksoperation, som regeringen jo oftest bruger for at beskrive ting, som absolut er det modsatte. Det her er ikke stramme regler, og i forhold til det her er der ikke nogen mulighed for, som ordføreren selv siger, at tage højde for mange af de her ting.

I Dansk Folkeparti har vi lavet nogle helt grundlæggende undersøgelser, fordi vi passer vores arbejde og tager det her meget, meget alvorligt. Og f.eks. kan man kigge på, hvad folk skriver på Facebook. Man kan bare tage noget konkret som nu i forbindelse med Hamas' angreb på Israel. Hvorfor bliver Venstre ved med at blåstemple den her ekstreme politiske dovenskab i forhold til statsborgerskaber og smide om sig med dem til en masse mennesker, som aldrig burde have haft dem?

Kl. 10:56

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:56

Mads Fuglede (V):

Vi smider ikke om os med danske statsborgerskaber. Og hele præmissen, som fru Mette Thiesen indleder med, om, at vi ikke sagsbehandler enkeltvis, er jo helt forkert. Det er jo netop det, systemet gør, og da vi havde forhandlingerne sidst, gik Dansk Folkeparti meget tidligt fra forhandlingerne og ville ikke bakke os i Venstre op i, at vi meget gerne vil have, at man har individuelle samtaler med alle, der får dansk statsborgerskab. Det synes vi stadig væk er meget vigtigt.

Jeg er jo fuldstændig enig i, at hvis man har sympatier, som ligger ud over det, der er ytringsfrihedens rammer, altså sympatier, der eksempelvis fører til direkte billigelse af terror og andet, eller hvis man vil omstyrte det danske samfund, så skal man aldrig have dansk statsborgerskab. Og hvis man kan indrette et system, som er bedre end det, vi har, så vil vi i Venstre til hver en tid gerne have hjælp til at imødekomme det krav. For vi synes, at selvfølgelig skal man have adgang til at få dansk statsborgerskab, men der må også være en rimelig vej til det danske statsborgerskab, hvor vi sørger for, at dem, der ikke har fortjent det, og dem, der ikke vil være en god del af det danske samfund, selvfølgelig heller ikke skal have det.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 10:58

Mette Thiesen (DF):

Vi bakkede sådan set op om samtaler, men vi mener helt grundlæggende set, at man skal sidde hernede, altså det, som var grundlovens bestemmelse. Det vil sige sidde hernede og stemme for hver enkelt. Det, som den nuværende lovgivning er, og den måde, man gør det på i dag, er politisk dovenskab. Det er, fordi man ikke gider bruge tid på det. For hvis man gad bruge tid på det at kunne have individuelle

samtaler, ville vi maks. behandle omkring 200 statsborgerskaber om året, og det skulle selvfølgelig være, efter at man trækker dem fra, der står bagerst i køen, alle dem, vi ikke vil have, bl.a. fra de lande, vi har dårlige erfaringer med. Men det er så, hvad det er.

Ordføreren sagde tidligere noget om det her med tillid. Jamen hvis man ikke lever op til den tillid, vil Venstre og regeringen jo heller ikke handle på det. Vil man tage statsborgerskabet fra dem, der ikke lever op til den tillid – ja eller nej?

Kl. 10:58

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 10:58

Mads Fuglede (V):

Hvis man bakker op om individuelle samtaler, forstår jeg simpelt hen ikke, at Dansk Folkeparti forlod de forhandlinger så hurtigt, som man gjorde i sidste ombæring. Der havde vi en historisk mulighed for at få nogle regler, som ville være meget bedre i forhold til at bedømme folks værdier og veje dem på en guldvægt, ligesom man gør i Schweiz, og ligesom man gør i Østrig. For det er vigtigt, at vi taler med de mennesker, der kommer til Danmark, for at finde ud af, om det demokratiske sindelag, de har, er et, som står klart for alle, der møder de her mennesker.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Nick Zimmermann.

Kl. 10:59

Nick Zimmermann (DF):

Sandheden er jo bare, at der ikke er styr på noget som helst ovre i Udlændinge- og Integrationsministeriet. Der er fejl på fejl. Det viser sig jo igen og igen. Hver gang man begynder at grave i noget, viser det sig jo, at der er kæmpestore fejl i embedsværket. Der er en minister, der overhovedet ikke har styr på, hvad det er, der foregår i hans eget ministerium. Det er pinligt at se på, og det er danskerne, der mærker konsekvenserne af de fejl hver evig eneste dag.

I aner jo ikke, hvem det er, I lukker ind i det her land, og I aner ikke, hvem det er, I giver statsborgerskab til. Man kan se, hvordan det viser sig, at der måske er en voldskriminel psykopat, der er tidligere dømt for vold mod en ansat i Dansk Folkeparti, og nu står man her i salen og er måske parat til at give vedkommende statsborgerskab. Man aner jo ikke noget som helst. Det er pinligt at se på regeringens opførsel og på, hvordan man uddeler statsborgerskaber, mens danskerne bare skal tage konsekvensen af det. Man skulle virkelig skamme sig, hvis man stemmer for at give statsborgerskab til sådan en person.

Kl. 11:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:00

Mads Fuglede (V):

Det er jo en ekstremt stor ballon, man der får pustet op. Den er virkelig pustet helt op, og alligevel må man så indlede hele sin sætning med ordet hvis, for man aner ikke, om den ballon, man lige har pustet op, overhovedet findes. Vi skal have objektive, stramme krav, og mennesker, der skal kunne få statsborgerskab i Danmark, skal leve op til de her stramme krav.

Men det er jo rigtigt, at hvis nogen ikke lever op til kravene, skal de selvfølgelig ikke have dansk statsborgerskab. Men hvis de gør det, altså lever op til objektive, stramme krav, og hvis de ikke har brudt loven, hvis de har været selvforsørgende, hvis de har tilegnet

sig vores værdier, og hvis de lever her på en sådan facon, at vi med god samvittighed kan sige til dem, at de er velkomne i det danske samfund, så skal de selvfølgelig have en mulighed for at blive en del af det her samfund.

Kl. 11:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:01

Nick Zimmermann (DF):

Der tales om at »tilegne sig vores værdier«. Men hvordan ved I, om de her, som I nu er parate til at give statsborgerskab, har tilegnet sig vores værdier? I aner jo ikke, hvem de er. I har aldrig nogen sinde vekslet et ord med dem. Der er fejl på fejl ovre i Udlændinge- og Integrationsministeriet, og der er en minister med fuldstændig kaos i sit eget ministerium. Så I aner jo ikke, om de kender vores værdier, og om de lever op til danske værdier.

Det står ordføreren bare her og påstår at man ved, men det aner I jo ikke. I er sådan set også fuldstændig lige glade. Det er jo tydeligt for enhver, for ellers ville man ikke stå her gang på gang og uddele statsborgerskaber, når man hver evig eneste dag ser konsekvenserne, som danskerne skal leve med. Så lad være med at påstå, at man går op i, om de har tilegnet sig de danske værdier. For det passer jo ikke.

Kl. 11:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Man må ikke bruge direkte tiltale. Så er det ordføreren.

Kl. 11:01

Mads Fuglede (V):

Hykleriet bliver jo virkelig også pustet op her. Hvordan undersøger man, om folk lever op til de værdier, vi har i det danske samfund? Det gør man ved at tage en samtale med folk. Da vi kom til forhandlinger sidst og spurgte, om Dansk Folkeparti ville være med til, at vi fik de her samtaler som en del af det at få dansk statsborgerskab, så gik der fem minutter, og så gik Dansk Folkeparti.

Så hvem er det, der er fuldstændig lige glade med, om vi har nogle ordentlige regler og procedurer for at få dansk statsborgerskab i Danmark? Det er da de partier, der ikke er en del af den aftale, og dem, der ikke vil kæmpe for, at det nåleøje, vi har ind til det danske samfund, er så småt som overhovedet muligt.

Kl. 11:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Vi husker lige igen ikke at bruge direkte tiltale. Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 11:02

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Det bliver hurtigt sådan noget med at kaste med mudder. Men Venstre holder stædigt fast i det. Vi har nogle objektive regler, men vi ved jo godt, at det egentlig er subjektivitet, der er behov for, i forhold til hvordan folk er inderst inde. Men vi sætter objektive regler op, fordi man mener, at det naturligvis skal være en menneskeret at få dansk statsborgerskab, og der er jeg bare nødt til at sige, at i Nye Borgerlige mener vi ikke, det er en menneskeret at få et dansk statsborgerskab, som udgangspunkt. Jeg tror heller ikke, at grundlovens bestemmelse er tænkt sådan, for der skulle vi stemme for hver enkelt. Der var ikke nogen, der tænkte, at vi ville give 6.000-7.000 af dem væk om året. Det har vi gjort, fordi vi har sat objektive regler op.

Så er mit spørgsmål til ordføreren: Er ordføreren uenig med mig fra Nye Borgerlige i, at den seneste tids hændelser har vist, at vi da i hvert fald faktisk har givet statsborgerskaber ud til nogle men-

nesker, hvor vi rent faktisk nok nu ville ønske, at det havde vi ikke gjort, fordi det er ødelæggende for mange mennesker, som egentlig har fortjent at være en del af samfundet? Men når vi har givet dem et dansk statsborgerskab, kan vi så sende dem hjem, hvis de bliver dømt nu her i forhold til nogle udtalelser og noget terrorlovgivning – mange af dem er jo sikkert tidligere statsløse – eller hvordan siger ordføreren at det er?

Kl. 11:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:03

Mads Fuglede (V):

Kan man komme i en situation, hvor man kan sige til sig selv med god samvittighed, at der aldrig vil være nogen, der får dansk statsborgerskab, som bryder de regler, vi har som samfund? Ja, det kan man godt; man kan lade være med at uddele nogen statsborgerskaber. Det er så det, som Nye Borgerlige synes er en fornuftig platform at stå på. Det synes vi ikke i Venstre. Jeg synes, at man skal have mulighed for at blive statsborger i det her samfund. Jeg kender mange, mange mennesker, også personligt, som er mere danske end mange danskere, jeg kender, når det gælder om at omfavne de værdier, vi har i det her samfund. Der skal være en adgang til at blive statsborger i det her samfund.

Har vi tidligere givet alt for mange statsborgerskaber til mennesker, der aldrig skulle have haft statsborgerskab, i det her land? Ja. Derfor har jeg tidligere været en del af en regering, som har strammet lovgivningen på det her område så mange gange, at jeg ikke kan tælle det længere, fordi det var vigtigt at sørge for, at adgangen til det danske samfund ikke er en selvfølge. Og der skal være nogle objektive kriterier, og vi kan jo aldrig gøre sådan, at vi altid rammer rigtigt, men vi skal ramme rigtigt meget, meget oftere end ikke. Det må være udgangspunktet for enhver statsborgerskabsproces.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 11:04

Kim Edberg Andersen (NB):

Så bliver jeg bare nødt til at sige til ordføreren, at han ikke behøver være i tvivl om, hvorvidt vi har ramt den rigtigt, for det har vi ikke – ikke i nærheden. Og det viser den seneste tid her i de københavnske gader vel med al tydelighed, altså at man ikke har ramt den rigtigt. Vi har givet tusindvis af statsborgerskaber ud tidligere, hvor vi ikke har ramt den rigtigt. Og så kan vi stå og klappe os selv på ryggen og sige, at vi har strammet og strammet, men vi har tilsyneladende ikke strammet nok.

Så er det rigtigt, at i Nye Borgerlige er vi i stand til at se, at hvis fejlen har været så stor tidligere og vi endnu ikke har fundet ud af, hvordan vi løser den, så er det nok bedre at lade være med at give statsborgerskaber ud. Det er fuldstændig korrekt. Der er vi i Nye Borgerlige ikke så bekymret for ligesom at sige, at vi gør noget forkert, og lad os nu lave en ordentlig regel, inden vi bliver ved med at dele ud. For virkeligheden er, som den tidligere ordfører også sagde: Vi aner jo dybest set ikke, om vi rammer rigtigt den her gang. Vil ordføreren garantere, at vi rammer rigtigt den her gang?

Kl. 11:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:05

Mads Fuglede (V):

Jeg tror, at det, som hr. Kim Edberg Andersen ikke får sagt direkte her – det kan godt være, at jeg misforstår det – er, at der er for mange, som bakker op om et syn på samfundet, man finder i politisk islam, og som er helt i strid med vores syn på samfundet. Og jeg har lige stået og sagt, at jeg er fuldstændig enig i, at man tidligere har været alt for ligeglad med det her.

Men den eneste vej til at blive bedre til at finde ud af, hvilke værdier folk har, er at tage en samtale med folk, og da vi stillede op til den debat blandt forligspartierne bag aftalen sidst, var Nye Borgerlige nogle af de første ude ad døren. Vi nåede aldrig nogen sinde at sætte os ned og kæmpe for, at man laver individuelle samtaler med folk, sådan at det var en del af indfødsretsprøven, for Nye Borgerlige var gået.

Kl. 11:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så går vi videre til Moderaternes ordfører, og det er hr. Mohammad Rona. Værsgo.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for det. Tak for ordet. Jeg har i min relativt korte tid som folketingsmedlem allerede stået på talerstolen en del gange, og nogle gange husker man naturligvis bedre end andre. Det gælder særlig de gange, hvor man har haft æren af at meddele indfødsret til de mennesker, der har kæmpet for at blive danske statsborgere.

For det er en kamp, og det er en kæmpe forløsning, når det lykkes. Det oplevede jeg selv som barn, og for nylig oplevede jeg det igennem øjnene og smilene på de mennesker, der kom til statsborgerskabsdagen her på Christiansborg. Det var en glædens dag, og derfor er jeg også glad for, at vi igen får æren af at tildele mere end 2.000 medborgere dansk statsborgerskab – mennesker, der har levet op til de krav, vi har stillet, mennesker, der har vist, at de vil Danmark.

For både mit parti og jeg er af den overbevisning, at vi naturligvis skal stille krav til de mennesker, der kommer hertil. Det skal ikke være for nemt at få dansk statsborgerskab, og det er det heller ikke, men vi skal også anerkende, når det lykkes, for det betyder noget at blive anerkendt. Det ved jeg. Derfor vil jeg også blot ønske de mennesker, som er på dette lovforslag, et stort tillykke. Tak for ordet.

Kl. 11:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er en række korte bemærkninger, og den første er fra fru Mette Thiesen.

Kl. 11:08

Mette Thiesen (DF):

Tak for talen. Nej, man har en ladeport i forhold til det her, for det er jo fuldstændig rigtigt, som der er blevet sagt tidligere i debatten, at alle de folketingsmedlemmer herinde, som sidder og stemmer for det her lovforslag, stemmer i blinde. Det er politisk dovenskab.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren til det, vi har set, siden det islamistiske terrorangreb på Israel fra Hamas' side, det, vi har set i gader og stræder med mennesker, som billiger terror – nogle af dem har endda fået tildelt dansk statsborgerskab. 1: Mener ordføreren ikke, at det netop beviser, at der er blevet uddelt alt for mange statsborgerskaber til alt for mange, der aldrig burde have haft det? 2: Vil ordføreren sætte sig i spidsen for sammen med regeringen, at

man tager statsborgerskabet fra dem, som åbenlyst aldrig burde have haft det?

Kl. 11:09

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:09

Mohammad Rona (M):

Jeg vil være ærlig og sige, at jeg bliver enormt ked af det, og det rører mig også personligt, når jeg kan se, at folk med dansk statsborgerskab går rundt i gaderne og tiljubler – det har man jo også set – det, som Hamas gjorde den 7. oktober. Det rører mig personligt, fordi jeg selv har kæmpet mange år med at prøve at være en god borger og gøre alt det rigtige osv. Så det er naturligvis ærgerligt, at der er nogle af de her typer derude, som har en anden holdning i forhold til den del af det. Det kan godt være, at fru Mette Thiesen har ret i, at et par af dem måske ikke skulle have haft dansk statsborgerskab, men det har de jo i dag, og det er jo, fordi de krav, vi havde i 1990'erne, var enormt lempelige i forhold til i dag.

Kl. 11:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det fru Mette Thiesen.

Kl. 11:10

Mette Thiesen (DF):

Ordføreren svarer ikke rigtig på, om man så vil fratage dem statsborgerskabet igen, fordi de åbenlyst aldrig burde have haft det. Det kan ordføreren få lov at svare på om lidt.

Jeg er bare nødt til at sige, undskyld mit franske: Hvor er det dog vattet! Man er ked af det. Man er ærgerlig. Ved du hvad: De jøder, der ikke kan gå med kalot på gader og stræder, de jøder, som skal frygte for deres liv i Danmark, fordi naive politikere har smidt om sig med danske statsborgerskaber og ikke er deres opgave voksen nok til at ville fratage folk statsborgerskabet igen, når de åbenlyst billiger, at jøder bliver udraderet, hjælper det altså ikke noget at være ked af det og være ærgerlig. Kun handling hjælper. Vil ordføreren, vil regeringen handle på det her – ja eller nej?

Kl. 11:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Mohammad Rona (M):

Altså, det der med at smide om sig med statsborgerskab tror jeg ikke vi gør. Når jeg kigger inde på Danmarks Statistik, kan jeg jo se, at dengang Dansk Folkeparti havde deres storhedstid, har man uddelt statsborgerskab i 2004 til 15.000, i 2015 til 10.000 og i 2006 til 7.500. Dengang sad statsborgerskab, det rødbedefarvede pas, ret løst. Det gør det ikke i dag. Vi uddeler 4.000-5.000 statsborgerskaber i dag.

Kl. 11:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:11

Nick Zimmermann (DF):

Ordføreren aner jo ikke, hvem man giver statsborgerskab; man har ingen anelse om det overhovedet. Mange af dem er formodentlig dybt radikaliserede muslimer, der overhovedet ikke vil bidrage med noget som helst positivt til Danmark, præcis ligesom vi har set igennem den sidste lange årrække. Igennem 40 år har dumme politikere

uddelt statsborgerskaber til højre og venstre, og det er så danskerne, der må leve med konsekvensen i dag.

Så jeg kunne da godt tænke mig at prøve at spørge ordføreren, om ordføreren vil tage et personligt ansvar for dem, man nu er parat til at give statsborgerskab, hvis de skulle begå noget kriminelt, efter de har erhvervet sig det danske statsborgerskab.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:12

Mohammad Rona (M):

Altså, det er jo sådan, at når vi er færdige med førstebehandlingen her, bliver alle navnene her PET-godkendt endnu en gang. Så der er sådan set ret god kontrol med den del af det. Så er det jo rigtigt nok, at der er enkelte, der er faldet igennem osv., og dem er vi forhåbentlig sådan set også obs på. Men den kontrol, der er i dag i forhold til den måde, man får statsborgerskab på, er jo sådan set fin.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 11:12

Nick Zimmermann (DF):

Det passer overhovedet ikke. Det er jo ikke nogle få, der falder igennem. Der er jo i tusindvis af folk, der har erhvervet sig dansk statsborgerskab, der bagefter er ude at være kriminelle, skabe hverdagsterror for danskerne rundtomkring i alle vores gader og vores byer. Så det passer jo overhovedet ikke, at det er nogle få. Der er masser, der gør det.

Det må være frygteligt at sidde ude i hele vores land som danskere og se herind på Borgen, hvordan dumme politikere nu endnu en gang er parat til at lade danskerne leve med konsekvenserne af en fuldstændig vanvittig udlændingepolitik.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 11:13

Mohammad Rona (M):

Vi behandler i dag et lovforslag, hvor vi har 2.339 borgere, danske borgere, danske medborgere, som har fået dansk statsborgerskab, fordi de har levet op til de krav, der er. Som jeg sagde før, er det sådan, at de her mennesker er blevet dobbelttjekket og bliver tjekket igen, efter førstebehandlingen er ovre. Også hvis de begår kriminalitet efter første behandling, bliver de tjekket.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 11:13

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Ordføreren siger, at det jo er en glædens dag, og ja, det burde det jo være. Det burde jo være en glædens dag, fordi vi havde lavet et system, hvor vi sikrede, at de mennesker, som fik statsborgerskab i Danmark, var mennesker, som ønskede den danske måde at leve på.

Ordføreren er selv inde på, at han bliver ked af det, når han ser de her mennesker i gaderne. Det gør jeg dæleme også, så det behøver ordføreren og jeg ikke at være uenige om. Forskellen er jo bare, at hvis man først sætter hånden på kogepladen en gang, lader man være med at gøre det en gang til – der er jeg alligevel nordjyde nok –

men Moderaterne sætter den på en gang til. De sætter den på en gang til, for allerede nu ved vi, at der muligvis er nogle, men det har jeg ingen faktuelle oplysninger om, som tilsyneladende er kommet på loven en gang. Så siger ordføreren godt nok, at PET så gennemgår det en gang til. Virkeligheden er bare, at når vi ser på Den Røde Plads osv., er der faktisk nogle mennesker, vi har givet det tidligere og sikkert også under det regelsæt, som gælder nu, som ikke burde være her. For objektive krav virker jo ikke.

Er ordføreren ikke enig i, at vi kan stille alle mulige objektive krav om, hvor høj du er, hvad hårfarve du har, og hvad du vejer, men at vi aldrig nogen sinde sådan kommer til at kunne lave noget, der virker? Hvis man vil udenom, hvis man vil have et statsborgerskab, siger man tingene, som de skal høres.

Kl. 11:14

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det ordføreren.

Kl. 11:14

Mohammad Rona (M):

Jeg ved ikke, om der var et spørgsmål i det der. Det synes jeg ikke rigtig jeg kunne høre, men det var der måske. Altså, det her er en glædens dag, og det er det, fordi vi har nogle mennesker her, som har opfyldt en masse betingelser og er kommet igennem en masse regler i forhold til at opnå dansk statsborgerskab. Det er ikke nemt at få statsborgerskab i Danmark; det er det ikke. Det var nemmere engang. Det var nemmere i 1990'erne, og det var også nemmere i noget af 00'erne, men det er det ikke mere. De her mennesker har opnået det ultimative, og det er netop at blive danske statsborgere. Jeg har jo selv prøvet det, og min familie har prøvet det. Jeg kender masser, der har prøvet det – masser af gode, lovlydige borgere.

Så er det jo rigtig nok, at der er et par enkelte derude på Den Røde Plads, som måske har en anden holdning – som har en anden holdning – til det danske samfund, som jeg absolut ikke deler på nogen som helst måde, og det ved hr. Kim Edberg Andersen også.

Kl. 11:15

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Kim Edberg Andersen.

Kl. 11:15

Kim Edberg Andersen (NB):

»Så er der et par enkelte«, stop nu! Der er jo ikke et par enkelte. Der er i tusindvis, og det har jo været en problemstilling i masser af år. Jeg udleder noget af det, ordføreren siger – nu skal ordføreren nemlig få et spørgsmål – i forhold til den antisemitisme, vi har set udspille sig nu her med mennesker på Den Røde Plads, de der enkelte, som fyldte hele pladsen: Er det rigtigt forstået, at Moderaterne synes, at det er 10-4 og o.k., at det er et godt system, vi har, og at derfor stemmer Moderaterne gladelig de der næsten 2.500 mennesker igennem nu, og så må danskerne bare leve med konsekvenserne, når de enkelte, vi stemmer igennem, gør noget galt?

Kl. 11:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:16

Mohammad Rona (M):

Der er jo ikke nogen herinde i Folketingssalen, der sådan set er for antisemitisme. Altså, jeg forstår ikke lige præmissen for det spørgsmål. Det ville være det samme som at sige, at alle muslimer støtter det, der sker med Hamas, og det, der sker i Mellemøsten. At alle danske muslimer støtter det, er jo også en forkert præmis. Ja, nogle gør; det ved jeg godt. Om det er et par stykker, om det er 5.000, om

det er 2.000, eller om det er 200, er der jo ingen af os, der har en jordisk chance for at vide. Det er rigtigt nok, at der er nogle, der gør det, men jeg synes, det er ærgerligt at skære alle over én kam.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Helene Liliendahl Brydenscholt.

Kl. 11:17

Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT):

Jeg havde bare lyst til at sige tak til ordføreren for en god tale. Tak, fordi ordføreren og ordførerens familie i sin tid tilvalgte Danmark og valgte at blive en fulgyldig del af det danske samfund. Det har jo gjort, at ordføreren kan stå her på talerstolen i dag. Jeg ville ønske, der var flere medlemmer her i Folketinget, som også havde rødder i andre lande og måske havde en flygtningebaggrund. Det tror jeg ville gøre debatten her meget bedre og give den meget mere diversitet.

Ordføreren insinuerer i sin tale, at vi er på et eller andet godt niveau, i forhold til hvor skrappe reglerne er for at opnå statsborgerskab. Jeg husker dog, at ordføreren i den første debat, vi havde om indfødsrets meddelelse, gav udtryk for, at ordførerens parti gerne ville kigge på det her med ansøgere under uddannelse. Vil ordføreren sige et par ord om det?

Kl. 11:18

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:18

Mohammad Rona (M):

Først og fremmest tak for rosen. Ja, det var primært ansøgere i forhold til permanent ophold. Det er i forhold til beskæftigelseskravet og uddannelseskravet – er det ikke det? Jo. Så jo, det kunne da godt være, man skulle kigge på det, men det tænker jeg ikke sådan umiddelbart der er noget flertal for i Folketinget. Men det er jo rigtigt nok.

Jeg har jo den holdning, at det gerne måtte være en smule lettere at blive dansk statsborger, hvis du er født og opvokset i Danmark og opfylder nogle krav og betingelser. For lige nu er det jo sådan, at selv om du er født og opvokset i Danmark, bliver du smidt i samme kø som dem, der er indvandrere og flygtninge osv. Det kunne være, man skulle kigge på det.

Kl. 11:18

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Helene Liliendahl Brydenscholt.

Kl. 11:18

Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT):

Tak. Grunden til, jeg spørger, er, at ordføreren og jeg begge sidder i Indfødsretsudvalget og kigger på en masse dispensationssager. Rigtig mange af dem handler jo netop om de her unge mennesker, som har levet store dele af deres liv i Danmark, og som står i det her dilemma om, hvorvidt de skal starte på jurastudiet eller pædagoguddannelsen, eller om de skal gå direkte i beskæftigelse for så at kunne opnå et statsborgerskab hurtigt. Derfor mener jeg, at det ville være gavnligt for samfundet og for de her mennesker, hvis vi kiggede på at få lavet en lempelse på det område.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:19

Kl. 11:22

Mohammad Rona (M):

Ja, hvis der kan blive flertal for det på en eller anden smart måde, kunne det godt være, men det kræver selvfølgelig også, at jeg har mine venner med fra V og S i sådan en type diskussion og dialog. Men det er helt klart spændende. Vi mangler faglærte, og der er rigtig mange, der springer uddannelse over og så arbejder i stedet for, og så mister vi noget af det her.

Kl. 11:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:20

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Der var noget, der slog mig, da ordføreren snakkede om det her med, om det er nogle mennesker, der lever op til de objektive krav, vi har sat op herinde, for at blive godkendt. Synes ordføreren så egentlig talt ikke, at det er overflødigt, at man skal stemme på hver enkelt person? På mange andre områder, når vi opsætter love, er der opsat nogle objektive kriterier, og når man lever op til dem, får man pr. automatik nogle rettigheder eller noget andet. Sådan har vi det på en lang række områder, straffelovgivning og alle mulige andre lovgivninger, sociallovgivning og alt muligt andet.

Så kunne ordføreren sige, hvad årsagen så er til, at man har valgt på det her område at sige, at her skal det være hver enkelt person, som hvert enkelt medlem af Folketinget skal tage stilling til? Reelt set samler man det sammen, men det er jo reelt set hvert enkelt menneske, man skal tage stilling til. Hvorfor har man valgt det, når man nu har nogle objektive kriterier? Er det så ikke bare spild og unødvendigt, at man skal tage stilling til hver enkelt person på den måde, ved at stemme?

Kl. 11:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:21

Mohammad Rona (M):

Jeg skal ikke kunne sige sådan hundrede procent, hvad baggrunden er for det. Nej, jeg synes ikke, det er spild. Jeg synes, det er helt fint, at man går ind og kigger på hver enkelt. Det har man haft en stor tradition for i Danmark, og det synes jeg selvfølgelig man skal blive ved med at have. Så det har jeg sådan set ikke rigtig nogen yderligere kommentarer til.

Kl. 11:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:21

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Vi har også haft en stolt tradition for at passe på jøderne, og det gør vi heller ikke mere. Så der er en lang række ting, vi har gjort i samfundet, som vi ikke gør længere.

Men jeg undrer mig over det her, for det system, man har stillet op, er jo et system, hvor man pr. automatik godkender folk, medmindre der er tale om noget kriminelt eller noget. Men det er jo også objektive krav. Så regeringen og de partier, som støtter det her, siger nu, at hvis man lever op til de her opstillede politiske krav, så bliver alle pr. automatik godkendt. Men det er jo ikke intentionen og var ikke intentionen bag, at man personligt skulle tage stilling til hvert enkelt menneske.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:22

Mohammad Rona (M):

Jeg ved i hvert fald, at i gamle dage, altså dengang vi fik statsborgerskab i 1996, var det jo faktisk sådan, at man kom op til den lokale politimester og havde en dialog med vedkommende om vind og vejr, skulle jeg til at sige, men om, hvad man vil i Danmark, hvorfor man er her, hvad fremtidsmulighederne er, hvad ens børn skal lave osv. osv. Sådan en type model, og det vil jeg også gerne være ærlig og sige, synes jeg faktisk er langt, langt mere spændende, end at man skal udfylde noget i en eller anden indfødsretsprøve, som man alligevel får en facitliste til. Så det skal hellere være sådan en type model end en indfødsretsprøve, som efter min mening ikke giver mening.

Kl. 11:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til SF's ordfører, og det er hr. Sigurd Agersnap.

Kl. 11:22

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det, formand, og tak for ordet. Først og fremmest et stort tillykke til jer, der med det her lovforslag kan opnå dansk indfødsret. Når det endelig bliver færdigbehandlet i Folketinget, er det en stor dag for jer, og det er det også for Danmark. Danmark, som vi jo kalder vores fællesskab, er et fællesskab, hvor vi sætter institutioner, demokrati, foreninger og alle vores rettigheder meget højt. Det er noget, der forpligter, for Danmark er et land, hvor vi ikke bare passer os selv, men hvor vi også tager os af hinanden. Det er et sted, hvor fællesskabet står klar til at hjælpe dem, der ikke altid kan hjælpe sig selv, og hvor vi støtter hinanden og løfter i flok, når der er behov for det. Det er et fællesskab, der er så stærkt, at det kan udviske nogle af de uligheder, der ellers opstår i samfundet, og også kan udviske nogle af de forskelligheder, der ellers skal være plads til inden for rammerne af vores demokratiske og mangfoldige kultur.

Jeg håber, at I, der står på det her lovforslag, med statsborgerskabet vil deltage aktivt i videreførelsen af udviklingen af fællesskabet, og at I vil bidrage aktivt til, at Danmark bliver et endnu dejligere land at leve i. Jeg ved også, at nogle af jer har gjort det i en årrække hidtil.

På vegne af SF vil jeg derfor gerne ønske jer held og lykke fremover, ønske jer tillykke og meddele, at vi naturligvis støtter lovforslaget.

Kl. 11:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger, og den første er fra fru Mette Thiesen.

Kl. 11:24

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg ved, at SF og ordførerens formand også har været meget aktive i forhold til at tage afstand fra det frygtelige terrorangreb, som Hamas udførte på Israel, og det er rigtig, rigtig godt, at vi heldigvis står sammen om det. Kunne ordføreren så ikke også sætte nogle flere ord på det, vi har set i danske gader og stræder med mennesker, der er blevet tildelt statsborgerskab, og som åbenlyst billiger terror, støtter terror og ønsker jøderne udraderet fra jordens overflade? Mener ordføreren reelt set ikke, at de mennesker, som en-

gang er blevet vist en tillid af det danske samfund, og som jo så har misbrugt den tillid på det groveste, ikke hører til i Danmark, og at de derfor skal fratages deres statsborgerskab og udvises konsekvent?

Kl. 11:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:25

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg deler forargelsen over nogle af de støtteerklæringer, der har været i forbindelse med Hamas' terrorangreb, og det er jo heldigvis også sådan, at opfordring til terror er ulovligt ifølge dansk ret, og det er jeg dybt enig i, uanset hvorfra det kommer. Jeg synes dog ikke, det har det store at gøre med netop statsborgerskabet, fordi vi jo med tildelingen af statsborgerskab ikke kan gå ind og lave en tankekontrol eller en sindelagskontrol – det mener jeg heller ikke at vi skal – men så vidt muligt baserer det på nogle objektive kriterier og så nogle enkelte skøn og dispensationsansøgninger i Indfødsretsudvalget.

Så hvis man har gjort noget, der er ulovligt såsom at opfordre til terror, så mener jeg, at man skal retsforfølges for det. Men i forhold til det lovforslag, vi behandler her, mener jeg, at det handler om tildeling af statsborgerskab efter nogle principper, som vi har knæsat i Folketinget.

Kl. 11:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 11:26

Mette Thiesen (DF):

Okay, så man vil ikke rigtig handle på det? Og jo, det handler om statsborgerskab. Jeg kunne så forstå, at SF mener, at de mennesker, som billiger terror, er fuldstændig danske, og at de bare skal have lov til at blive i Danmark, men det er så noteret. Det mener vi bestemt ikke i Dansk Folkeparti.

Så kunne jeg godt tænke mig at høre noget andet. Vi stiller et skriftligt spørgsmål om den her ene konkrete person, som jeg nævnte tidligere, og som åbenlyst billiger det terrorangreb, som Hamas lavede mod Israel den 7. oktober. Vil SF være med til at stemme vedkommende af det her lovforslag – ja eller nej?

Kl. 11:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 11:26

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg kan ikke stå og sagsbehandle på talerstolen, og jeg vil ligesom tidligere ordførere heroppe sige, at jeg heller ikke mener, at det er det, den her talerstol skal bruges til. Så jeg kan ikke vurdere en enkelt sag og personen i denne sags statsborgerskab. Hvis der har ligget et skøn, er det noget, der ligger i Indfødsretsudvalget, og ellers ligger det i ministeriet og ikke på Folketingets talerstol.

Kl. 11:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti for en kort bemærkning.

Kl. 11:27

Nick Zimmermann (DF):

Jamen det er da totalt pinligt at stå og høre – der er en, der billiger terror, og så vil man ikke tage den fra Folketingets talerstol. Det var da en mærkelig holdning at have. Så vil man bare være parat til at

give en, der hylder et terrorangreb, statsborgerskab, for det vil man ikke lige tage fra Folketingets talerstol. Det synes jeg virkelig er en underlig holdning. Den kunne jeg da godt tænke mig lige at prøve at få sat et par ekstra ord på.

Kl. 11:27

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse af spørgsmålet.

Kl. 11:27

Sigurd Agersnap (SF):

Det er jo sådan, at der bliver fremsat en påstand fra Dansk Folkepartis ordfører om en bestemt person på lovforslaget. At forvente, at andre folketingsmedlemmer behandler det direkte på Folketingets talerstol, mener jeg ikke er seriøst. Så kan man kalde det en underlig holdning. Jeg mener, at den måde, vi må arbejde på i Folketinget, er, at hvis der har været et skøn, skal det foregå i Indfødsretsudvalget, og det, vi kan diskutere på Folketingets talerstol, er det samlede lovforslag og ikke enkeltpersoner.

Kl. 11:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til hr. Nick Zimmermann for opfølgende spørgsmål.

Kl. 11:28

Nick Zimmermann (DF):

Så kan man jo så spørge: Når man tænker på, hvad danskerne lever med hver dag på baggrund af muslimsk indvandring igennem de sidste 40 år, kunne ordføreren så ikke lige pege på et par områder, hvor man mener, at den muslimske indvandring har bidraget positivt til Danmark sådan helt generelt set?

Kl. 11:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:28

Sigurd Agersnap (SF):

Jeg vil ikke gå ind i det spørgsmål. Jeg synes, at der er en masse mennesker på det her lovforslag og på tidligere lovforslag, som har fået statsborgerskab i Danmark, og som har bidraget til Danmark i en lang årrække og fortsat gør det. At sige, at det, at vi også uddeler statsborgerskab til folk, der har en muslimsk religion, en anden religion end en kristen, skulle være problematisk for det danske samfund, mener jeg er helt forkert, og der er rigtig mange med muslimsk baggrund, der bidrager hver dag til det danske samfund.

Kl. 11:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så siger vi tak til hr. Sigurd Agersnap fra SF og velkommen til hr. Kristian Bøgsted som ordfører for Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for ordet. Jamen lad os starte med at sige tillykke til alle dem, der med det her forslag nu kan se frem til at modtage noget af det fineste, man kan få her i landet, nemlig dansk pas. Vi har i dag heldigvis nogle strenge regler for at få et statsborgerskab, og det er godt, for det er noget, man skal gøre sig fortjent til. I Danmarksdemokraterne respekterer vi, at man er berettiget til dansk statsborgerskab, hvis man lever op til kravene. Derfor er det også ret bekymrende, at vi på det seneste har set en del alvorlige og helt uacceptable fejl, der bl.a. betyder, at vi ikke kan komme af med en somalisk børnemishandler, og nu senest, at der potentielt er

personer, der har fået statsborgerskab, selv om de ikke lever op til beskæftigelseskravene.

Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti og De Konservative har i lyset af disse fejl haft ministeren i adskillige samråd. Her har ministeren sagt, at han arbejder for en kultur, hvor man tilkendegiver, hvis der er sket fejl. Det er jo egentlig meget godt. Desværre har ministerens og Indfødsretskontorets selvindsigt bare ikke ført til, at ministeren fremlægger en handlingsplan eller videre proces, i forhold til hvad der skal gøres, for at disse situationer ikke gentager sig. Når det ikke er tilfældet, mener vi ikke, at vi kan have 100 pct. tillid til, at lovforslaget ikke indeholder nogen personer, som ikke skal have det rødbedefarvede pas. Derfor kommer vi under den videre udvalgsbehandling til fortsat at arbejde for at få ministeren til at fremlægge en proces for, hvad ministeren konkret vil gøre for at undgå, at disse situationer ikke gentager sig, for vi forventer også, at ministeren har en grundlæggende interesse i at sikre, at dem, der får det danske statsborgerskab, lever op til kravene. På baggrund af dette kommer Danmarksdemokraterne til at stemme gult til forslaget.

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Så er det først hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, for sit første spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:30

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Mit spørgsmål går på Danmarksdemokraterne generelt set. Hvis de nu får rettet op på de fejl, der er omkring de objektive krav osv., mener Danmarksdemokraterne så, at den måde, vi tildeler dansk statsborgerskab på i Danmark, er den rigtige måde at gøre det på? Altså, man har tidligere stemt for. Agter man at gøre det igen? For når man stemmer for det, medvirker man jo til en øget islamisering af Danmark. Det er utvivlsomt. Der vil komme flere fra MENAPT-landene, som har islam med sig. Og det vil sige, at den demografiske udvikling i Danmark kun vil gå én vej ved tildeling af statsborgerskab til folk fra de her lande. Er det den demografiske udvikling, som Danmarksdemokraterne støtter?

Kl. 11:31

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse af spørgsmålet.

Kl. 11:31

Kristian Bøgsted (DD):

Vi støtter ikke, at vi får en demografisk udvikling, der gør landet muslimsk eller islamistisk eller noget som helst. Men det, vi siger her, er, at vi respekterer de demokratiske spilleregler, der er i dag. Der er opsat nogle regler for, hvad der skal til, og vi respekterer, at hvis man overholder dem, er man egentlig også berettiget til at få dansk statsborgerskab. Lige nu har vi bare ikke tillid til, at vi rent faktisk kan regne med, at de regler bliver overholdt.

I forhold til om reglerne og kravene, som de er i dag, er nok, vil jeg sige, at vi gerne vil være med til at kigge på at stramme dem. Derfor har vi også stået hernede og stemt for forslag, der gør reglerne strammere. Og jeg synes da egentlig, at det er positivt at høre Venstres ordfører sige i dag, at Venstre også er indstillet på at stramme de regler. Så det håber jeg da at regeringen, når de har et flertal, er indstillet på at gøre.

Kl. 11:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, for sit næste spørgsmål.

Kl. 11:32

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Men fakta er, at når man stemmer for de lovforslag, som kommer i Folketingssalen, og som Danmarksdemokraterne har stemt for, så ændrer man den demografiske udvikling i Danmark. Så vil der være et større antal, som kommer hertil med islam. Den andel af mennesker i Danmark med islam vil blive større. Det er faktisk. Så hvordan har Danmarksdemokraterne det med, at man aktivt stemmer for noget, som skubber til den demografiske udvikling, så den procentvise andel af folk, som køber ind på islam som en politisk ideologi, stiger i Danmark?

Kl. 11:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:33

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg vil sige, at nu stemmer vi gult til det forslag her. Og jeg har også været inde og læse tal vedrørende det her, og hr. Lars Boje Mathiesen ved også godt, at flertallet på det her lovforslag ikke nødvendigvis har islam som deres religion. Der er rigtig mange fra nordiske og vestlige lande og asiatiske lande med. Så bare at sige, at fordi man stemmer for et lovforslag, er man med til at rykke det, er en præmis, jeg ikke køber. Jeg kan også godt se, hvor folk kommer fra.

Kl. 11:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 11:33

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jeg har også læst tallene, og vi starter ved 1.222, som er den første, der kommer fra et MENAPT-land, og så er vi fremme ved 2.400 eller sådan noget, før vi skifter en gang til. Så det er tæt på, at det er 50 pct. Men fred være med det.

Skal jeg forstå det sådan, at Danmarksdemokraterne til enhver tid går ned i salen og altid overholder de regler, som andre partier, et flertal, har gennemført, bare fordi de har haft et flertal til at gøre det? Så kan vi forvente, at Danmarksdemokraterne går ned og siger: Jamen reglerne er jo sådan, og vi stemmer for? For det er jo det, ordføreren står og siger.

Vi ved alle sammen faktisk, at vi har kæmpe problemer med mennesker, vi har givet statsborgerskab, og som vi ikke kan komme af med. Der har jeg hørt Danmarksdemokraterne være på linje med mig selv – man har stået og bakket op i forhold til de her tåbelige sager med en masse udvisninger sådan på skrømt osv., og vi har snakket om, at folk ikke bliver hjemsendt. Og der har Danmarksdemokraterne også altid været enige. Men her, når det kommer til statsborgerskab, så mener Danmarksdemokraterne, at der følger vi reglerne og giver den her lykønskning til dem, der har fået det. Og det er en stor ting at få et statsborgerskab, men er det Danmarksdemokraternes mening, at det er vigtigere, at vi tager risikoen og giver endnu flere antisemitter statsborgerskab, end at vi siger til folk, at så stor en forskel er der ikke på permanent ophold og statsborgerskab?

Kl. 11:35

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til besvarelse.

- Kl. 11:35
Kristian Bøgsted (DD):
Tak. Nu nævner hr. Kim Edberg Andersen, at det er ca. 50 pct., men mig bekendt er tallet på det her lovforslag 766 ud af 2.339. Det får jeg ikke til 50 pct., men lad nu det ligge.
Normalt går man jo ud fra, når folk står på et lovforslag, at folk overholder de regler og krav og vilkår, der nu engang er, og det respekterer vi. I Danmarksdemokraterne er det en del af demokratiet. Men vi stemmer jo netop gult den her gang, fordi vi ikke har tillid til, at reglerne og kravene faktisk bliver overholdt.
- Kl. 11:35
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Der er endnu et spørgsmål fra hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige.
- Kl. 11:35
Kim Edberg Andersen (NB):
Vi kan sagtens snakke procenter alt det, vi vil. Og jeg synes, det er dejligt, at det er sådan for Danmarksdemokraterne, at om det så bare er 30 pct., der kommer fra MENAPT-landene, er Danmarksdemokraterne lige glade. Tak for svaret – det er jeg da sikker på at der er nogle af Danmarksdemokraternes vælgere der vil blive overrasket over. Men jeg kan forstå, at det er politikken, altså at så længe vi holder det på, at det er 30-35 pct., som hvert år kommer fra MENAPT-landene, så kommer Danmarksdemokraterne til at synes, at det er en god idé.
Men kan Danmarksdemokraterne ikke forklare mig, hvad forskellen er mellem permanent ophold og statsborgerskab? Hvad er det sådan helt faktisk, man får lov til, ud over at man kan stemme til folketingsvalg og dermed være med til at påvirke lovgivningen?
- Kl. 11:36
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til besvarelse.
- Kl. 11:36
Kristian Bøgsted (DD):
Jeg har aldrig nogen sinde påstået, at vi automatisk siger ja, hvis bare vi holder det på en vis procentdel, der kommer fra MENAPT-lande. Det har jeg ikke sagt heroppefra, og det ved hr. Kim Edberg Andersen også godt.
Men når vi snakker om det her, vil jeg sige, at der er forskel på det. Og vi har også sagt, at selv om man ikke får et dansk statsborgerskab, kan man sagtens have et godt liv i Danmark. Du har rigtig mange muligheder ved at have en permanent opholdstilladelse, også uden at få et dansk statsborgerskab.
- Kl. 11:36
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Vi siger ikke »du« i Folketinget. Tak til hr. Kim Edberg Andersen. Så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.
- Kl. 11:37
Mette Thiesen (DF):
Tusind tak. Det, vi i hvert fald kan udlede af den her samtale, er, at Danmarksdemokraterne går ind for den politiske dovenskab, som jo har bredt sig, desværre, i hele Folketinget, undtagen til Dansk Folkeparti og også Nye Borgerlige, altså at man bare laver det her store bunkebryllup ud fra nogle objektive krav. Det er i hvert fald slået fast.
Jeg kunne godt tænke mig at høre: I 2015 fremsatte daværende udlændinge- og integrationsminister, fru Inger Støjberg, som i dag er leder af Danmarksdemokraterne, et lovforslag, hvor hun gav statsborgerskab til en somalisk voldtægtsforbryder; en mand, der solgte sin 12-årige datter, sit lille barn, på et sexmarked til en 70-årig mand. Er Danmarksdemokraterne parat til at tage konsekvensen af den dårlige beslutning og fratage den her mand hans statsborgerskab – ja eller nej?
- Kl. 11:37
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.
- Kl. 11:37
Kristian Bøgsted (DD):
Det giver sig selv meget simpelt, for hvis fru Mette Thiesen hørte efter, nævnte jeg også i min tale netop sådan en situation. Selvfølgelig mener vi ikke, at sådan en mand skal være i Danmark. Det har vi aldrig nogen sinde påstået, og det ved både Dansk Folkeparti og fru Mette Thiesen også godt.
- Kl. 11:38
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.
- Kl. 11:38
Mette Thiesen (DF):
Jamen ordføreren svarer ikke rigtig på spørgsmålet, for hvis man skal overholde de konventioner, som jeg jo kan forstå at Danmarksdemokraterne utrolig gerne vil overholde, så kan man ikke fratage den her mand hans statsborgerskab. Altså, vi er lige glade i Dansk Folkeparti; vi vil have ham ud. Vi vil ikke have voldtægtsforbrydere, og slet ikke fra Somalia, i Danmark. Men vil man fratage statsborgerskabet, som man har givet ham? Vil man tage det fra ham – ja eller nej?
- Kl. 11:38
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til spørgeren.
- Kl. 11:38
Kristian Bøgsted (DD):
Vi vil gerne tage det statsborgerskab fra manden. Men Dansk Folkeparti bliver ved med at henvise til konventioner, og jeg mangler stadig væk at se de præcise og konkret fremlagte modeller til, hvordan Dansk Folkeparti mener at man skal ændre de her konventioner, så man rent faktisk kan opnå det, som Dansk Folkeparti gerne vil have.
- Kl. 11:38
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti med et spørgsmål. Værsgo.
- Kl. 11:38
Nick Zimmermann (DF):
Jamen det er jo det totale maskefald, vi i virkeligheden er vidne til. For man kan jo ikke på den ene side sige, at man vil føre en stram udlændingepolitik, og så på den anden side uddele statsborgerskaber til hovedsagelig muslimske indvandrere, der for manges vedkommende overhovedet ikke kommer til at bidrage med noget som helst positivt. Det viser de sidste 40 års historie os. De sidste 40 års historie viser jo med al tydelighed, at den store muslimske indvandring i Danmark ikke har bidraget med noget som helst positivt – det tror jeg sådan set de fleste danskere vil være enig i.
Danskerne lever hver evig eneste dag med de dumme beslutninger, som politikere herinde har truffet på vegne af danskerne, om at uddele statsborgerskaber i øst og vest, hvilket betyder, at uanset hvor pokkers kriminelle de er, og uanset hvor meget brutalitet de udsætter danskerne for, så kommer vi ikke af med dem. Det er frygteligt. Og at Danmarksdemokraterne nu stiller sig skulder ved skulder med alle

de partier, der er parate til bare at uddele statsborgerskaber i øst og vest, er eddermame skræmmende.

Kl. 11:42

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:39 (Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for ordet. Jeg står altid med en særlig følelse i kroppen, når vi her i Folketingssalen skal behandle et lovforslag om indfødsrets meddelelse. For det må siges at være en stor ære at få lov til at give andre mennesker en af de største gaver, faktisk det mest værdifulde, vores samfund kan videregive til andre, nemlig et dansk statsborgerskab.

Kl. 11:39

Kristian Bøgsted (DD):

Jeg synes, det er lidt en overdrivelse at sige, vi stiller os skulder ved skulder med dem, i og med at vi ikke stemmer for det lovforslag her. Hr. Nick Zimmermann ved udmærket også godt, at hvis man bare gik ind for, at man skulle det hele, så ville vi heller ikke stå hernede i Folketingssalen og stemme for gode forslag, der indebærer stramninger på det her område, og som bl.a. bliver fremsat af hr. Nick Zimmermann og Dansk Folkeparti. Det ville vi jo ikke gøre, hvis ikke vi var tilhængere af, at vi har en stram udlændingepolitik og gerne vil det. Vi mener også, at man skal overholde de regler og vilkår, der er, men vi vil gerne ændre på dem. Derfor stemmer vi også for nogle af de forslag, der bliver fremsat hernede i salen.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak, og ordføreren behøver ikke at bruge bandeord den her gang.

Værsgo

Kl. 11:40

Nick Zimmermann (DF):

Jeg var ikke lige klar over, at det var et bandeord. Jeg synes ellers, at jeg plejer at tale så fornuftigt, men det kan være en smutter. Det kan jo ske.

Jeg synes virkelig, at det er skræmmende at høre ordføreren seriøst stå og påstå, at man vil føre en stram udlændingepolitik. Man kan *ikke* føre en stram udlændingepolitik, hvis man uddeler statsborgerskaber til muslimske indvandrere. Det giver absolut ingen mening. For mange af de her personers vedkommende, og det viser 40 års historie os jo, har de jo ikke bidraget med noget som helst positivt. Danskerne lever hver evig eneste dag med konsekvenserne af, at politikere har truffet nogle snotdumme beslutninger om at uddele statsborgerskaber i øst og vest. Det er frygteligt, at Danmarksdemokraterne nu er med på den også.

Kl. 11:41

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 11:41

Kristian Bøgsted (DD):

Jamen jeg vil bare igen understrege, at vi jo ikke er med på den; vi stemmer ikke for det lovforslag her. Men med det postulat, der bliver fremsat af hr. Nick Zimmermann, er jeg nødt til egentlig bare at tolke det lidt, som om hr. Nick Zimmermann mener, at da Dansk Folkeparti i sin tid stemte for adskillige lovforslag om statsborgerskab, samtidig med at man sagde, at man havde en stram udlændingepolitik, så levede man faktisk lidt på en løgn. Sådan må jeg tolke det.

Kl. 11:41

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Vi siger tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne, og så skal vi bede fru Sandra Elisabeth Skalvig om at indtage talerstolen som ordfører for Liberal Alliance. Værsgo.

For Liberal Alliance er det vigtigt, at et statsborgerskab i Danmark tildeles dem, som har udvist vilje til at bidrage til vores samfund, dem, der kan forstå og tale vores sprog, og dem, som forstår vores historie og traditioner. Det er for os vigtigt, at det gives til dem, der overholder og respekterer vores lovgivning, og til dem, som tror på værdier om frihed og demokrati.

I Liberal Alliance mener vi ikke, at statsborgerskab i Danmark skal være alle forundt, og vi mener derfor, at vi skal være kritiske, i forhold til hvem det er, vi tildeler det. Vi skal ikke tildele statsborgerskab til nogen, der ikke vil Danmark. Vi er derfor også glade for, at vi har været med til at skærpe kravene på området, så det ikke er lige så let som tidligere at få tildelt statsborgerskab i Danmark. For vi mener ikke, at det skal være en nem sag. Vi mener, det skal være svært, men naturligvis ikke umuligt, at få statsborgerskab i Danmark.

I det seneste halve år er vi blevet bekendt med, at der er sket flere uoverensstemmelser i sagsbehandlingen om indfødsret i forhold til den aftale, som vi i Liberal Alliance har indgået sammen med regeringspartierne og Det Konservative Folkeparti. Det er i den forbindelse vigtigt for mig at sige, at vi i Liberal Alliance synes, det er meget, meget bekymrende, at disse fejl er opstået, og at vi naturligvis har set med meget alvorlige øjne på dem.

Men samtidig synes jeg også, vi skal huske på, at Indfødsretskontoret sagsbehandler flere tusinde ansøgninger om året, og at sagsbehandling på rigtig mange forskellige måder kan være meget kompleks. Og hvis nogen af de tilstedeværende i Folketingssalen tror, at fejl kan undgås i forbindelse med sagsbehandling, så tror jeg desværre, at jeg må skuffe dem. Efter at jeg har brugt mange år på at behandle ansøgninger til videregående uddannelser, ved jeg rent faktisk, hvad jeg taler om. Men det væsentlige i de her sager handler ikke om, at der er blevet begået fejl. Faktisk ville jeg være mere bekymret, hvis det modsatte var tilfældet. Nej, det vigtige er, hvordan man efterfølgende håndterer fejlene, og at vi retter op på de fejl, der er blevet begået, og at vi lærer af dem, så de ikke gentager sig.

Alle sagerne er for det første blev taget meget alvorligt, men derudover er de pågældende fejl også blevet håndteret med handlekraft, hvor initiativer er blevet igangsat for at kunne rette op på dem. Selv om det naturligvis er stærkt bekymrende, at fejlene er forekommet, så har jeg svært ved at sætte en finger på måden, de blev håndteret på. Det er vigtigt for mig at pointere, at vi med den viden, vi har på nuværende tidspunkt, ikke har fundet grundlag for hverken at skulle have mistillid til den sagsbehandling, der foretages på Indfødsretskontoret, eller til den aftale, der er indgået med aftalekredsen.

Vi vil i Liberal Alliance naturligvis følge sagerne til dørs og sikre, at de håndteres i overensstemmelse med den aftale, som vi har indgået sammen med de andre partier. Derudover vil vi med de andre partier i aftalekredsen gerne drøfte, hvordan vi undgår, at sådanne fejl sker fremover. Liberal Alliance støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:46

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for talen, og så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti for sit første spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:46

Kl. 11:48

Mette Thiesen (DF):

Det var lige før, jeg tænkte, at der fløj grise rundt uden for vinduet – for her hører vi simpelt hen Liberal Alliance i et glødende forsvar for djøf'ere og bureaukrati! Det havde jeg godt nok ikke regnet med, men fred være med det.

Hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance har jo været meget aktiv på X, det tidligere Twitter, i forhold til de rigtig mange mennesker, der desværre er i Danmark – mange af dem har desværre også statsborgerskab – og som billiger terror i forbindelse med Hamas' angreb på Israel. Og når ordføreren nu ved det, som jeg har kunnet henvise til her, altså at der i hvert fald er én på det her lovforslag, som åbent på Facebook deler billigelse af terror, kommer Liberal Alliance så til bare med bind for øjnene at stemme ja til hele lovforslaget? Eller vil Liberal Alliance være med til at pille enkelte ud, som åbenlyst ikke fortjener det her statsborgerskab?

Kl. 11:47

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for en besvarelse.

Kl. 11:47

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Først og fremmest billiger vi i Liberal Alliance naturligvis ikke terror, og vi synes, at det, der finder sted lige i øjeblikket, er skrækeligt. Men derudover kommer jeg ikke til at stå og kommentere på en enkelt sag i forhold til det lovforslag, som vi i dag står her og behandler. Jeg vil super gerne tage en snak om lovforslaget som helhed, i Indfødsretsudvalget, men at stå og snakke om enkeltpersoner, der er på lovforslaget, kommer jeg ikke til at gøre.

Kl. 11:47

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til fru Mette Thiesen.

Kl. 11:47

Mette Thiesen (DF):

Man må gå ud fra, at ordføreren har forberedt sig. Det sker jo jævnlige, fordi vi i Dansk Folkeparti stiller ændringsforslag, at man har mulighed for at stemme nogen af et lovforslag, fordi de enten er kriminelle, billiger terror eller generelt bare ikke hører til. Så jeg havde faktisk forventet lidt mere af Liberal Alliances ordfører, altså at man havde forberedt sig lidt bedre, så man faktisk kunne svare på, om man – hvis der er en på det her lovforslag, som billiger terror – vil pille vedkommende af det. Det undrer mig faktisk utrolig meget, at man ikke kan svare på det. Det er et forholdsvis simpelt spørgsmål: Vil man give statsborgerskab til mennesker, der billiger terror – ja eller nej?

Kl. 11:48

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for en besvarelse.

Kl. 11:48

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Som jeg sagde lige før, kommer jeg ikke til at stå og kommentere på enkeltsager på lovforslaget.

Kl. 11:48

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, med et spørgsmål. Værsgo.

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Mit spørgsmål går på det, som ordføreren sagde i talen, nemlig at vi skal give statsborgerskab til dem, som tror på frihed og demokrati. Så er mit spørgsmål: Hvordan ved ordføreren og Liberal Alliance, at det så gælder dem, der står på den her liste, altså at de mennesker, som man nu giver dansk statsborgerskab, tror på frihed og demokrati? Hvordan kan man vide det?

Kl. 11:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 11:49

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg synes, det er et virkelig godt spørgsmål. Man kan sige, at alle personer, der er på det her lovforslag, opfylder nogle objektive kriterier, som vi bl.a. i Liberal Alliance har været med til at fastsætte. Og vi har jo fastsat dem, så dem, der vil have statsborgerskab, skal opfylde de her svære kriterier; bl.a. skal de bestå en indfødsretsprøve, hvor de prøves i forskellige dele af både vores kultur, vores samfund og vores demokrati.

Kl. 11:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Hr. Lars Boje Mathiesen for yderligere et spørgsmål.

Kl. 11:49

Lars Boje Mathiesen (UFG):

De skal have en faktisk viden om de her ting. Men det var ikke det, ordføreren sagde. Ordføreren sagde, at det er til dem, der tror på frihed og demokrati. Og det er det, jeg gerne vil anfægte, for hvorhenne har man fra Liberal Alliances side sikret sig, at dem, som så får dansk statsborgerskab i det her lovforslag, så også lever op til de krav, som Liberal Alliance synes skal opstilles? For ellers bliver det jo lidt nogle fluffy ord, som ikke har nogen som helst betydning, andet end at de lyder godt fra en talerstol. Men når det kommer til stykket, aner Liberal Alliance ikke, om de mennesker, man giver statsborgerskab her, reelt set tror på frihed eller demokrati, eller om de reelt set ønsker, at der skal være et kalifat i Danmark.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse af spørgsmålet.

Kl. 11:50

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg synes faktisk, at der tidligere var en af de andre ordførere, der kom med et rigtig godt svar lige præcis i forhold til, hvad folk tror og føler. Der er jo ikke nogen af os her i Folketingssalen, der kan vide det om andre mennesker. Det vil kræve, at vi kunne læse andre folks tanker, og det kan vi jo desværre ikke. Men jeg tror og håber på, at dem, vi tildeler statsborgerskab til – på baggrund af de kriterier, der er opstillet – tror på den frihed og det demokrati, der er i vores samfund.

Kl. 11:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti for et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:51

Nick Zimmermann (DF):

Det er jo bare totalt maskefald, vi ser endnu en gang. Det er håbløst til grin, at der står en ordfører, der mener, at det er en god idé

bare at uddele statsborgerskaber, til trods for den virkelighed, som danskere lever i hver evig eneste dag, nemlig med konsekvenserne af muslimsk indvandring. Og så viser det jo også det maskefald, der er i LA, altså at man har nogle kolleger, der fører sig frem på sociale medier med, at man vil være hård på udlændingepolitikken, men når det så kommer til stykket, er man bare parat til at kaste om sig med statsborgerskaber. Så det er jo bare endnu et maskefald, vi er vidne til.

Kl. 11:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 11:51

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg synes ikke, at det, ordføreren fortæller om Liberal Alliance, er rigtigt. Vi har indgået den her aftale sammen med regeringspartierne og sammen med Det Konservative Folkeparti, hvor vi så sent som i 2021 var med til at stramme kriterierne, lige præcis fordi vi mener, at et statsborgerskab ikke skal gives til alle. Derudover er Liberal Alliance villig til at gå i dialog omkring at stramme kravene yderligere. Så det vil jeg da glæde mig til at drøfte med bl.a. Dansk Folkeparti.

Kl. 11:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for besvarelsen. Så er det hr. Nick Zimmermann for yderligere et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:52

Nick Zimmermann (DF):

Har man slet ikke nogen selvindsigt? Foretager man slet ikke en selvransagelse, når man over en lang årrække har været så naiv og bare har uddelt statsborgerskaber i øst og vest, og når man nu på baggrund af det kan se de konsekvenser, som danskerne lever med? Har man en eller anden form for selvransagelse, eller er man bare ligeglad og uddeler nogle flere statsborgerskaber og håber så på, at det nok skal gå?

Kl. 11:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse.

Kl. 11:52

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg synes faktisk, at vi i Liberal Alliance har været så ansvarlige at indgå en aftale, hvor vi har skærpet kriterierne set i forhold til den aftale, der var tidligere. Så det der med, at vi uddeler statsborgerskab til højre og venstre, er simpelt hen ikke noget, jeg ser.

Kl. 11:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige med et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 11:53

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Nu har jeg hørt det flere gange fra flere ordførere, især nok fra SF, men ordføreren for Liberal Alliance kom også ind på det. Det er det der med, at man ikke så gerne vil sagsbehandle. Jeg bliver bare nødt til at sige, for at vi bare lige får præmissen sat rigtigt op her, at lige nøjagtig indfødsret skal sagsbehandles her i Folketings-salen, fordi det gives enkeltvis ved lov. Så har vi lullet os i søvn med, at vi får andre til at gøre arbejdet, og så gummistempler vi det her. Men jeg bliver godt nok træt i ansigtet, når folketingspolitikere herinde, især fra SF, men nu også fra Liberal Alliance, siger, at vi ikke rigtig kan gå ind i alle de her ting. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at Liberal Alliance står oppe på talerstolen og siger, at vi ikke kan lave et regelsæt for, hvad folk tror og føler. Men det er jo, hvad folk tror og føler, der gør, at vi har dem nede på Den Røde Plads, og at vi har mennesker med jødisk oprindelse, som er bange for at gå rundt i gaderne. Det er, fordi der er andre, som bliver lukket ind og givet statsborgerskab på grund af, hvad de tror og føler.

Mener Liberal Alliance så stadig væk, at det er forsvarligt at blive ved med at give statsborgerskab, når vi faktisk kan se, at vi giver statsborgerskab til nogle, som vi ikke ved hvad tror og føler, men hvor det bliver en problemstilling? Mener Liberal Alliance stadig væk, at det er o.k.?

Kl. 11:54

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse.

Kl. 11:54

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Jeg tror, at jeg vil sige det, som jeg egentlig også sagde det før. Altså, vi har i Liberal Alliance været med til at indgå en aftale sammen med andre partier, hvor vi har skærpet kriterierne. Vi vil rigtig gerne være med til at skærpe dem yderligere, og det tror jeg heller ikke der er nogen her i Folketingssalen der er i tvivl om. Det tror jeg var mit svar til det.

Kl. 11:54

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen for yderligere et spørgsmål.
Kl. 11:54

Kim Edberg Andersen (NB):

Det lyder jo alt sammen rigtig godt, og hvis man gerne vil ind at være statsministerkandidat og regeringsbærende parti, skal man også sige det her med, at man rigtig gerne vil en stram udlændingepolitik – i hvert fald når man snakker om den.

Når man indgår en aftale, og så finder ud af, at man er blevet snydt på vægten og der stadig lukkes mennesker ind, som tydeligvis ikke lever op til det, som også Liberal Alliance mener man skal for at blive dansk statsborger, altså når man år efter år flere gange om året bliver ved med bare at stemple det her igennem alligevel, så er man ikke bare medvirkende til at bidrage til de problemstillinger, som man så efterfølgende, især på sociale medier, går ud og fortæller om, at man har lært af og lige om lidt vil stramme op overfor og gøre det bedre. Man stempler dem lige igennem også. Er det ikke korrekt?
Kl. 11:55

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse.

Kl. 11:55

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Liberal Alliance har været en del af aftalekredsen ad flere omgange, og jeg synes faktisk, at vi har set på den udvikling, der har været i forhold til tildeling af statsborgerskab. Vi har været med flere gange, hvor vi har skærpet kriterierne, fordi vi kan se, at vi tildeler statsborgerskab til nogle, som vi i hvert fald ikke billiger skal have et statsborgerskab. Så jeg synes faktisk, at Liberal Alliance har været ansvarlige i forhold til tildeling af statsborgerskab.
Kl. 11:55

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så siger vi tak til ordføreren fru Sandra Elisabeth Skalvig fra Liberal Alliance. Så skal vi byde velkommen til Andreas Karlsen fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:56

Kl. 12:01

(Ordfører)

Andreas Karlsen (KF):

Tak for ordet. Det her er så den anden tale, jeg skal holde her på Folketingets talerstol, og sikke da et emne at blive kastet ind i. Vi er jo i gang med udlændingebatten på højt tryk. Alligevel er det ikke sådan, at jeg rigtig jubler over lovforslaget, og det bærer det indlæg, jeg vil holde, også præg af.

Vi kommer nemlig til at stemme gult til lovforslaget, selv om det ikke er med god vilje. Vi har simpelt hen ikke tiltro til, at ministeren har styr på sit område, og til, hvem det er, vi lige nu uddeler statsborgerskaber til. Vi har ikke tiltro til, at ministeren har fået rettet op på de markante fejl, vi har set i Indfødsretskontoret og ministeriet, og derfor har vi heller ikke tiltro til, at alle på listen lever op til de krav, som et politisk flertal har vedtaget.

Det danske statsborgerskab er alt, alt for vigtigt til, at vi kan tildele det i blinde, og lige nu stemmer vi altså lidt i blinde. I den seneste tid har skandalerne på området nemlig stået i kø. Det er blevet afsløret, at der er i 2 år ikke er foretaget de aftalte kriminalitetstjek – 2 år. Det er blevet afsløret, at der ikke er foretaget kontrol af beskæftigelseskravet blandt flere af ansøgerne. Og så er det blevet afsløret, at centrale dokumenter er forsvundet i ministeriet, således at vi eksempelvis ikke kan tage statsborgerskabet fra en kriminel udlænding, der uberettiget har fået sit statsborgerskab. Altså har kriminelle udlændinge muligvis uberettiget fået statsborgerskab, beskæftigelseskravet er ikke blevet overholdt, og vigtige papirer er forsvundet ud i den blå luft. Det er jo tre meget, meget alvorlige brud på vores tillid til ministeriet, og derfor er det jo også ret naturligt, at vi som parti ikke kan stemme for, altså fordi vi ikke har tillid til processen.

Alligevel har ministeren ikke foretaget sig noget konkret, og vi er i hvert fald ikke blevet overbevist om, at der er kommet styr på sagerne. Selv om det er blevet meldt ud, at det er der, så er der jo ikke rigtig sket noget. Vi kan ikke med god samvittighed stemme for at uddele det danske pas til en række af ansøgere, som vi ikke er sikre på overholder de krav, vi politisk har aftalt, bl.a. det her kriminalitetstjek. Hvad sker der lige deroppe? Hold da op. (*Demonstration på tilhørerpladserne*).

Kl. 11:58

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Vi stopper lige mødet, indtil banneret er fjernet. Jeg skal bede tilhørerne om at forlade salen. Jeg gentager: Jeg skal bede tilhørerne om at forlade salen!

Tak. Så kan vi genoptage mødet. Værsgo.

Kl. 11:59

Andreas Karlsen (KF):

Tak. Hvis der er andre flag eller noget, der skal frem, så er det ved at være tid.

Som sagt har vi annonceret, at vi kommer til at stemme gult, og det ærgrer os faktisk en hel del, for på den her liste over aspirende danske statsborgere er der jo også en lang række mennesker, som gerne vil være en del af Danmark, som har fortjent et dansk statsborgerskab, som bidrager til samfundet, som lærer sproget, som integrerer sig, og som overholder loven og gør alt, hvad der skal til, for at blive en del af Danmark. Det er mennesker, som har gjort sig fortjent til det danske statsborgerskab, og som vi selvfølgelig gerne vil tildele statsborgerskab til vores fantastiske land. Men vi vil altså ikke risikere, at vi samtidig giver statsborgerskab til udlændinge, som ikke lever op til de krav, vi har aftalt. Det er statsborgerskabet simpelt hen for vigtigt til for os i Det Konservative Folkeparti.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti for en kort bemærkning.

Kl. 12:01

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Mødet blev lige afbrudt af folk, der burde rejse hjem, og nogle af venstrefløjens nyttige idioter. Tak for at stå deroppe stadig væk, fristes man til at sige.

Jeg er lidt nysgerrig i forhold til Det Konservative Folkepartis holdning. Jeg er jo glad for, at Det Konservative Folkeparti stemmer gult til det her, men når vi nu ved, at der er begået så mange fejl igennem flere år, er Det Konservative Folkeparti så også klar til at tage statsborgerskabet fra de folk, som ikke burde have haft det, altså på baggrund af de her fejl – ja eller nej?

Kl. 12:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelsen.

Kl. 12:01

Andreas Karlsen (KF):

Tak for det. Det er jo altid dejligt at få spørgsmål til ens politik og høre interessen for Det Konservative Folkeparti. Og det med det flag havde jeg sådan set ikke noget at gøre med, men det bliver jo spændende at se, om der kommer en masse dækning af det.

I forhold til spørgsmålet om, om vi er villige til at fratage statsborgerskabet fra nogle borgere, tænker jeg, at det skal ordføreren på området have lov til at svare på. Jeg er her i en måneds tid, og det er nok fornuftigt, at jeg lige holder mig på banen, så at sige.

Jeg kan sige helt overordnet, at vi i Det Konservative Folkeparti altid er klar til at forhandle omkring reglerne om statsborgerskab: Er vi det rigtige sted? Skal vi stramme mere? Ligger balancen rigtigt? Det kan jo være fristende, som Nye Borgerlige og Dansk Folkeparti også har gjort, at stemme nej til det hele, men der synes vi, at man sender et mærkeligt signal, for der er jo en masse mennesker på den her liste, som vi faktisk synes har fortjent at få et dansk statsborgerskab. Men vi er frustrerede over, at den proces, der har været i forhold til det, ikke er ordentlig, og vi er bange for at give statsborgerskab til nogle af dem, der ikke har fortjent det.

Kl. 12:02

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 12:02

Mette Thiesen (DF):

Tak for det. Altså, hvis man lavede det om, sådan som det egentlig var tænkt i grundlovens ænd, altså at man stemte om hver enkelt, så hver enkelt folketingsmedlem var bundet af sin egen overbevisning, sådan som der også står i grundloven, så kunne man jo komme uden om alt det her.

Jeg ved godt, at ordføreren er ny på talerstolen og suppleant, så det er helt fair, at man ikke kan svare på det konkret. Men jeg kunne godt tænke mig høre ordføreren om noget, som jeg også har spurgt nogle af de andre ordførere om. Når vi har kunnet se så mange, som åbenlyst har billiget terror, mener ordføreren så ikke, at mennesker, der billiger terror, ikke bør stå på det her lovforslag?

Kl. 12:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for en besvarelse.

- Kl. 12:03
Andreas Karlsen (KF):
 Det er klart. Selvfølgelig skal folk, der billiger terror, ikke have dansk statsborgerskab. Det tænker jeg er det meget, meget klare svar. Det er sådan set heller ikke, fordi jeg ikke vil svare på spørgsmålet omkring at udvise nogle bestemte borgere eller fjerne deres statsborgerskab, men jeg synes bare, det er på sin plads, at det er ordføreren på området, der lige tager den. Tak for spørgsmålet.
- Kl. 12:03
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, for et spørgsmål.
- Kl. 12:03
Lars Boje Mathiesen (UFG):
 Derfor vil jeg også spørge overordnet om Konservatives politik. Konservative har tidligere stemt for statsborgerskaber, og Konservative har stemt imod at udvise kriminelle udlændinge konsekvent efter første dom. Mit spørgsmål går på, om Konservative grundlæggende synes, at den masseindvandring, vi har haft fra hovedsagelig muslimske MENAPT-lande de seneste 20-30 år, er god. Er det en succes? Er det en udvikling, vi skal fortsætte, eller skal den ruller tilbage, så den demografiske udvikling kommer til at gå den anden vej? Så jeg spørger helt overordnet set til, hvad Konservative ser, når de kigger 10-15-20 år ud i fremtiden. Hvis vi ikke gør noget, fortsætter den demografiske udvikling, hvor islam vil fylde en større del af samfundet. Det vil den gøre rent faktisk. Så er det en udvikling, som Konservative ikke har noget imod sker? Og hvis man har, hvad vil man så gøre for at ændre det?
- Kl. 12:04
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Værsgo til ordføreren for besvarelse.
- Kl. 12:04
Andreas Karlsen (KF):
 Tak for ordet, og igen tak for interessen. Der har bredt i Folketinget været alt for stor naivitet i mange, mange år, og det gælder fra både det ene og det andet parti, i hvert fald set i vores optik. Der har man jo strammet op, og vi har bl.a. presset på for, at det her kriminalitetstjek skal være en del er det her med at få statsborgerskab. At de regler så ikke bliver efterlevet nu, gør jo så desværre, at vi må stemme gult til det her. Så vi har jo også rykket os i forhold til at sige, at det skal være langt sværere at få statsborgerskab. Det er ikke en ret. Det er ikke sådan noget med, at fordi man kommer til Danmark, har man ret til at blive statsborger. Det er noget, man skal gøre sig fortjent til.
 Så bliver der spurgt lidt ind til, hvad linjen og fremtiden er i forhold til den stigende indvandring. Jeg kan sige, at jeg da synes, det er skræmmende at se, at udbredelsen af antidemokratiske islamistiske kræfter stiger i Danmark, og vi ser f.eks. jødehadet blive større og større. Så det er da en kæmpe bekymring, som jeg deler med Lars Boje Mathiesen.
- Kl. 12:05
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Hr. Lars Boje Mathiesen får ordet igen. Værsgo.
- Kl. 12:05
Lars Boje Mathiesen (UFG):
 Tak. Den bekymring har vi jo hørt fra Konservative siden ændringen i omkring 2010-2011. Jeg savner handling. I seneste samling ville man ikke stemme for at udvise kriminelle udlændinge konsekvent efter første dom. Hvordan synes ordføreren det harmonerer med, at man siger, at der er partier, der har været naive? Er Konservative så stadig væk naive, når man tillader, at kriminelle udlændinge fortsat kan forblive i Danmark? Voldtægtsforbrydere kan blive i Danmark, komme ud og fortsætte deres gerninger mod danske kvinder. Er Konservative så en del af de partier, som er naive?
- Kl. 12:06
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Værsgo til besvarelsen.
- Kl. 12:06
Andreas Karlsen (KF):
 Det vil jeg overhovedet ikke sige. Jeg synes ikke, vi er naive. Jeg synes, vi forsøger at føre en politik, hvor vi fører en hård udlændingepolitik og ikke tager imod dem i Danmark, som ikke vil vores land, men vi også rækker hånden ud til dem, der vil vores land. Så jeg vil ikke sige, at vi har udvist naivitet.
 Men den samling, som ordføreren refererer til, i forhold til hvad vi lige har stemt i den konkrete sag om udvisning, er jeg simpelt hen ikke inde i. Og det er et spørgsmål, der fint egner sig til nogle sociale medier osv. Jeg forholder mig til det lovforslag, vi behandler her i dag, og der kan jeg sige, at vi stemmer gult, fordi vi gerne vil nogle af de borgere – der er også nogle borgere, vi ikke vil – men vi kan simpelt hen ikke gennemskue, om processen har været fulgt.
- Kl. 12:07
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo.
- Kl. 12:07
Kim Edberg Andersen (NB):
 Tak for det. Jeg kan forsikre ordføreren for, at det her ikke kommer til at egne sig til sociale medier, for det er kun ordførerens anden tale. Så vi tager det på et andet niveau.
 Ordføreren siger i sin tale, at man stemmer gult, fordi man faktisk er helt klar over, at der ikke rigtig er styr på sagerne. Men jeg fik ikke rigtig en forklaring på, om man stemmer gult, rødt eller grønt, når det nu kommer tilbage i salen. For vi er alle sammen klar over, at integrations- og udlændingeministeren ikke når at ændre på noget, som han kan fremlægge noget dokumentation for over for Det Konservative Folkeparti i tiden frem mod andenbehandlingen.
 Så hvorfor tager man den der lette midtervej? Hvorfor er Det Konservative Folkeparti blevet et parti, som godt ved, at den ene halvdel af deres vælgere mener én ting, og at den anden halvdel mener en anden ting, og som så har det rigtig, rigtig svært og vælger at stemme gult? Enten er man vel for at begrænse den der stigende antisemitisme, som ordføreren selv var inde på er kommet på grund af de fejl, der er blevet lavet, eller også er man imod, og så behøver man ikke at stemme gult. Men det kan selvfølgelig være, at jeg er for nordjysk til at forstå, at man behøver at stemme gult.
- Kl. 12:08
Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
 Værsgo til ordføreren for at svare.
- Kl. 12:08
Andreas Karlsen (KF):
 Jeg tænker jo, at det er et relevant spørgsmål, og det viser også meget godt, hvad forskellen på De Konservative og Nye Borgerlige er. For jeg synes ikke, det er så sort-hvidt, som ordføreren giver udtryk for, altså at man enten er imod alle tildelinger af statsborgerskab, eller også er man for dem alle sammen. Vi har lagt os et sted, hvor vi har været med til at stramme kravene, og vi har været med til, at der skal være fokus på kriminalitetstjek og beskæftigelse. Vi har fundet ud af, og det er jo bredt erkendt, at det har der ikke været styr på, og

så er det klart, at vi ikke kan støtte den liste, der kommer frem. Så vi kommer til at stemme gult, når lovforslaget skal tredjebehandles.

Kl. 12:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren for yderligere et spørgsmål.

Kl. 12:08

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er nemlig nemmere at være Nye Borgerlige, for vi siger det, vi tænker, og så gør vi det, vi siger. Det har Konservative ikke været kendt for i mange år. Ordføreren er jo godt skolet i et ungdomsparti, og det er også dejligt at høre, men virkeligheden er bare, at grunden til, at vi siger, at vi bliver nødt til at sige nej, er, at vi har set fejlene hobe sig op år efter år. Vi har selvfølgelig ikke over 100 år på bagen ligesom Konservative, så vi behøver ikke at gemme os bag tidligere tiders fejl. Vi laver dem, mens vi lever, og det kan vi også godt leve med.

Virkeligheden er jo, at dem, vi giver statsborgerskab til, selv om det er en stor dag for dem, som fortjener det – selvfølgelig er det det – ville have en lige så god dag i morgen, som de har i dag, hvis ikke de havde fået det, bortset fra at de selvfølgelig ikke ville kunne stemme til Folketinget. Så det, Konservative siger til Nye Borgerlige, er, at fordi man er sådan et meget facetteret parti, vil man faktisk hellere have flere antisemitter i gaderne end sikre, at danskerne lever trygge liv.

Kl. 12:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for at svare.

Kl. 12:09

Andreas Karlsen (KF):

Jeg er hamrende stolt af at være med i et gammelt parti med en stor tradition, der har taget ansvar for Danmarks politiske udvikling. Jeg synes, det er det mest fantastiske og det bedste parti. Jeg deler ikke analysen af, at fordi vi har en refleksion over, hvordan vi politisk kan udvikle det, og måske har været for lempelige tidligere, så skal helt over i den anden grøft og sige, at nu skal vi lukke for det hele. Det bliver jo nærmest også insinueret, at vi nu støtter op om antisemitisme, fordi vi ikke vil stemme nej til den her liste.

Den analyse deler jeg simpelt hen ikke, for dilemmaet er jo åbenlyst. Vi står her med en liste, hvor der er nogle borgere, der rigtig gerne vil Danmark, og så er der nogle borgere, vi ikke ved om er blevet screenet rigtigt, og derfor bliver vi nødt til at stemme gult. Men vi kommer ikke til at være et sort-hvidt parti, og det synes jeg da er fantastisk at vi ikke gør.

Kl. 12:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Andreas Karlsen som ordfører for Det Konservative Folkeparti. Der var ikke flere spørgsmål til ordføreren. Så er det fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 12:11

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. Godt 2.300 mennesker og deres mindreårige børn står til at blive danske statsborgere med det her lovforslag, som Enhedslisten selvfølgelig stemmer for. Vi er glade for, at flere mennesker, som har boet her i landet i mange år, nu får statsborgerskab og dermed fulde borgerrettigheder. Vi ved, at de godt 2.300 mennesker har levet op til meget, meget strenge krav – alt for strenge krav efter vores mening. Når man lytter til debatten herinde, kunne man ellers tro, at det der med at blive dansk statsborger bare er noget, man bare lige gør. Men

jeg gætter på, at de mennesker, som er optaget på det her lovforslag, har en anden historie.

Danmark har et regelsæt, der er blandt verdens strengeste, når det gælder tildeling af statsborgerskab. Det betyder, at en voksende gruppe af borgere her i landet har udsigt til at bo her i Danmark resten af deres liv uden fulde borgerrettigheder. En opgørelse fra 2022 viser, at hver tiende voksne borger her i landet lever uden dansk statsborgerskab, og her i byen, altså i Københavns Kommune, er det hver femte – 19½ pct. Og andelen af voksne uden dansk pas og stemmeret til Folketinget vokser, hver eneste gang reglerne bliver strammet. Det er ikke godt for vores demokrati, og det er ikke godt for sammenhængskraften i vores samfund.

Højrefløjen i Folketinget og Socialdemokratiet har fastlagt krav, som er urimelig stramme. Kravene afspejler sig dels i indfødsrets-aftalen, som er indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Liberal Alliance og De Konservative i 2021, og dels i Indfødsretsudvalgets praksis for dispensationer. Blandt de alt for stramme krav har jeg her i dag kun tid til at nævne nogle få.

For det første stilles der fra 2021 krav om, at ansøgeren skal være i fuldtidsbeskæftigelse i 3½ år inden for de sidste 4 år. Det krav kommer oven i det i forvejen eksisterende krav om selvforsørgelse, og det rammer rigtig mange unge mennesker, der efter ungdomsuddannelse er gået i gang med en anden uddannelse. Det havner som dispensationssager i Indfødsretsudvalget, og nogle af dem får dispensation, andre får afslag og får besked om, at de ikke kan blive danske statsborgere lige foreløbig, fordi de har valgt at satse på en uddannelse til gavn for dem selv og til gavn for Danmark.

For det andet er det såkaldte vandelskrav strammet, så enhver der på et tidspunkt har fået en betinget eller ubetinget frihedsstraf, nu som udgangspunkt er udelukket fra nogen sinde at få dansk statsborgerskab. Det rammer også mennesker, der for 40 år siden har begået en dumhed og fået en ultrakort betinget dom. Indfødsretsudvalget har mulighed for at give dispensation, men dispensationer er yderst sjældne i den her type sager. Der gives altså mange afslag til mennesker, der har taget ansvar for deres egen resocialisering og i dag er mønsterborgere i det danske samfund. Takken for den indsats fra Folketinget er, at de aldrig bliver danske statsborgere.

For det tredje tales der i andre sammenhænge meget om at hjælpe mennesker med ptsd, f.eks. når det gælder danske veteraner. Når vi taler om traumatiserede flygtninge med en grad af ptsd, som betyder, at de ikke kan bestå den snævre indfødsretsprøve eller danskprøve, gives der næsten altid afslag på dispensation, i Indfødsretsudvalget. Så reglerne er i dag alt, alt for stramme. Og med de holdninger, der er kommet til udtryk fra de fleste af partierne, er der ikke udsigt til, at der kommer lempelser lige foreløbig.

I Enhedslisten vil vi fortsat kæmpe for mere retfærdige regler, og indtil det lykkes, vil vi glæde os over de mennesker, som har fået dansk statsborgerskab, og som er optaget på det her lovforslag. Herfra skal i hvert fald lyde et stort tillykke, og vi er oprigtig ærgerlige over, at I skal bruge så lang tid og så mange ressourcer på at kæmpe for at blive statsborgere i et land, som I bor i og måske endda er født og vokset op i. Tak for ordet.

Kl. 12:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten. Der er ingen korte bemærkninger, og så går vi videre i ordførerrækken, og det er nu fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:15

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Allerførst vil jeg sige et stort og varmt tillykke til alle jer, som nu kan blive danske statsborgere. Jeg ved og vi i Radikale Venstre ved, at det for rigtig mange af jer har været en lang, besvær-

lig, frustrerende og hård rejse, men I er i mål lige om lidt. Efter den her heftige og, synes jeg, også meget hårde debat med meget hårde udfald om nogle bestemte minoriteter, har jeg brug for at sige, og jeg er også stolt af at sige det, at i Radikale Venstre tror vi på idéen om, at alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. Alle mennesker har inde i sig selv præcis den samme værdighed, uanset hvem de er, hvad de tror på, hvor de kommer fra, hvem de elsker, og hvor meget de tjener. Derfor kan og skal vi tildele dem samme rettigheder og behandle dem lige og med respekt.

Derfor har jeg også brug for at sige, at vi ikke mener, at den måde, vi behandler indfødsretssager på, lever op til de principper. For det første er det et problem for vores retssamfund, at vi har mennesker, som lever op til kriterierne, men som bliver stemt ned i Indfødsretsudvalget, uden at de nogen sinde får en begrundelse, uden at de har nogen form for retssikkerhed. For det andet er det også et problem, hvordan vi behandler sager med mennesker, der har funktionsnedsættelser. Når medlemmer af Folketingets Indfødsretsudvalg bag lukkede døre siger ja eller nej til de sager, hvor ansøger beder om dispensation fra de gældende krav, strider den lukkede proces mod netop de selv samme grundlæggende danske retsprincipper. Og afgørelserne indeholder ingen begrundelse eller objektiv, individuel vurdering, der er ingen gennemsigtighed, og ansøger har ingen mulighed for at komme med gensvar eller påklage afgørelsen. Det er forkert! Det gør det nærmest umuligt for ansøgere med alvorlige handicap og kroniske sygdomme som f.eks. ptsd, ofte flygtninge med traumer efter krig, flugt og tortur, at opnå dansk statsborgerskab. Hvor det tidligere var langt de fleste ansøgere med langvarige funktionsnedsættelser, som fik dispensation af Indfødsretsudvalget, er det i dag kun ganske få. Det tyder på, at handicap-konventionen systematisk overtrædes. Radikale Venstre ønsker at fjerne de sager fra Indfødsretsudvalget og flytte dem til Udlændinge- og Integrationsministeriets sagsbehandlere, som herefter kan afgøre dispensationsansøgningerne på et sagligt grundlag ud fra fast definerede betingelser.

Vi mener også, at det er principielt forkert og i modstrid med de værdier, vi står for og kæmper for, at vi deler ansøgninger op efter, hvor man kommer fra, og at man åbner op for, at man netop kan skille og skelne efter, hvor vores nye danske statsborgere kommer fra. Vi mener også, at det kan være i strid med statsborgerskabskonventionen, der slår fast, at der ikke i adgangen til statsborgerskab må forskelsbehandles på baggrund af køn, religion, race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse.

Det er også vigtigt for mig at sige til de mange unge mennesker, der er født og opvokset i Danmark, som har knoklet for at få uddannelse, og som ikke har begået kriminalitet, at vi mener, det bør være en ret for jer at få dansk statsborgerskab, når I bliver 18 år. Danmark er jeres land, det er her, I er født og opvokset, det er her, I hører hjemme.

Når alt det her sagt, støtter vi selvfølgelig lovforslaget, som ligger på bordet, og jeg vil gerne benytte lejligheden til endnu en gang sige tillykke til jer, som snart får dansk statsborgerskab og stemmeret. Tak fordi I har valgt at blive en del af Danmark – stort tillykke!

Kl. 12:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Og så er det hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti for en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 12:20

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Jeg står her med et citat af fru Zenia Stampe, hvor der står:

»ENGANG VAR JEG STOLT OVER AT KOMME FRA DANMARK.

Det er jeg ikke længere.«

Er ordføreren igen blevet stolt over at komme fra Danmark, eller er det stadig væk noget, ordføreren ikke er særlig stolt over?

Kl. 12:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 12:20

Zenia Stampe (RV):

Jeg er generelt meget stolt af mit land. Men i dag har jeg været meget pinligt berørt over tonen i Folketingssalen, og jeg synes, hr. Nick Zimmermann har brugt ord, som jeg ikke mindes jeg har hørt i de 12 år, jeg har været medlem af Folketinget, bl.a. at kalde danskerne dumme, at kalde politikerne dumme, at kalde forslag snotdumme og i øvrigt at bande i Folketingssalen. Det plejer vi ikke at gøre. Det blev jeg en lillebitte smule pinligt berørt over.

Kl. 12:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren for et yderligere spørgsmål.

Kl. 12:20

Nick Zimmermann (DF):

Jeg har nu aldrig nogen sinde kaldt danskerne dumme. Men jeg har kaldt de danske politikere, der har stået herinde og uddelt titusindvis af statsborgerskaber igennem de sidste 40 år, hvilket har gjort, at danskerne hver eneste dag skal leve med konsekvenserne af muslimsk indvandring, dumme. Og så vil jeg sige, at jeg personligt bliver pinligt berørt, når ordføreren siger, at hun ikke er stolt over at komme fra Danmark. Så synes jeg egentlig ikke, man fortjener en plads her i salen.

Kl. 12:21

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:21

Zenia Stampe (RV):

Der er folk, der ikke fortjener dansk statsborgerskab, mener hr. Nick Zimmermann, og der er politikere, der ikke fortjener at være en del af Folketinget. Altså, generelt synes jeg, man skal lade være med at udskamme andre på den måde.

Jeg vil bare sige, at jeg da hører ordførerens ord således, at man mener, at *mine* vælgere er dumme, for det er jo bl.a. min politik, man gør sig lystig over og håner, og dermed må man jo også kalde mine vælgere dumme.

Der vil jeg så bare være så flabet eller ydmyg at minde hr. Nick Zimmermann om, at hr. Nick Zimmermanns parti og mit parti fik et meget dårligt valg. Jeg tror ikke, der er nogen af vores partier, der kan påkalde sig retten til at tale på danskernes vegne. De er i øvrigt meget forskellige, og har mange forskellige holdninger – ingen af dem er dumme.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti for en kort bemærkning.

Kl. 12:22

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Efter det frygtelige terrorangreb fra Hamas' side på Israel skrev fru Zenia Stampe faktisk på X, det tidligere Twitter, at hun selvfølgelig tog afstand fra antisemitisme og ville gå med i det her fakkeloftog på torsdag, mener jeg det er.

Jeg har al ære og respekt for, at man tager afstand fra det og vil bakke op om jøderne i Danmark; det har jeg stor respekt for. Jeg kunne bare godt tænke mig at høre fru Zenia Stampe, om man så også fra Radikale Venstres side vil være med til at fjerne mennesker fra det her lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvis de åbenlyst billiger terror.

Kl. 12:22

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:22

Zenia Stampe (RV):

Der er jo meget klare regler for, hvem der kan få dansk statsborgerskab. Der er også krav i forhold til kriminalitet, så hvis man har begået kriminalitet, bliver man jo sorteret fra.

Så vil jeg gerne sige noget i forhold til antisemitisme, som jeg også tager meget alvorligt. Jeg hørte en udsendelse, som formanden for Det Jødiske Samfund i Danmark deltog i, og han gjorde det meget klart, at den antisemitisme, der er, godt kan have rod i nogle muslimske miljøer. Men han sagde også meget klart, at det ikke er alle danske muslimer, der er antisemitter, og at vi ikke skal tale sådan om hinanden. Han var meget bevidst om at bygge bro og række ud. Og derfor kan jeg slet ikke forstå den tone, som Dansk Folkeparti anlægger i den her sag. Den tror jeg slet ikke er i de danske jøders interesse, for de siger nemlig det modsatte; de siger, at vi skal bygge bro, at vi skal række ud mod hinanden, og at det ikke er alle danske muslimer, der er antisemitter. På samme måde siger de danske palæstinensere også, at det jo ikke er danske jøder, der har andel i den her konflikt, og den opfordring vil jeg gerne give videre til Dansk Folkeparti: Lad være med at bruge den her frygtelige, frygtelige tragedie til at polarisere og dæmonisere; brug den i stedet for til at bygge bro. Det er det, verden har brug for.

Kl. 12:24

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren for et yderligere spørgsmål.

Kl. 12:24

Mette Thiesen (DF):

Nej, verden har brug for realistiske politikere, og det er vi i Dansk Folkeparti. For vi kan godt se, hvad den forfejlede udlændingepolitik, som har været ført i bl.a. Danmark, bl.a. med Radikale Venstre som bannerførere, har gjort af skade på ikke bare det danske samfund, men generelt i hele Europa, og det er på grund af muslimsk indvandring – punktum! Altså, den er ikke længere.

I islam ligger der antisemitisme. Det er en del af islam, så når islam breder sig, så breder antisemitismen sig også. Så det er simpelt hen, igen, fuldstændig forfejlet og naivt af Radikale Venstre at sige det her.

Jeg synes jo egentlig også, at fru Zenia Stampe ret klart og tydeligt sagde, hvorfor det var, at vi skal træde ud af statsborgerskabskonventionen, for hun sagde netop det her med, at den jo antyder, at man ikke skal gøre forskel. Selvfølgelig skal vi gøre forskel. Dem, der skal have statsborgerskab i Danmark, er udelukkende dem, der er til gavn for Danmark, og det gælder for meget få af dem, der har fået det.

Kl. 12:25

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Nu får vi et svar.

Kl. 12:25

Zenia Stampe (RV):

Jeg tror ikke rigtig, at der var et spørgsmål, men jeg vil så bare gerne bruge anledningen til at sige, at hvis man har fulgt debatten i Folketingssalen i dag, så vil man konstatere, at Danmark ikke kun har et problem med antisemitisme; Danmark har også et problem med islamofobi. Og jeg synes, det er underligt, at Dansk Folkeparti ikke engang står ved det.

Altså, det, der bliver sagt om *alle* muslimer og om islam, er jo meget klar tale. Det er der et ord for, og det er islamofobi. Det synes jeg da bare man skal bekende sig til. Og det er altså et problem, som man ikke kun møder på gader og stræder; det er altså også et problem, der nu har fået en central placering i vores folkestyre. Det må vi jo arbejde med. Jeg tror altid på samtale, dialog og det at række ud. Jeg mener bestemt også, at Dansk Folkeparti fortjener at være i Folketinget, men jeg synes, det er ærgerligt, at islamofobi desværre også, ligesom antisemitisme, er blevet så stort et problem i Danmark.

Kl. 12:26

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre for ordførertalen. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er det fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti som ordfører. Værsgo.

Kl. 12:26

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Hvad man tænker og tror derhjemme, må man selv om. Men når islam får magt, forsvinder friheden, ligestillingen mellem kønnene og demokratiet, og så kommer antisemitismen. Det ved alle, der bare har gidet sætte sig en lille smule ind i tingene.

Igennem de sidste 40 år har der været ført en fuldstændig forfejlet udlændingepolitik, der har gjort stor skade på Danmark. Alt for mange politikere herinde i det danske Folketing har smidt om sig med danske statsborgerskaber til en hel masse mennesker, som aldrig nogen sinde burde have haft det. Danskerne lider under konsekvenserne hver eneste dag. Vi ser eksempler på mennesker, som har fået tildelt dansk statsborgerskab af naive politikere, og som på gader og stræder går og billiger terror og giver udtryk for antisemitisme. Det er frygteligt, hvad det er, vi er nået til.

Her for ganske kort tid siden stod der oppe på tilhørerpladserne, som jeg sagde før, nogle mennesker, som burde rejse hjem. De stod der med et palæstinensisk flag. Der stod også en del af venstrefløjens nyttige idioter deroppe med et flag og afbrød Folketingets arbejde. Den indfødsretspolitik, der har været ført igennem mange år, er udelukkende udtryk for politisk dovenskab. Det er simpelt hen, fordi man ikke gider at sætte sig ind i, hvem de mennesker, man tildeler statsborgerskab, er. Man er blevet så doven herinde fra langt de flestes side, at man bare sidder og trykker på en knap til én stor bunke af mennesker, som man ikke aner hvem er.

Vi har set eksempler på, at der er fuldstændig rod ovre i ministeriet. Man har simpelt hen ikke styr på de helt grundlæggende regler, der er. Vi kan overhovedet ikke stole på noget som helst. Hvis man graver bare en lille smule i det og gør sit arbejde bare en lille smule – det er vi i Dansk Folkeparti så åbenbart de eneste der gør – så kan man jo se, at der også på det her lovforslag er nogle mennesker, som åbenlyst ytrer nogle ting, som ikke hører til i Danmark; de billiger terror og er voldelige, alle de her forskellige ting. Så vi kommer til at stille nogle spørgsmål i den konkrete sag, altså i forhold til at vi er ret overbeviste om, at der er en på det her lovforslag, som er dømt for vold, og vi kommer også til at stille spørgsmål, i forhold til at der højst sandsynligt er en på det her lovforslag, som billiger terror,

for vi vil gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for at sikre, at de her mennesker ikke får dansk statsborgerskab.

Generelt set vil vi i hvert fald opfordre til, at Folketinget vågner op, og at man laver nogle andre regler for tildeling af indfødsret. Det *må* være sådan, at vi går tilbage til det, der var intentionen i grundloven, altså at man stemmer om hver enkelt, og at man nøje finder ud af, hvem de her mennesker er. Og så vil man helt automatisk gå fra, at vi skal sidde her med flere tusind uddelinger af statsborgerskaber, til, at det er ganske få hundreder. Og i Dansk Folkeparti vil vi faktisk gerne have mulighed for at stemme ja til nogle, som vi mener vil gøre gavn for Danmark. Der er helt sikkert både nogle amerikanere, nogle briter og nogle svenskere eller tyskere eller andre, som har boet her mange år og måske giftet sig med en dansker og bidrager aktivt osv. Dem vil vi faktisk godt kunne stemme ja til. Men fordi man er så politisk doven herinde på Christiansborg, kan vi faktisk ikke gøre det, og det er, fordi det hele er puljet sammen på et lovforslag og man simpelt hen ikke undersøger tingene godt nok.

Når Folketinget – i hvert fald undtagen Dansk Folkeparti – stemmer ja til det her lovforslag på et tidspunkt, stemmer man i blinde. Man stemmer simpelt hen ja til en masse mennesker, man ikke aner hvem er, og som man ikke engang har gidet sætte sig ind i hvem er. Det synes jeg faktisk er dybt foruroligende. I Dansk Folkeparti stemmer vi nej, for vi vil simpelt hen ikke stemme i blinde. Vi har anbefalet og også kæmpet for i de forhandlinger, der var i sidste samling i forhold til en ny aftale om indfødsret, at man går tilbage til det, der var intentionen med grundloven, altså at man tildeler statsborgerskaber på en ordentlig måde, hvor man stemmer om hver enkelt, og hvor hvert folketingsmedlem sætter hånden på kogepladen i forhold til hvert enkelt menneske, som man tildeler dansk statsborgerskab. Det er et stort ansvar, et ansvar, som det nuværende flertal herinde i Folketinget ikke er sig bevidst, for man stemmer jo igen og igen ja til statsborgerskab til mennesker, der ikke burde have det.

Samtidig er man ikke klar til at tage statsborgerskabet fra dem, man – forhåbentlig ved en fejl på grund af naivitet og dumhed, vil jeg sige – har givet dansk statsborgerskab, fordi man bl.a., som vi kunne høre før, holder fast i konventionerne som en eller anden form for vestlig sharia. Dansk Folkeparti siger stop! Vi skal have ryddet op i Danmark. Det står Dansk Folkeparti for. Tak for ordet.

Kl. 12:31

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er lige et par korte bemærkninger. Først er det Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 12:31

Mohammad Rona (M):

Tak for det, og tak for talen – jeg var ikke helt enig. Tak for debatten også. Jeg har jo hørt mange af ordførerens spørgsmål til ordførerens kollegaer her i dag, og så blev jeg bare nysgerrig og vil lige stille et helt simpelt spørgsmål til ordføreren. Skulle min familie og jeg ikke have haft dansk statsborgerskab?

Kl. 12:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelse af spørgsmålet.

Kl. 12:32

Mette Thiesen (DF):

Jeg kan ikke huske, hvornår hr. Mohammad Rona kom til Danmark. Jeg mener, at hr. Mohammad Rona sagde 1996. Nu er jeg ikke sikker på, hvilket land hr. Mohammad Rona kommer fra. Jeg synes jo generelt set, man skal sige nej til dem, som kommer fra det, vi kalder muslimske lande, og som vi ved er overrepræsenterede i de forkerte statistikker. Man kan jo have et dejligt, dejligt liv i Danmark uden at

få dansk statsborgerskab. Jeg sad ikke i Folketinget i 1996. Jeg tror, jeg gik i 9. klasse der.

Kl. 12:32

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til Mohammad Rona for yderligere spørgsmål.

Kl. 12:32

Mohammad Rona (M):

Vi kom som flygtninge i 1991, og jeg tror, jeg gik i 6. klasse i 1996. Man kan nok godt have et dejligt liv på permanent ophold. Det kan man godt. Der er også nogle, der fravælger at få dansk statsborgerskab. Det er så sådan, det er. Men debatten i dag handler jo sådan set om, synes jeg i hvert fald, at det her er nogle folk, der har gjort sig fortjent til at få dansk statsborgerskab. Så ved jeg jo godt, at fru Mette Thiesen helst ikke så, at der var nogen fra de her muslimske lande, der fik det. Men jeg kan så garantere – og det er ikke breaking news – at der faktisk også er en del fra de muslimske lande, som også gør det godt i dag, og som jeg personligt synes har gjort sig fortjent til at være på lovforslaget.

Kl. 12:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren for besvarelse.

Kl. 12:33

Mette Thiesen (DF):

Det ved jeg godt at der er nogle der gør. Jeg kender også nogle af dem, bl.a. nogle, der er flygtet fra Iran, og som så har frasagt sig deres tro, netop fordi de ikke ville underlægge sig islam – så kæmpe respekt til dem. Og det er jo dem, regeringen bl.a. vil stille rigtig dårligt i forhold til den her koranlov, man er i gang med.

Men jeg er sådan set enig i, og det her med permanent ophold synes jeg også sagtens vi kunne tage en drøftelse af. Man kan eventuelt komme her på en arbejdstilladelse. Men det der med, at folk bare kommer hertil og får asyl og permanent ophold, er jeg imod. Så hvis vi skal rydde op i Danmark, skal vi virkelig tage hårdt fat, og det vil vi gerne i Dansk Folkeparti.

Kl. 12:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som spørger.

Kl. 12:34

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Det var mere i forhold til, at Dansk Folkeparti nu gentagne gange her i Folketingssalen har kaldt det et udtryk for politisk dovenskab hos de andre partier. Derved anerkender man jo så også, at Dansk Folkeparti i en årrække var et politisk dovent parti, hvor man fulgte den tradition eller gjorde det, som man bare lige gjorde, og stemte for. For det gjorde DF jo så også fuldstændig blindt igennem en lang række år, indtil de ændrede det i 2017. Nu har fru Mette Thiesen ikke været med i DF i så lang tid, men mener fru Mette Thiesen, at DF f.eks. dengang i 2016, hvor også partiets nuværende formand var med, var et dovent parti?

Kl. 12:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo for besvarelsen.

Kl. 12:34

Mette Thiesen (DF):

I Dansk Folkeparti har man tidligere haft den holdning, at man, når man var med i en indfødsretsaf tale, hvor man satte markante aftryk, så i hvert fald stemte for et enkelt af lovforslagene efterfølgende. Det

er jeg ikke nødvendigvis enig i at man behøver, men det kommer selvfølgelig an på, hvad det er for stramninger der er i et indfødsretsforslag. Hvis vi f.eks. fik det, som vi ville have det, så ville man jo stemme om hver enkelt.

Så nej, det er jo heller ikke rigtigt, hvad hr. Lars Boje Mathiesen siger, i forhold til at det er flere år. Der er nogle enkelte gange, hvor man har stemt for, og samtidig er Dansk Folkeparti også i den grad klar til at tage statsborgerskabet fra dem, der ikke fortjener det. Så vi er jo også klar til at rydde op, hvis der eventuelt er blevet begået fejl i fortiden.

Kl. 12:35

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 12:35

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jo, det er fint nok, men nu er det jo fru Mette Thiesens egne ord om de partier, som ikke var villige til at sætte sig ned og havde en samtale med de enkelte, og som ikke gjorde det dengang, altså at det var et udtryk for dovenskab. Det har vi hørt tidligere, og det må jo så pr. definition også betyde, at det hos de partier, som dengang heller ikke satte sig ned og gjorde det arbejde, var et udtryk for dovenskab.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:36

Mette Thiesen (DF):

Nej, for hvis Dansk Folkeparti ikke havde været der, og hvis fru Pia Kjærsgaard ikke havde været der, så havde Danmark lignet Sverige. Så Dansk Folkeparti har under alle forhandlinger kæmpet behårdt for at få det, som vi gerne ville have det, altså at man skal stemme om hver enkelt. Nu sad jeg, og det gjorde hr. Lars Boje Mathiesen ikke, med ved de sidste indfødsretsforhandlinger, hvor man også kæmpede behårdt for, at det her kom igennem, og man desværre måtte gå fra forhandlingerne på et tidspunkt, fordi der ikke var den nødvendige vilje fra de andre partiers side til at stramme nok op på det her, så nej, ikke det, der ligner. Uden Dansk Folkeparti havde Danmark lignet Sverige, og gudskelov gør det ikke det.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre for et spørgsmål. Værsgo.

Kl. 12:36

Zenia Stampe (RV):

Jeg vil bare gerne spørge, om fru Mette Thiesen vil betegne sig selv som en person, der nærer angst for eller modvilje mod islam og muslimer.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:36

Mette Thiesen (DF):

Jeg anerkender, at islam er et kæmpeproblem. Jeg har, hvad skal man sige, ikke noget imod muslimer. For som jeg sagde før, at hvad man tænker og tror derhjemme, må man selv om. Men vi ved, og det ved alle, der bare har gidet sætte sig en lille smule ind i det, at lige så snart islam får magt, så forsvinder friheden, så forsvinder ligestillingen mellem kønnene, så forsvinder demokratiet, og så ser vi den her antisemitisme. For den ligger så grundlæggende i islam.

Så nej, jeg køber ikke den der venstrefløjspræmis, men jeg vil anbefale fru Zenia Stampe både at læse Koranen, men også generelt at sætte sig ind i, hvad islam egentlig er. Det er jo bl.a. også derfor, at der er folk, der flygter fra Iran. Det er jo, fordi de ikke vil have islam.

Kl. 12:37

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til spørgeren.

Kl. 12:37

Zenia Stampe (RV):

Så jeg kan dermed konkludere, at fru Mette Thiesen *ikke* vil betegne sig som en person, der nærer angst for eller modvilje mod islam og muslimer. Det synes jeg er en dejlig nyhed, men jeg kunne godt tænke mig lige at få bekræftet, at fru Mette Thiesen ikke er en person, der nærer angst for eller modvilje mod islam og muslimer. Det er jo en dejlig nyhed.

Kl. 12:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak, og værsgo for besvarelsen.

Kl. 12:38

Mette Thiesen (DF):

Generelt er jeg ikke en person, der er angst. Jeg kan godt være angst og faktisk nærmest vågne badet i sved ved tanken om, at Radikale Venstre skulle gå voldsomt frem og få magten i Danmark igen. Det er virkelig noget, der kan give mig søvnløse nætter. Men nej, jeg ved bare tilpas meget om islam til at vide, hvor ødelæggende det har været for alle de lande, hvor islam har fået magt, og derfor vil jeg til min sidste dag bekæmpe, at islam får nogen som helst – nogen som helst – magt i det danske samfund. Men hvad man tænker og tror derhjemme, må man selv om.

Kl. 12:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Mette Thiesen som ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så går vi videre til fru Helene Liliendahl Bryden-sholt fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Helene Liliendahl Bryden-sholt (ALT):

Tak for det. Jeg bliver lidt bedrøvet over at høre den her debat, og jeg håber virkelig ikke, at der er særlig mange af de mennesker, som står på det her lovforslag, der følger med. Men da jeg skrev min tale, fik jeg lyst til at skrive en positiv tale, fordi jeg godt kunne regne ud, hvordan den her debat ville blive. Så nu får I lidt mere positivitet ind i sagen, og det håber jeg at der vil blive sat pris på.

Statsborgerskab er for mig at få lov til at være sammen med min dejlige danske familie, og det er ikke betinget, tak. Statsborgerskab er for mig, at jeg føler mig lykkelig; statsborgerskab er for mig sikkerhed, frihed og stemmeret, plus at jeg er værdifuld for Danmark; statsborgerskab er for mig, at jeg kan stemme og har samme rettigheder som mine børn; statsborgerskab er for mig den mulighed at være hundrede procent aktiv i det samfund, jeg har været en del af i de sidste 15 år. Statsborgerskab er for mig at have de samme rettigheder og ikke kun de samme pligter; statsborgerskab er for mig at være en del af fællesskabet; statsborgerskab er for mig endelig at høre til; og statsborgerskab er for mig alt.

Alle de her citater kommer fra nogle af de nye danske statsborgere, der deltog i statsborgerskabsdagen her i september, og som det fremgår af citaterne, er det forbundet med stor glæde og taknemlighed over at blive en fuldgyltig del af Danmark og det fællesskab,

som Danmark er. Nu skal vi give 2.339 nye medborgere grønt lys til et dansk statsborgerskab. Det er medborgere, som kommer fra hele verden, og som vil berige Danmark med lige præcis den person og den værdi, som de kommer med. Jeg vil gerne sige tak. Tak til alle jer, der nu vil have statsborgerskab, og til alle jer, der allerede har fået det. Tak, fordi I vil være en del af fællesskabet. Tak fordi I vil bidrage til et mere mangfoldigt Danmark. Tak.

Kl. 12:41

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning fra hr. Kim Edberg Andersen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 12:41

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Nu deler jeg jo gang med Alternativet, så jeg havde nok forventet, at den ordførertale blev noget anderledes end den tale, jeg kommer til at holde. Det er vi ikke uenige om. Men det blev alligevel lige sukkersødt nok, da man ville takke alle dem, der havde fået et statsborgerskab. Vil det sige, og det er bare lige, så jeg forstår, hvor Alternativet står, at man også takker alle dem nede på Den Røde Plads, som stod og forherligede det, dengang Israel blev angrebet? Det er bare, så jeg ved, at det også var dem, Alternativet takkede, og at det også var dem, som Alternativet sagde var godt blev danske statsborgere.

Kl. 12:42

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:42

Helene Liliendahl Brydesholt (ALT):

Tak for spørgsmålet. Jeg kommer ikke til at gå med på den generaliserende og stigmatiserende præmis, som ligger i mange af de spørgsmål, som ordføreren stiller.

Kl. 12:42

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren for yderligere spørgsmål.

Kl. 12:42

Kim Edberg Andersen (NB):

Nej, jeg generaliserede ikke. Ordføreren stod deroppe og sagde, at vi skal takke alle dem, der har fået statsborgerskab. Nogle af dem stod nede på Den Røde Plads og syntes, at det var fantastisk, at palæstinenserne havde angrebet israelerne. Så det er ikke noget med at gå med på en præmis. Det er at ligge, som man har redt, og hvis man siger, at alle dem, der er kommet hertil, er en fantastisk ting, så må det de facto også være dem.

Så Alternativet mener, at det er givtigt for Danmark at give statsborgerskab til de mennesker, inklusive dem nede på Den Røde Plads, som jeg nok vil sige ikke var de mest heldige mennesker, der blev uddelt statsborgerskaber til. Det er ikke noget med at generalisere eller noget. Det er bare om at bede Alternativet at ligge, som de har redt.

Kl. 12:42

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo for besvarelsen.

Kl. 12:42

Helene Liliendahl Brydesholt (ALT):

Jeg kan godt regne ud, hvad ordføreren vil med det spørgsmål, som ordføreren stiller mig, og det er at generalisere, og det vil jeg ikke være med på. Jeg synes generelt, at det er på tide, at vi begynder at sige fra over for den retorik, som vinder mere og mere frem fra

ordføreren og ordførerens parti og et par andre heroppe fra talerstolen og herinde på Christiansborg og i den offentlige debat. Så jeg kommer ikke til at gå med på de spørgsmål.

Kl. 12:43

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så siger vi tak til fru Helene Liliendahl Brydesholt. Der er ikke flere korte bemærkninger til Alternativet. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige som ordfører. Værsgo.

Kl. 12:43

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Vi starter lige med at korrigere de fejlslutninger, der har været fra Socialdemokratiets ordfører tidligere. Han siger, at vi ikke kan sagsbehandle, fordi det jo ikke er noget, vi gør heroppe fra talerstolen. Jeg bliver bare lige nødt til at sige – og det håber jeg at ministeren tager med hjem til ordføreren – at lige nøjagtig her, når vi uddeler statsborgerskab, er det fæstet i grundloven, og derfor sagsbehandler vi lige præcis lige netop her. Og så bliver det en lang dag, når man vælger at pulje det sammen til 3.000 mennesker, som vi så uddeler statsborgerskab til. Det er jeg da klar over. Men så kan vi indføre en 11-timersregel for ordførere på talerstolen, når vi går dem igennem en for en, for det er vores job. Og vi svigter vores job, når vi gør det på den måde, at vi puljer det.

Hvorfor er vi kommet dertil? Det er jo nok de facto, fordi vi uddeler for mange. Det er jo nok, fordi det er blevet lidt vildt at blive dansk statsborger. Der har været nogle fordele ved det tidligere. Og så kommer ministeren lige om lidt og siger, at vi aldrig har haft færre. Nej, men det gør jo ikke, at vi er i mål. Det er 3.000 nu og 3.000 om et halvt år. Vi er vel halvvejs her i dag. Det er et problem.

Der er ikke nogen, der har stået heroppe på talerstolen i dag og sagt, at der er ret mange fordele ved at blive dansk statsborger, ud over at man så kan blive valgt til Folketinget som hr. Mohammad Rona. Som ordføreren ved, er jeg stor fan af ordføreren, så det var da dejligt, at vi *har* lukket nogen ind. Virkeligheden er bare, at de ordførere, der i dag bare gummistempler det her igennem, alle sammen ved – og mange af dem har sagt det – at der kommer nogle med ind. Der er enkelte, der er flere; det er en promise eller en procent. Der er i hvert fald nok til at fylde Den Røde Plads, og der er nok til at fylde Slotspladsen.

Når man ikke lige synes, at det at angribe et neutralt land og slå uskyldige ihjel, fordi det er den måde, man bekæmper hinanden på i det område, giver nok offerrolle i danske medier, så stiller man sig frem og kræver sin ret så voldsomt, at danske jøder frygter for at gå ud. De mennesker lukker vi også ind lige så gladeligt, for vi siger: Vi har målt dem; de er høje nok i forhold til de regler, der er; de vejer det, de skal, i forhold til reglerne. Det er alle de her objektive ting. Og når man så prøver at pille lidt i objektiviteten, og om det så kan sortere dem fra, som vi faktisk kan se at vi har problemer med, så siger man: Nej, det kan det ikke, men vi har ikke tænkt os at ændre det, for nu har vi jo ligesom sat nogle regler op, hvad vi jo faktisk ikke kan, for som sagt er det jo fæstet i grundloven, så det er herinde. Så vi kan lave alle de der krumspring og lave alle de der lovforberedende ting, vi vil, men i sidste ende, når vi giver folk statsborgerskab, gør vi det som folketingsmedlemmer.

Så er det, jeg bliver bekymret, når vi lukker så mange ind og vi alle sammen ved, at vi også lukker nogle, der er forkerte, ind. Vi har så travlt med at lovprise dem, vi er glade for at give statsborgerskab. For der er bestemt mennesker, vi er glade for at give statsborgerskab. Det er folk, der har bidraget. Selvfølgelig er der det. Der er massevis. Deres liv ville bare ikke blive ret meget dårligere, hvis ikke de fik statsborgerskab. De ville faktisk nærmest kun være begrænset i forhold til at stemme til Folketinget. Hr. Mohammad Rona kom i Folketinget, og som jeg blev belært om under valgkampen, er

hr. Mohammad Rona en meget, meget dygtig mand, der godt kan forsørge sig selv og have en god løn uden for Folketingssalen. Så det er ikke, fordi han har behov for at komme ind og blive forsørget herinde. Så det var nok også gået.

Det, vi ikke kan, når vi giver statsløse palæstinensere statsborgerskab og de så voldtager tredje, fjerde, femte, sjette gang – *hvis* de gør det, jeg laver ikke den påstand, at der er nogen på den her liste, der gør det, men der har jo været nogen; det bliver vi nødt til at sige – er at sende dem hjem. Lige pludselig bliver de beskyttet af det statsborgerskab, vi giver dem. Vi kan ikke komme af med dem. Se, det er det, I alle sammen sidder og stemmer igennem. Og så forsøger I bagefter at fortælle jeres vælgere: Vi strammer meget, og næste gang strammer vi lidt mere, og vi bliver lidt bedre til at stramme, så det skal nok blive godt.

Men vi gør det faktisk værre for alle ved ikke at sige, at vi har et system, der tydeligvis ikke virker og er åbent for alle, og ved ikke at sagsbehandle i bund og sørge for, at vi får sorteret de brodne kar væk fra alle de gode indvandrere og udlændinge, som har gjort alt det, de skal. De har arbejdet og bidraget, og så er jeg ligeglad med, om de er lysebrune eller muslimer eller buddhister, eller hvem de er.

Som udgangspunkt er jeg nordjyde, så jeg har det stramt med alle syd for Limfjorden. Men jeg kan godt acceptere, at de vil bidrage og integrere sig uanset hudfarve og religion. Men I sværter også deres navn, og det glemmer I at stå ved, for dem sværter I også. Alle de gode, som vi godt kan bruge, sværter I i stedet for dem, som holder hånden op og lige om lidt står nede på Den Røde Plads igen og siger noget, der er udemokratisk, usympatisk og uordentligt. Og der sker ingenting, for vi har givet dem statsborgerskab, og vi kan ikke smide dem hjem. Tænk nu over det. Der er jo en grund til, at Egypten ikke har åbnet grænsen til Gaza – altså hvis det var så dejlige mennesker at få hertil.

Nye Borgerlige kommer ikke til at støtte forslaget.

Kl. 12:48

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er en kort bemærkning fra hr. Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 12:48

Mohammad Rona (M):

Jeg kunne ikke lade være, når der også er en nordjyde deroppe på talerstolen og også en nordjyde i formandsstolen – det er jo rigtig godt!

Jeg vil bare lige gøre opmærksom på, som jeg også gjorde i min tale, at dengang i Dansk Folkepartis storhedstid sad tildelingen af statsborgerskaber sådan ret løst: 15.000, 10.000, 7.500, 8.000. Der er jo blevet strammet noget op siden.

Nu kunne vi høre, at fru Mette Thiesen ikke var så begejstret for at ville give mig statsborgerskab i sin tid. Det var i hvert fald sådan, jeg tolkede det, men det kan være, jeg tolkede forkert, og så vil jeg bare høre: Ville hr. Kim Edberg Andersen have givet mig og min familie statsborgerskab tilbage i 1996?

Kl. 12:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:49

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg ville have givet hr. Mohammad Ronas familie sikkerhed, tryk, en god uddannelse, ordentlig velfærd – og nej, ikke statsborgerskab, hvis det er på baggrund af, at jeg så også skal lukke øjnene for alle dem, som ikke er integrerbare, og som vi har alle de problemstillinger med. Så er det rigtigt, at jeg godt kunne leve med, at hr. Mohammad Rona ikke havde siddet i Folketingssalen i dag. Det

kunne jeg godt leve med på trods af de mange gode forslag, der er kommet – eller så gode, som de nu kan være, når de kommer fra Moderaterne.

Jeg er bare nødt til at sige, at vi i mange år – også dengang Dansk Folkeparti var med til at give 10.000 og 15.000 statsborgerskaber – havde det problem. Vi kan jo se det. Og det, jeg ikke forstår, er, at man, når man godt kan se, at problemet er der, så nægter at finde en løsning, fordi det så gør ondt i den der godhedsmavse, altså det med, at vi alle sammen skal huske, at alle mennesker er skabt lige. Ja, vi skal behandle mennesker ordentligt, og vi skal behandle dem som ligemænd, men vi behøver ikke at give dem ret til at stemme til Folketinget, og vi behøver ikke at give dem ret til at være en del af den lovgivende forsamling. Det er ikke en nødvendighed. Så hr. Mohammad Rona var nok ikke blevet valgt, hvis jeg havde haft magt, som jeg havde agt dengang.

Kl. 12:50

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der et sidste spørgsmål til hr. Mohammad Rona.

Kl. 12:50

Mohammad Rona (M):

Tak for det. Jamen det er jo meget ærligt, og det er altid godt, når man er ærlig. Det sætter vi stor pris på, især når man kommer fra det nordjyske. Anerkender ordføreren, at der er muslimer i dag, som gør det godt, som driver egen virksomhed – nogle, som måske også er på det her lovforslag, og nogle, som har været på andre lovforslag i sin tid – og som faktisk fortjener at skulle være en del af samfundet, og som har valgt Danmark til? Findes der nogle af dem?

Kl. 12:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 12:51

Kim Edberg Andersen (NB):

Ja, for pokker, og hvis I har hørt det anderledes, er det så det. For vi har da aldrig nogen sinde i Nye Borgerlige sagt, at det er et problem. Men hvorfor skal de være statsborgere? Altså, vi synes jo, det er fantastisk, at folk kommer hertil, og vi synes, det er fantastisk, at vi har opbygget et så rigt samfund, at vi har kunnet betale folk deres uddannelse, givet dem tryk og givet dem hjælp til at komme væk fra traumerne i de lande, som de kommer fra. Det, vi ikke kan forstå, er, at de, når de så er flygtet hertil, vil lave det her land om til det land, de kom fra, og at resten af Folketingets partier så bare kan sidde på hænderne og sige, at det er helt fint, for så føles det godt i maven.

Så ja, der er masser af udlændinge, der kommer hertil med alle mulige religiøse baggrunde, og som har gjort det rigtig godt, og det er dejligt, at de er her. De behøver bare ikke at være statsborgere.

Kl. 12:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen og besvarelserne. Der er ikke flere spørgsmål til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som privatist. Værsgo.

Kl. 12:52

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Det handler om tildeling af dansk statsborgerskab. Nogle kalder det den største gave, man kan få. Det er i hvert fald noget, som har store konsekvenser, både for dem, som får det, og også dem, som ikke får det. Men det har også store konsekvenser for Danmark

og de danskere, som allerede lever i det, vi kalder vores fællesskab, nemlig Danmark.

Kl. 12:57

Hvis vi historisk set går 40 år tilbage, kan vi se, at vi havde en større grad af homogenitet i landet. Andelen af ikkevestlige indvandrere lå omkring 1 pct. Hvis vi så går 40 år frem og kigger på nu, kan vi se, at vi alt efter opgørelserne ligger et sted mellem 12 og 14 pct. Hvis vi prøver at kigge 40 år frem, er der ikke noget i dansk lovgivning og ikke noget i de partier, som er herinde i Folketinget, som gør, at den demografiske udvikling ikke vil fortsætte.

Nu er der så ikke så mange medlemmer herinde. Det er fredag eftermiddag, og politikerne vil nok gerne hjem. Der er slet ikke nogen fra Venstre eller nogen fra Konservative. Tak, fordi der er en fra regeringen; ministeren skal jo være her. Men ved et så voldsomt lovforslag, som vi behandler i dag, og som har så store og vidtrækkende konsekvenser for vores land, kunne man ønske sig, at det var en fuldstændig fyldt folketingsaal, og at politikerne tog ansvar for de beslutninger, som de træffer. Man kunne ønske sig, at de tog ansvar for det jødehad, som vi har set uden for Christiansborg de seneste par dage, og at man tog ansvar for den forfejlede politik, man har haft på udlændingeområdet i de sidste 40 år – den politik, som man stadig væk ikke tager et opgør med.

Ofte i debatten trækker man enkelte eksempler frem og siger: Jamen hvad nu med det individ og den person? Når vi tildeler statsborgerskaber, er det jo til individer, og jeg har også i min bekendtskabskreds en lang række mennesker, som er udlændinge, men som har fået dansk statsborgerskab og også er muslimer og har islam som deres tro. Men vi bliver nødt til at gå fra at adressere det her spørgsmål på individniveau til at adressere det på civilisationsniveau. Vi bliver nødt til at forholde os til de store strømninger, som vi ser. Vi bliver nødt til at kigge på det her med historiske briller. Islam og Europa har altid været i kamp med hinanden. Nogle gange har det været med islam på fremmarch i Europa, og andre gange har Europa også tvunget sig ind på områder, som geografisk tidligere tilhørte muslimer. Det sværd har to sider.

I mange år har det været nærmest politisk selvmål, eller det har i hvert fald været uhørt, hvis man har tilladt sig at stille spørgsmålstegn ved, om islam er integrerbar i et verdsligt, moderne samfund i Europa. Hver eneste gang man har påtalt problemerne, er der blevet sagt: Jamen hvad med den person? Den person klarer sig jo godt! Og det er der også nogle, der gør.

Men de grundlæggende nøgletal er fuldstændig klare: Den indvandring, vi har haft til landet, skader landet økonomisk, skader landet strafferetligt, og den gør landet mere kriminelt. Hvis vi kigger på bare de seneste par uger, vil jeg også vove den påstand, at det på ingen måde gavner landet kulturelt og værdimæssigt. Tværtimod er det her måske et af de mørkeste tidspunkter i danmarkshistorien, hvor et Folketing godt nok går på de sociale medier og er forarget over, hvad der sker mod jøder i dagens Danmark, men ellers bare vender ryggen til og ikke handler på det blomstrende jødehad, som vi ser i vores samfund.

Jeg tør godt at sige, at jeg ikke tror på, at det eksperiment, man har kørt siden 1980 og frem, kommer til at ende godt, og hvis ikke Folketinget herinde finder modet til at handle og træffe hårde, men nødvendige beslutninger, bliver det vores børn og vores børnebørn, som kommer til at lide under vores manglende mod og ansvar. Tak.

Kl. 12:57

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Der er ingen korte bemærkninger, så jeg kan byde velkommen til udlændinge- og integrationsministeren. Værsgo.

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Det er godt, at der sidder nogle ordførere tilbage nede bagved, men tak for debatten om de her 2.339 personer, der skal have dansk statsborgerskab. Det er selvfølgelig noget særligt – en stor tillidsreklæring fra det danske samfund – men selvfølgelig også en position, hvor vi stiller krav til, at man er en del af det fællesskab, som vores land er.

Dem, der bliver optaget her, har enten opfyldt de krav, som et flertal i Folketinget har fastsat, eller er blevet meddelt dispensation af Folketingets Indfødsretsudvalg fra opfyldelsen af et eller flere krav. På lovforslaget er der 2.050 personer, som er optaget med et krav om at deltage i en grundlovsceremoni, og jeg håber, at de 2.050 personer, som er på lovforslaget, får en mindeværdig dag, når de deltager i deres grundlovsceremoni ude de enkelte kommuner, ligesom de 289 andre, som er på lovforslaget og nu kan blive glade og stolte medborgere i Danmark og bakke op om de grundlæggende danske værdier. Tak for ordet.

Kl. 12:58

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til udlændinge- og integrationsministeren. Der er en kort bemærkning fra hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 12:59

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Vi har jo under debatten gentagne gange hørt ordførere, også fra Socialdemokratiet, sige, at vi jo ikke kan vide, hvad de tror, mener, kæmper for og føler, og derfor har vi opstillet nogle objektive krav. Mener ministeren ikke også, at det er vigtigt, hvad folk, vi tildeler statsborgerskab, mener, føler, tror på og kæmper for?

Vi har jo her de seneste par uger set nogle, der kæmper for, at der ikke skal være en stat, der hedder Israel. Vi har i de seneste år set, at der er flere og flere, der kæmper for, at jøderne her i Danmark skal have det svært. Så er det ikke også vigtigt, at vi ved, hvad folk kæmper for, hvad de tror på, og hvilken ideologi de tilskriver værdi, når vi tildeler statsborgerskab?

Kl. 12:59

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Ministeren.

Kl. 12:59

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jo, det synes jeg er vigtigt. Jeg synes ikke, at vi skal lukke folk ind som en del af den kreds af statsborgere, hvis ikke de grundlæggende anerkender de værdier, som vores samfund bygger på. Der kan jo så være uenigheder – selvfølgelig – men sådan det helt grundlæggende omkring folkestyre og ligestilling synes jeg at man som udgangspunkt skal kunne tilslutte sig. Men det er også bare sådan, at folk jo kan vise sig at sige, at de tilslutter sig noget. Hvis metoden er, at man vil spørge folk om noget, kan de jo sige ja til, at det tilslutter de sig, selv om de måske ikke gør det.

Så det er jo enormt svært at finde ud af, om der er en ansøger, som ikke tilslutter sig det i virkeligheden, men som måske, hvis der bruges en metode, hvor de spørges om det, påstår, at man tilslutter sig de værdier. Så det er svært at kontrollere meget præcist, hvad folk tænker.

Kl. 13:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det spørgeren for yderligere et spørgsmål.

Kl. 13:00

Kl. 13:03

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er præcis svært, for folk kan jo lyve, og medmindre man vil sætte en løgnedetektor på alle, så er det en kæmpe udfordring. Når man tildeler så mange statsborgerskaber, som vi gør p.t. og har gjort tidligere, og når vi tildeler statsborgerskaber til personer fra lande, hvor vi ved, at en stor andel og hovedsagelig den største andel af de mennesker, som kommer derfra, køber ind på islam, så bliver udfordringen jo netop, at vi så ved, hvis man har nogen logik og rationalitet i sin tankegang, at det også vil betyde, at nogle af de mennesker, man tildeler statsborgerskab og lader komme hertil, vil købe ind på islam som ideologi. Alt andet ville være mærkeligt. Så hvordan undgår vi det, og kan vi undgå det? Eller skal vi bare resignere og så tillade den udvikling, som vi ser derude?

Kl. 13:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Udlændinge- og integrationsministeren for besvarelse.

Kl. 13:01

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen det synes vi er nået ret langt i forhold til at sikre igennem de forskellige krav, der er til folk, om at være en del af vores samfund, ikke at have begået kriminalitet, at have et arbejde, at skulle bestå en prøve og have indsigt i danske samfundsforhold, og det afspejler sig jo i det her lovforslag.

For 10-15 år siden var det jo en meget, meget stor andel af folk fra Mellemøsten og Nordafrika, og nu er det en lille andel, og de tre største nationaliteter her er Storbritannien, Tyskland og Polen, når man ser på, hvad for nogle lande folk ellers tilhører.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak, og så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige for et spørgsmål.

Kl. 13:02

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Lige om lidt siger ministeren, at der aldrig har været mindre tilstrømning. Så tager man også lige den på sin kappe. Og så glæder jeg mig jo til, at når der går hul på grænsen næste gang, tager ministeren også det på sin kappe til den tid, ikke også? Sådan er det i politik. Man skinner selvfølgelig bedst i lyset af andres gerninger. Sådan er det.

Men problemstillingen for Nye Borgerlige er teknisk set ikke det der med, at vi uddeler statsborgerskab. Et af de store problemstillinger ved at få tildelt det der statsborgerskab er jo, at såfremt de senere lige pludselig står nede på Den Røde Plads eller bliver terror-sympatisør eller sådan noget, er det rigtig svært at komme af med de mennesker, vi har givet statsborgerskab. Og der må ministeren lige fortælle mig: Er det ikke korrekt, at en af de primære ting, man sikrer sig ved at få et statsborgerskab, er, at det nærmest er umuligt at blive sendt ud af landet efterfølgende?

Kl. 13:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:03

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jo, det er en af konsekvenserne af at få et statsborgerskab.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der ikke flere spørgsmål. Var der et mere? Det var der. Kim Edberg Andersen for det sidste spørgsmål.

Kl. 13:03

Kim Edberg Andersen (NB):

Formand, jeg kan godt mærke, at jeg fik en socialdemokratisk mundkurv på der. Jeg tænkte godt nok, at den fungerende formand godt vidste, at det var der ingen grund til. Undskyld, formand.

Du kan ikke stemme til Folketinget; du kan ikke komme ind og tage Mohammad Ronas plads i Folketingssalen, hvis ikke du er statsborger. Det er jo det positive i det. Og det negative for det danske samfund er så dybest set, at vi ikke kan komme af med de mennesker, som er problemet – dem, der er på Den Røde Plads; dem, som gør, at jøderne har problemer med at kunne gå frit rundt i Danmark. Er ministeren så ikke enig i, at det godt kan være, at man gerne vil stramme, og vi strammer, og vi strammer, men virkeligheden er bare, at vi måske skal til at tænke lidt anderledes på, om vi skal uddele alle de her statsborgerskaber? For vi kan jo se, at vi ikke kan komme af med folk, og vi kan ikke kan løse problemstillingen. Det er jo der, jeg på andre tidspunkter vil være efter ministeren. Det er, når han ikke løser de problemstillinger med udlændinge, som ikke opfører sig ordentligt og gør det utrygt at være dansker.

Kl. 13:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 13:04

Udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg tror, det er vigtigt at sige, at der jo er en balance i vores statsborgerskabstildeling, hvor man altså på den ene side selvfølgelig – som hr. Kim Edberg Andersen siger – skal undgå, at der er folk, der laver kriminalitet, og som kommer ind, men hvor vi på den anden side også har en masse folk, der bor i Danmark og er en del af lokalsamfundet.

Det kan både være folk fra Afghanistan som hr. Mohammad Rona, men det kan også være folk fra Rumænien eller folk fra USA eller andre lande, og de skal jo også kunne blive statsborgere med sådan nogenlunde rimelig udsigt. Det kan jo ikke være sådan, at de næsten ikke skal have den mulighed, og det er lidt det, jeg hører fra nogle af partierne ude i hr. Kim Edberg Andersens omegn.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Så siger vi tak til udlændinge- og integrationsministeren. Der var ikke flere spørgsmål.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Til-lægspension og forskellige andre love. (Fælles opkrævning af arbejdsgiverbidrag, udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler

om modregningsadgang, nationale særregler for behandling af personoplysninger m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremsættelse 25.10.2023).

Kl. 13:08

Kl. 13:05

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Den første ordfører er hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Thomas Skriver Jensen (S):

Tak for ordet, formand. Det lovforslag, vi skal behandle i dag, indeholder en række ændringer i lov om arbejdsmarkedets tillægspension, ATP, og har det overordnede formål at forenkle flere aspekter af lovgivningen; med andre ord smøre kæden i ATP-motoren, sådan at den bliver bedre kørende.

ATP administrerer en lang række velfærds- og sikringsordninger for staten, kommunerne og arbejdsmarkedets parter; opgaver, der har stor samfundsmæssig betydning. Det er vigtigt, at vi sikrer de rette rammer for ATP's opgavevaretagelse med henblik på at opretholde en fortsat sikker og effektiv administration. Ændringerne i lovforslaget er indstillet af ATP's bestyrelse, der består af repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter. Ændringerne har særlig til formål at forenkle administrationen. Det er til glæde for ATP, men det er det også for arbejdsgivernes, som jo er pålagt at indbetale til ATP-ordningerne. Lovforslaget er temmelig teknisk, og jeg vil ikke gå i dybden med alle detaljer, men blot fremhæve nogle af de væsentligste nedslag.

Det foreslås først og fremmest, at arbejdsgivernes indbetaling af ATP-bidrag kan opkræves i en fælles opkrævning sammen med andre arbejdsgiverbidrag. Det vil kunne lette administrationen for arbejdsgiverne og medføre en halvering af antallet af årlige opkrævninger hos arbejdsgiverne, hvor man vil gå fra otte til fire.

Dernæst foreslås det at fastsætte regler om modregningsadgange. Det vil bl.a. sikre, at en arbejdsgiver ikke kan undlade at indbetale bidrag til den fælles opkrævning og samtidig få penge udbetalt. Det foreslås også at indføre nationale særregler for behandlingen af personoplysninger, således at antallet af oplysningsbreve, der skal sendes ud, reduceres.

Desuden lægges der med lovforslaget her op til at pålægge juridiske personer – det kunne være selskaber, foreninger og institutioner – gebyr og renter ved forsinket betaling, ligesom det i øvrigt også gør sig gældende for borgere.

Endelig lægges der op til, at Finanstilsynet får en bemyndigelse til at fastsætte regnskabsregler.

I Socialdemokratiet synes vi, det er vigtigt, at ATP har de rette rammer, så de på bedste vis kan løfte deres ansvar og opgave. Vi er glade for at imødekomme indstillingerne fra ATP's bestyrelse og noterer os, at arbejdsmarkedets parter bakker bredt op om forslaget. Det er med andre ord et fornuftigt lovforslag, og Socialdemokratiet bakker op, og jeg skulle hilse fra Dansk Folkeparti og sige, at det gør de også.

Kl. 13:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen. Der er ingen korte bemærkninger her til hr. Thomas Skriver Jensen fra Socialdemokratiet. Så vi kan gå videre i ordførerrækken. Værsgo til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre som ordfører.

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det, formand, tak for ordet. ATP er en vigtig aktør for den danske velfærdsmodel, og derfor er det også vigtigt, at ATP har gode rammer til at udføre sine opgaver, herunder med udbetalingen af diverse velfærdsordninger, og de ændringer, som lovforslaget indebærer, vil forbedre ATP's muligheder for at udføre sine opgaver. Det er også ATP's bestyrelse, der har indstillet de her ændringer.

I Venstre går vi ind for at lette administrationen i de danske institutioner, bl.a. ATP, og derfor er det positivt, at vi lader ATP-bidraget blive indkrævet sammen med andre arbejdsgiverbidrag i en samlet betaling. Det vil halvere antallet af årlige opkrævninger af arbejdsgiverbidrag fra otte til fire, og dermed vil administrationen også blive lettere for de danske arbejdsgivere og virksomheder. Det er altid godt.

Ydermere sikres det, at man som arbejdsgiver ikke kan modtage udbetalinger fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag eller refusion fra Barsel.dk, hvis de samtidig selv skal undlade at indbetale til den fælles opkrævning. Man skal ikke kunne udnytte ordningernes udbetaling, hvis man ikke selv bidrager til dem. Det synes vi er klogt. Med lovforslaget lægges der også op til, at ATP skal kunne sende lidt færre oplysningsbreve ud, og der indføres hjemmel til at pålægge gebyr ved for sen betaling.

Alt i alt er det et udmærket lovforslag, der indeholder ændringer, som ATP har ønsket, og som arbejdsmarkedets parter støtter. Samtidig forenkler vi administrationen, og derfor støtter Venstre op om forslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen til hr. Hans Christian Schmidt. Der er ingen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken, og det er fru Karin Liltorp fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:09

(Ordfører)

Karin Liltorp (M):

Tak for ordet. De to ærede ordførere fra henholdsvis Socialdemokratiet og Venstre har jo allerede gjort opmærksom på detaljerne i lovforslaget, så jeg vil ikke trætte jer med at gentage dem yderligere.

Det drejer sig om en forenkling af ATP-systemet, så det er jo nok ikke en lovgivning, der som sådan kommer til at vække de helt store følelser. Og så alligevel, for jeg ser i virkeligheden det her meget lille lovforslag som et eksempel på, at lovgivningen i Danmark virker. For det er jo i virkeligheden en ændring, der er foreslået af interessenterne derude, der har gjort opmærksom på, at der altså er et problem, og at det ikke fungerer så hensigtsmæssigt, som det burde. Det har lovgiverne lyttet til, og de er faktisk ud fra de forespørgsler, der er kommet, blevet opmærksom på, at man sagtens kan lave en ændring. Derfor er lovforslaget kommet til at se sådan her ud, og det er jo dejligt, at man faktisk lytter og får forenklet lovene.

Der er jo ingen – det håber jeg – her i landet, der har nogen ønsker om at bevare uhensigtsmæssige regler, og i Moderaterne gør vi det slet ikke. Vi elsker forenklinger, så derfor støtter vi selvfølgelig også op om forslaget.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Karin Liltorp fra Moderaterne. Der var ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er fru Astrid Carøe fra SF. Værsgo.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. I SF bakker vi også op om det her lovforslag. Det er et godt lovforslag, som vil styrke ATP, og det gennemfører ændringer, der er indstillet af ATP's bestyrelse bakket op af arbejdsmarkedets parter. Det virker heller ikke til, at der er så stor debat herinde om det, så det tyder nok på, at det ikke er så kontroversielt.

Jeg vil nævne to ting: Vi er rigtig glade for det, fordi det forenkler de administrative byrder, der pålægges private arbejdsgivere, og nedjusterer de indbetalinger, der er, fra otte til fire, og derudover gør det det nemmere for myndighederne at opspore og forhindre fejl og snyd med de berørte ordninger. Så vi er glade for det forslag og bakker op. Tak for ordet.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Astrid Carøe fra SF. Der var ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Der er jo sagt meget om de enkelte detaljer i forslaget, som er en lille lettelse i de administrative byrder for arbejdsgiverne. Så alt i alt er det jo et godt lille forslag, der gør det lettere for arbejdsgiverne i bl.a. Produktionsdanmark, når man letter de administrative byrder, og i Danmarksdemokraterne bakker vi selvfølgelig op om sådan et forslag.

Kl. 13:12

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne. Der var ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken. Det er fru Sólbjørg Jakobsen fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Sólbjørg Jakobsen (LA):

Mange tak. I Liberal Alliance er vi store tilhængere af at lette de administrative byrder, især for danskerne derude og for vores virksomheder. Sidstnævnte vil med det her forslag fremadrettet kunne samle flere betalinger til de ordninger, som administreres af ATP. Desuden er det en lettet administrativ byrde for selve ATP. Overordnet er det en fornuftig teknisk justering. Liberal Alliance støtter forslaget.

Kl. 13:13

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Sólbjørg Jakobsen. Der var ingen korte bemærkninger. Vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti, som ordfører. Værsgo.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Helle Bonnesen (KF):

L 54 om ATP og andre love er et rigtig godt forslag. Hver gang vi kan lette administrative byrder for arbejdsgiverne og gøre livet lidt mere simpelt, så er vi glade; så er alle glade. Så det er et godt lovforslag, vi diskuterer, og der er jo også tilfredshed med forslaget på kryds og tværs af parter i Danmark. Der er et enkelt lille høringssvar fra Ældre Sagen, som påpeger udfordringen i noget likviditetsforskydning. Man kunne jo fra ministerens side prøve at se, om det er muligt at gøre noget ved det. Så i bund og grund er sagen klar. Vi støtter.

Men nu er det jo ikke så tit, at vi diskuterer ATP, og jeg synes faktisk, det er lidt ærgerligt, for det er jo en pension, som fylder meget i vores alle sammens økonomi og ikke mindst i investeringsregi. Forvaltningen af ATP kalder faktisk på en bevågenhed, som vi måske slet ikke nogen sinde får kigget på. Den lader noget tilbage at ønske, for her taler vi jo altså om danskernes penge. Så det burde måske fylde lidt mere. Det er en særskilt debat; det er jeg klar over, men nu fik jeg lejlighed til at påpege det, så det gjorde jeg, men med hensyn til L 54 støtter De Konservative det.

Kl. 13:14

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for det. Der er søreme en kort bemærkning fra hr. Lars Boje Mathiesen. Værsgo.

Kl. 13:14

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Nu åbner ordføreren jo op for en debat om ATP. Det har vi nu haft tidligere herinde. De Konservative har jo på nogle tidspunkter været lidt vævende om, om ATP skulle gøres fuldstændig frivilligt, eller om det stadig væk skal foregå som sådan en statsligt styret tvungen pensionsopsparing, som det jo er. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om det stadig væk er Konservatives holdning, eller skal vi have afskaffet ATP, så folk frivilligt kan betale ind til det, hvis de vil, og ellers kan få deres penge ud og så selv forvalte dem, hvis de ønsker det?

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:15

Helle Bonnesen (KF):

Tak for det. Hos Konservative er vi meget interesserede i og åbne over for at diskutere, hvordan vi skruer vores pensionsystemer sammen, herunder også ATP, men det er klart, at man ikke kan tage det her løserevet ud af sammenhængen og sige, at så fjerner vi den. Så med hensyn til lovforslaget, vi diskuterer her, støtter vi det.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 13:15

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er rigtigt, at man ikke kan isolere ATP fra al mulig anden pension, men man kan jo sagtens gøre det frivilligt. Så kan folk bruge ordningen, hvis de vil, og folk, som ikke ønsker at bruge ATP, kan lade være. Det er større frihed til borgerne og mindre stat.

Kl. 13:15

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:15

Helle Bonnesen (KF):

Vi er glade for frihed til borgerne og også i forhold til, hvordan man organiserer sin pension. Men hvis man går hen og tager den her ud, vil det have indflydelse i rigtig mange sammenhænge, og det er man nødt til at tage højde for, før man gør det endeligt.

Kl. 13:16

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere korte bemærkninger til fru Helle Bonnesen fra Det Konservative Folkeparti, og da jeg ikke kan se Enhedslistens

ordfører, fru Victoria Velasquez, går vi videre i ordførerækken til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre. Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Der er blevet redegjort fint for lovforslaget, i forhold til at ATP jo også selv har foreslået de her ændringer, og at arbejdsmarkedets parter bakker op. Og forhåbentlig kan vi sørge for, at vi med det her lovforslag nemlig rent faktisk får forenklet nogle af de administrative byrder, som ellers har været der. Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 13:16

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Katrine Robsøe. Der er ingen korte bemærkninger. Så har jeg fået at vide, at Alternativets ordfører ikke kommer, og så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Vi er jo fast lønnede herinde, så nu har jeg tænkt mig at holde en lang tale, og jeg regner med at få to spørgsmål af alle de tilstedeværende, så vi kan komme hjem i ordentlig tid til aftenmad.

For Nye Borgerlige er det jo sådan et pest eller kolera-spørgsmål. For det første er det jo et dejligt lovforslag i forhold til at få færre administrative byrder; det kan vi godt lide. Så er der det der med, om danskerne selv skal have lov til at bestemme, hvilken pension de skal have, og hvem der indbetaler den; det kan vi også lide, og det er ATP jo ikke sådan synderlig meget et udtryk for.

Så Nye Borgerlige siger nej til mere stat, men vi støtter selvfølgelig mindre bureaukrati, så vi kommer nok til sådan lidt fodslæbende og modstræbende at stemme for forslaget.

Kl. 13:18

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerækken til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som privatist. Værsgo.

Kl. 13:18

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det, formand. Jeg anerkender til fulde, at ATP set historisk har spillet en vigtig rolle i det danske samfund. Jeg synes også, at vi skal anerkende, at vi er i slutningen af 2023 og kigger ind i 2024, og at langt de fleste har deres egen arbejdsmarkedspension. Der findes en lang række andre ordninger: kapitalpensioner og alt muligt andet.

Tiden er inde, synes jeg, til at tage et opgør med ATP. Hvis vi kunne have taget det for 2 år siden og ikke havde fået den her nedgang med, som ATP lige har præsteret, så var der nok mange, der havde været glade. Men vi skal finde modet herinde i Folketinget til at tro på, at danskerne er bedre til at varetage deres egne penge, end staten og politikerne er. Det synes jeg på skatteområdet, hvor skatter og afgifter skal sænkes, og det synes jeg også, når det gælder danskernes pension.

Hvis vi får det her formynderiske Big Brother- og morsamfund, hvor vi siger, at vi nok skal sørge for det hele, så får vi umyndiggjorte og klientgjorte borgere. Derfor er det den rigtige tid at tage et opgør med ATP og gøre det frivilligt. Hvis folk gerne vil betale ind til ordningen, har vi stadig væk en fælles ATP; det har jeg absolut intet imod, så længe det er frivilligheden, der kommer til at styre det. Men en tvungen opsparing til en bestyrelse, som vi herinde ved at venstrefløjens også ønsker en politisering af med bestemte

investeringer, som passer til de politiske dagsordener hos et flertal, er et levn fra fortiden, og der skal vi turde kigge fremad. Derfor skal ATP gøres frivilligt.

Kl. 13:19

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for ordførertalen til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Så er det beskæftigelsesministeren. Værsgo.

Kl. 13:20

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det, formand, og tak for de forskellige indlæg. ATP udbetaler årligt omkring 300 mia. kr. til en række af de velfærdsordninger, vi har besluttet her i Folketinget. Det er f.eks. boligstøtte, tidlig pension, inflationshjælp og mange flere. Det gør ATP til en central brik i vores velfærdssamfund. Og det, vi gør i dag, er at bidrage til at skabe rammerne for at fastholde en effektiv administration af ATP. Det er vigtigt. Derfor også bare tak for både tilkendegivelserne og opbakningen fra ordførerne indtil videre.

Selv om det er teknisk, er det også en folketingsopgave at sørge for, at ATP har de rigtige rammer, så de kan løfte deres ansvar og deres opgave bedst muligt. Det handler jo faktisk i sidste ende om, at den politik, vi laver her i Folketinget, rent faktisk kommer ud til de mennesker, der har brug for den. Derfor er jeg glad for, at der er bred opbakning til det, vi laver i dag. Det er der også fra ATP's bestyrelse. En stor del af det er på indstilling fra ATP's bestyrelse, hvor arbejdsmarkedets parter sidder, og i det hele taget har den her lange række af justeringer opbakning fra både bestyrelsen i ATP og arbejdsmarkedets parter og nu også, kan jeg forstå, bredt fra Folketinget, og tak for det. Jeg ser frem til den videre behandling.

Kl. 13:21

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger til beskæftigelsesministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Beskæftigelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger m.v. på Kulturministeriets område. (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Af kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt).

(Fremsættelse 27.10.2023).

Kl. 13:21

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er hr. Rasmus Horn Langhoff fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:22 folketingsgruppes side meddele, at vi selvfølgelig støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Lovforslaget, vi nu skal behandle, har til formål at udskyde solnedgangsklausulen for Slots- og Kulturstyrelsens kontrol og tilsyn med covid-19-kompensationsordninger på Kulturministeriets område. Tilbage i 2021 blev vi i fællesskab enige om, at det var vigtigt og rigtigt at undgå dobbeltkompensation og snyd med covid-19-kompensationsordninger på såvel kulturområdet som andre områder. Det var dengang vurderingen, at sagsbehandlingen i Slots- og Kulturstyrelsen kunne afsluttes i 2023, og på den baggrund blev lovforslaget vedtaget med en solnedgangsklausul ved dette års udløb.

Det har imidlertid vist sig som følge af flere nedlukninger, at der har hobet sig en sagsbunke op. Den bedste vurdering er derfor nu, at behandlingen af disse sager uundgåeligt vil strække sig ind i 2024, og den fortsatte adgang til udveksling af oplysninger i 2024 vil bidrage til styrelsens behandling af sagerne. Det er derfor nødvendigt, at vi udskyder klausulen med et år til udgangen af 2024, så styrelsen kan nå i mål med tilsynet.

Når Socialdemokratiet mener, at det er nødvendigt at forlænge styrelsens grundlag for sagsbehandlingen, er det også af hensyn til aktørerne i kultur-, idræts- og foreningslivet, som med videreførelsen af loven fortsat har mulighed for at få en eventuel klage behandlet smidigt og effektivt og undgå forsinkelser i sagsbehandlingen. Indtil videre ser det ud til, at loven har virket efter hensigten, og hverken tilsynet eller kontrollen har ført til indsigelser blandt aktører på området. På den baggrund kan Socialdemokratiet støtte op om forslaget.

Kl. 13:23

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Rasmus Horn Langhoff for ordføretalen. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi kan gå videre i talerrækken til hr. Hans Christian Schmidt som ordfører for Venstre. Værsgo.

Kl. 13:24

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for ordet. Ved udgangen af 2023 vil det ikke længere være muligt for Slots- og Kulturstyrelsen at behandle afrapporteringer på covid-19-kompensationsordningerne – det er jo det, som min kollega også lige var inde på – og det skyldes den nuværende solnedgangsklausul. Hvis vi nu skal sikre en effektiv og harmoniseret indsats med tilsyn og kontrol, og det synes jeg jo vi skal, så er det også vigtigt, at vi sikrer en forlængelse af denne solnedgangsklausul. Så det er sådan set det, det drejer sig om. Og det er vigtigt, for det er også vigtigt, at vi opdager og undgår snyd og svig og svindel med midler udbetalt fra kompensationsordningerne. Når vi forlænger den eksisterende lovgivning, giver vi Slots- og Kulturstyrelsen et år mere til at dataudveksle med andre offentlige myndigheder. Det skal så sikre, at vi opdager og forhindrer snyd med offentlige midler.

Jeg har jo været i Folketinget i mange år, og det har jeg haft stor fornøjelse af, men jeg har lyst til at nævne, at jeg tror aldrig, at jeg har oplevet, at hvis man kigger høringsvarene igennem, så er der fra en lang række hørte myndigheder og organisationer kommet fem hørings svar, alle med samme konklusion: Ingen bemærkninger. Det tror jeg alligevel er første gang jeg nogen sinde har læst. Men det forklarer nok også lidt om, hvorfor kulturministeren ikke må blive skuffet over det, hvis det går lidt hurtigt i dag. For når der ikke engang er nogen, der har andre bemærkninger end »ingen bemærkninger«, så tror jeg, det er et forslag, som gavner alle parter, og som jeg tror at man kan bakke op om. Vi kan i hvert fald fra Venstres

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er heller ikke nogen korte bemærkninger til hr. Hans Christian Schmidt som ordfører for Venstre. Derfor kan vi gå videre i ordfører-rækken til hr. Mike Villa Fonseca fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Mike Villa Fonseca (M):

Tak for ordet, formand. Nu skal jeg gøre det godt, når nu gruppeformanden for Moderaterne også lige holder øje med mig. Men jeg skal også gøre det meget kort, for der er allerede sagt en del af andre før mig.

Med L 66, som vi behandler i dag, udskydes som sagt den her solnedgangsklausul, der har været på kulturområdet, i forhold til at kunne kontrollere og føre tilsyn med de forskellige ordninger, der blev etableret under covid-19, som vi alle sammen er bekendt med. Den skulle i hvert fald have været udløbet her i 2023, men sagsbehandlingen har altså vist sig at strække sig over en længere periode og dermed også ind i 2024, og derfor er der behov for, at man fortsat har adgang til, at man på kulturområdet kan indsamle og udveksle de her oplysninger.

Man kan omvendt sige, at hvis vi ikke stemmer L 66 igennem, har vi ikke mulighed for at gøre det arbejde færdigt, som allerede er i gang, i forhold til at kontrollere for svindel med covid-19-hjælp-pakker m.m. Det vil i min optik være rigtig synd, hvis man stopper arbejdet midt i det hele, fordi sagsmængden er stor. Jeg mener, at når man starter et arbejde, er det altid godt at gøre det færdigt, så derfor støtter Moderaterne op omkring L 66. Tak for ordet, formand.

Kl. 13:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til SF's ordfører, og det er fru Astrid Carøe. Værsgo.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg er vikar for vores kulturordfører, Charlotte Broman Mølbæk, som ikke kunne være her i dag.

Coronakrisen kom i bølger, og i nedlukningen i vinteren 2021-22 forårsagede den samtidig en ny bølge af ansøgninger om kompensation. Slots- og Kulturstyrelsen fik dermed kraftigt forøget deres samlede sagsmængde, og undervejs var de derfor også nødt til at sætte nogle processer på pause, da man ønskede at sørge for, at tilskudsmodtagerne kunne få tilskud i rette tid. Det er derfor ikke muligt for styrelsen at nå at blive færdig med sagsbehandlingen af afrapporteringerne fra covid-19-kompensationsordningerne inden udgangen af 2023.

Det er samtidig vigtigt, at vi sikrer, at tilskudsmodtagerne lever op til kravene, og at vi undgår dobbeltkompensation. Ydermere vil der være et behov for udveksling af data i løbet af 2024 i forbindelse med behandling af klagesager og eventuelle genbehandlinger i tilfælde af retssager. Det er derfor nødvendigt, at vi udskyder revisionen af loven med et år til den 31. december 2024. Det er helt afgørende, at vi får afsluttet alle sager ordentligt, selv om krisen måske allerede kan føles meget langt væk, og derfor bakker SF selvfølgelig op om lovforslaget. Mange tak.

- Kl. 13:28
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så går vi videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Susie Jessen. Værsgo.
- (Ordfører)
Susie Jessen (DD):
Tak. Da Danmarksdemokraternes ordfører på området, hr. Søren Espersen, ikke kan være til stede i salen, skal jeg på vegne af ham fremføre DD's indstilling til lovforslaget.
Med vedtagelsen af L 66 udskydes lovens solnedgangsklausul med et år frem til 31. december 2024. Det her er således en rent praktisk foranstaltning, som vil gøre det muligt for Slots- og Kulturstyrelsen fortsat at kunne udveksle informationer med andre offentlige myndigheder omkring styrelsens tilbageblevne covid-19-tilsyns- og kontrolopgaver i 2024. Styrelsen er af den opfattelse, at der stadig vil være et behov for at udveksle erfaringer med andre myndigheder for at kunne være sikker på, at modtagerne af tilskuddet lever op til puljens krav, og at vi samtidig undgår dobbeltkompensation. Det er jo i høj grad kulturinstitutioner med ret til kompensation for covid-19, som får gavn af forslaget. Danmarksdemokraterne bakker op om forslaget.
- Kl. 13:29
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er fru Katrine Daugaard. Det er det ikke, kan jeg se, men værsgo til den anden ordfører.
- (Ordfører)
Sólbjörg Jakobsen (LA):
Jeg skal hilse fra fru Katrine Daugaard og sige, at hun desværre ikke har mulighed for at være her i dag. Så jeg skal tale på vegne af Liberal Alliance. Og det er heldigvis nemt, for som der tidligere er blevet gjort opmærksom på, er der ikke meget slinger i valsen med det her lovforslag, og vi kan derfor bakke op om det. Tak for ordet.
- Kl. 13:30
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Så går vi videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, fru Helle Bonnesen.
- (Ordfører)
Helle Bonnesen (KF):
Det er sjældent, at vi har et forslag, som har nul bemærkninger i høringerne – nul! Forslaget har været sendt ud til rigtig mange interessenter, og der er åbenbart fem, der har skrevet, at de ingen bemærkninger har, og resten siger ingenting overhovedet.
Generelt kunne vi jo godt diskutere covid-19-kompensationsordninger, altså timingen, størrelsen, relevansen, procesgangene osv., men helt isoleret giver L 66 god mening og er et snusfornuftigt forslag, for her foreslås det, at vi udskyder solnedgangsklausulen til den 31. december 2024. Det er i bund og grund forståeligt, at der er det behov, for i mange tilfælde har der været tale om estimerede budgetter og tekniske forudsætninger, så det er fint at give plads til at rydde ordentligt op i sagerne og få udvekslet de data, der skal til, og få rundet af.
Lad os så håbe, at vi ikke kommer til at opleve det her igen, for kulturlivet er vigtigt for vores fælles værdier i Danmark, og vi
- skal værne om den kultur, der er forudsætningen for et frit samfund. Det skal kulturlivet have fred til at fokusere på. Konservative støtter forslaget.
- Kl. 13:31
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til Enhedslistens ordfører, hr. Søren Søndergaard.
- (Ordfører)
Søren Søndergaard (EL):
Tak for det. For Enhedslisten har der altid eksisteret en sammenhæng mellem, at vi på den ene side gik ind for, at der blev givet rigelige og hurtige kompensationer og hjælp til bl.a. kulturlivet i forbindelse med corona, og på den anden side, at der efterfølgende skete en kontrol af, at pengene blev brugt på en rigtig måde og der ikke var snyd med det. Vi blev jo præsenteret for nogle sager under coronatiden og i slutningen af coronatiden, hvor der var tale om snyd. Og skatteyderne skal jo være trygge ved, at de penge, man giver i sådan nogle hjælpesituationer, også bliver brugt til formålet.
Grundlæggende set handler det her jo om at gøre det arbejde færdigt, der består i at få alle de støttekroner, der er givet, undersøgt til bunds, og det kan vi fuldstændig bakke op om. Derfor tilslutter jeg mig i forlængelse af det, som tidligere ordførere har sagt, fuldstændigt, hvad der står i høringssvarene! Tak.
- Kl. 13:32
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Mange tak for det. Tak til ordføreren. Vi går videre til Radikale Venstres ordfører, fru Zenia Stampe.
- (Ordfører)
Zenia Stampe (RV):
Ja, jeg kan også tilslutte mig kommentarerne i høringssvarene – og dog, kan man tilslutte sig ingenting?
Vi bakker selvfølgelig også op om lovforslaget. Man bliver jo bragt helt tilbage til dagene under corona, som både var meget stressende og samtidig meget meningsfulde for os politikere, især på kulturområdet, for jeg synes, det virkelig lykkedes os at beskytte vores kulturliv, som ellers var en af de dele af Danmark, som var allerhårdest udsat under corona. Så selvfølgelig siger vi ja til det her forslag.
- Kl. 13:33
Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Dansk Folkepartis ordfører er syg, og Alternativets ordfører kan jeg ikke se. Vi går videre til Nye Borgerliges ordfører, og det er fru Pernille Vermund.
- (Ordfører)
Pernille Vermund (NB):
Der er ingen ufravigelige krav her; jeg kan forstå, at kulturministeren er meget spændt på Nye Borgerliges stilling i den her sag.
Det er måske lidt forkert at stå og smile i en sag, der handler om et erhverv, som i den grad har været presset under ikke bare corona, men også den håndtering, der var fra regeringens side under corona. Den del er der intet at smile af. Jeg tror også – hvis man ser tilbage – at man kunne have gjort det meget anderledes. Det skal vi ikke bruge meget tid på i dag.
- Kl. 13:33

Det, som jeg måske kan underholde med, er, at den her sag for os er så meget en formssag, at jeg er gået i salen med det forkerte lovforslag. Men ikke desto mindre stemmer vi naturligvis for, for selvfølgelig skal det her forlænges. Tak for ordet.

Kl. 13:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne. Værsgo.

Kl. 13:34

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Ja, covid-19-tiden var en vanvittig tid. Jeg vil godt starte med at rose fru Zenia Stampe. For vi havde mange sene aftener og mange sene nattetimer, hvor vi forhandlede kulturområdet, men det gjorde ordføreren yderst kompetent, og hun kæmpede en sag for kulturlivet. Så det vil jeg godt anerkende. Vi havde mange sene nattetimer, men det var et fremragende arbejde, og ordføreren stod fast, selv om det nogle gange var sene timer. Så godt arbejde!

Når det kommer til lovforslaget, er der ikke noget i det. Dog vil jeg lige sige noget til det med, at man får dobbeltkompensation. Fordi jeg var ordfører på alle områder omkring covid-19, var jeg også ordfører på det her, og der foregik altså en dobbeltkompensation, som jeg stadig væk ser. Og jeg håber måske, at kulturministeren tænker, at vi skal have et opgør med det, hvis det stadig væk kan lade sig gøre.

Det handler om, at hvis der var kunstnere, som havde udformet et maleri eller en skulptur og der så lå en kontrakt eller der var en kontrakt på vej om, at de havde solgt det til en person, kunne de få en kompensation for det værk – forståeligt nok. Men så var finten, at hvis de så efterfølgende nogle år senere solgte værket, ville de både få penge for selve værket og beholde den kompensation, der var blevet udbetalt. Det var årsagen til, at jeg sagde, at jeg ikke ville være med til en af de aftaler, for det synes jeg netop går imod ånden i det, der var. Der var i høj grad et kulturliv, der blev ramt. Det var spillesteder, musikere, uøvende kunstnere og også andre kunstnere som skulptører og malere. Men der var en dobbeltkompensation, som lå lige præcis i det element, og det var en af årsagerne til, at jeg ikke var med.

Så jeg håber, at ministeren måske kigger på det. Når vi nu snakker om, at det ikke skal ske, så skete det altså dér. Tak.

Kl. 13:36

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så giver vi ordet til kulturministeren. Værsgo.

Kl. 13:36

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak for det, formand, og tak til alle jer kollegaer for jeres bemærkninger. Det føles måske, som om pandemien er langt bag os, men i virkeligheden var den sidste nedlukning jo tilbage i andet kvartal 2022 og frem derfra, hvis jeg ikke tager meget fejl. Kulturlivet var et af de områder, der blev hårdt ramt af pandemien. Både branchen og foreningslivet og kulturlivet, der lever af at samle os om det, vi holder af, og bruge vores tid på, når vi ikke går på arbejde, og de 160.000 mennesker, der hver dag går på arbejde i vores kulturliv, blev fra den ene dag til den anden tvunget til at gå hjem, lukke ned for deres forretninger, og for nogle med meget store konsekvenser og omkostninger til følge.

Der blev så under pandemien, hvad også flere ordførere har redegjort for, udarbejdet en lang række hjælpepakker til dele af vores virksomheder, men også til vores kulturliv. Særlig inden for kulturliv

vet blev det besluttet at oprette en række særlige hjælpepakker som supplement og til generel kompensation netop for at tage højde for kunstens og kulturens helt særlige vilkår og forhold her i landet. Der var enighed om, at det jo var vigtigt, at hjælpen kom hurtigt ud, og derfor valgte man også at være klar med rigelig hjælp i bredeste forstand. Det synes jeg var rigtigt.

Herefter skulle der så være en efterkontrol netop for at sikre, at pengene blev brugt til det, de var givet til, og at staten fik de penge tilbage, der måske ikke var blevet brugt til det, man havde søgt dem til. Der kan vi så bare i ministeriet og styrelsen konstatere, at det arbejde tager en hel del længere tid. Og forholdet mellem, hvornår seneste nedlukning var, og hvor lang tid arbejdet tager, er jo proportionalt – og de er gensidigt afhængige af hinanden. Derfor er jeg også glad for, at samtlige ordførere blandt Tingets partier har givet udtryk for, at det er med deres opbakning og et udtryk for sund fornuft, at vi foreslår at forlænge og udskyde den solnedgangsklausul, der sætter rammen for, hvornår Slots- og Kulturstyrelsen må administrere.

Jeg havde ikke fornøjelsen af at sidde i Folketinget i sidste periode, og derfor er jeg mindre velpolstret videnskæmmet end fru Zenia Stampe, hr. Lars Boje Mathiesen, hr. Søren Søndergaard og andre, der har deltaget aktivt i formuleringen og udformningen af støtteordningerne i det lovforberedende og lovbehandlende arbejde. Det påligger jo enhver politiker i den tid, vedkommende virker, at gøre sit absolut bedste for at arbejde for sin politiske overbevisning og sine politiske mål, men også at tage vare på fællesskabets midler og statens lovgivningsapparat og kontrolapparat. Mit forsøg med arbejdet i ministeriet her er netop at gøre det, nemlig sikre, at den kontrol, vi fører med de midler, der er udbetalt, bliver gennemført på den bedst mulige måde.

Til hr. Lars Boje Mathiesen vil jeg sige, at jeg vil gå hjem i ministeriet og tale med kollegaerne om, om der er et område her, hvor vi har en blind vinkel, og se, om der er noget, vi kan blive klogere på. Det er ikke et område, jeg er veloplyst om. Men det er jo det fremragende ved også at deltage i debatter med kollegaer i Folketinget, at man nogle gange både kan blive klogere, men at man jo også får mulighed for at undersøge, om der skulle være noget at dykke ned i, som ikke er blotlagt. Med de ord vil jeg takke for tilkendegivelserne og opbakningen og takke formanden for ordet.

Kl. 13:40

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:40

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg tror nok, at loven blev udformet, som man gerne ville have den. Jeg var bare ikke enig i måden, man gjorde det på.

Det kan være, ministeren kan redegøre for, hvor meget der sådan mangler økonomisk set. Altså, hvor store beløb er det, man endnu ikke fra Kulturministeriets side har kigget på, og hvor mange sager er det? For det er jo klart, at nu er alle enige om, at vi udskyder solnedgangsklausulen, men det er jo også et spørgsmål om, hvor mange mandetimer man bruger det næste år på det, og hvor meget det tager fokus væk fra andet, man skulle have lavet. Så hvis ministeren har et tal for det, ville det være dejligt.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:41

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Tak for spørgsmålet. Jeg kommer til at vende tilbage med det konkrete tal. Det er jo dynamisk, idet man hele tiden administrerer. Men hvis man lukkede for behandlingen nu, er det mit indtryk, at vi ville have en håndfuld tusinde dokumenter, der ikke var blevet behandlet. Jeg svarer gerne på et folketingsspørgsmål, og vi kan også aftale her i salen, at jeg vender tilbage med yderligere information. Men det er en ikke ubetydelig sagsmængde, der stadig skal behandles.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:41

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Det var mere sådan for at få en idé om det, for jeg ved ikke, om Kulturministeriet har startet med de store – dem, der har fået de største beløb – og der derfor ligger mange småsager om mindre beløb tilbage. Og så er det jo, om det så er proportionalt, og om man har en forventning om, at man nu med den her udskydelse faktisk kan nå til bunds i det.

Kl. 13:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 13:41

Kulturministeren (Jakob Engel-Schmidt):

Det er min klare forventning, at vi når til bunds i det. Man skal passe på med at oplyse forkerte tal her i Folketinget, men vi taler jo om sager i et antal på langt over 10.000. Derfor er det administrative arbejde også ganske voldsomt. Det klarer man dygtigt og professionelt i styrelsen, men jævnfør min første bemærkning om paralleliteten mellem den seneste nedlukning og den efterfølgende kontrol, er det en effekt, der er afledt af de forhold og af de beslutninger, der er taget her i salen.

Kl. 13:42

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 62:**Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love. (Opfølgning på evaluering af planloven m.v.).**

Af ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm).

(Fremsættelse 26.10.2023).

Kl. 13:42

Forhandling**Den fg. formand** (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er nu åbnet, og den første ordfører er Socialdemokratiets ordfører, og det er hr. Rasmus Horn Langhoff. Værsgo.

Kl. 13:42

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Jeg har set frem til dagen i dag, for det er en vigtig lovændring, vi nu skal behandle. Det er for størstedelens vedkommende en udmøntning af aftalen om evaluering af planloven fra 2022. I foråret i år udmøntede vi så den del af aftalen, der handlede om at understøtte den grønne omstilling, og nu med dette lovforslag tager vi så fat i den næste bunke, som i høj grad handler om at skabe et Danmark i bedre balance.

I Socialdemokratiet ligger det i vores dna, at vi gerne vil have et Danmark, som er i balance, og at man skal have de samme muligheder for at bo og arbejde og transportere sig rundt, uanset hvor i landet man bor. Det handler om sammenhængskraft, at vi hænger sammen som et land og er sammen om at sikre lige og gode muligheder. Vi tror på, at det gavner alle danskere, også dem, der bor i de store byer, at vi også har god udvikling og vækst i landdistrikterne, lige såvel som landdistrikterne selvfølgelig har gavn af, at vi har stærke storbyer. Men vilkårene er forskellige, alt efter om man bor i Odense eller i Odsherred, for vi skal skabe udvikling i hele Danmark, og hvis vi skal det, skal vi også anerkende, at forudsætningerne er forskellige. Landdistriktspolitik handler ikke om, at vi her i Folketinget skal ud at løse alle de udfordringer, man kæmper med i landdistrikterne, men vi skal derimod anerkende de ressourcer, der findes ude i landdistrikterne, og se på, hvordan vi kan indrette os på en måde, så vi får endnu bedre forudsætninger for at skabe vækst og udvikling i hele Danmark.

Derfor er det også ganske fornuftigt, at vi nu justerer lidt i planloven og en række andre love, ikke fordi reglerne er dårlige, men fordi de i nogle tilfælde udgør en barriere for, at nogle områder kan udvikle sig derhen, hvor man gerne vil lokalt. Vi skal åbne op for, at man selv kan skabe udviklingen og udnytte de potentialer, der findes i ens lokalområde, og det er grundlæggende det, som lovforslaget i dag handler om.

Lovforslaget her handler jo i virkeligheden om omkring 30 forskellige tiltag delt op på forskellige lovgivninger, og tiden rækker altså ikke lige til at få dem alle sammen beskrevet her fra talerstolen, men jeg vil kort zoome ind på nogle af dem, som jeg selv har været særlig optaget af.

Den første del af lovforslaget handler om at skabe attraktive bymidter. Vi ved alle sammen, hvor meget det betyder for et lokalsamfund, at der er en levende bymidte, eller hvad indtrykket af en gågade med lukkede butikker og tomme lokaler efterlader. Det sidste kan jo desværre være ganske nedslående og i virkeligheden sætte gang i en negativ spiral. Derfor er der den her ændring, som lægger op til at styrke bymidterne i små og mellemstore byer; det kunne f.eks. være med et bibliotek, med et sundhedshus, med en uddannelse eller kulturtilbud.

Jeg vil også gerne fremhæve den her nye mulighed for at indføre mere bynatur, så kommunerne i højere grad kan stille krav

om f.eks. grønne arealer og natur i bymidten, bl.a. med en såkaldt begrønningsprocent, som skal afgøre, hvor stor en andel af bymidten der må være natur. Det vil ikke kun skabe nogle mere attraktive og grønne byrum, men altså også være med til at styrke biodiversiteten.

Et andet element, jeg vil fremhæve, er at give kommunerne bedre mulighed for at planlægge private ungdomsboliger. Vi har et stærkt ønske om, at det er muligt at bo og uddanne sig i hele Danmark, og derfor er det også helt oplagt, at vi giver kommunerne nogle værktøjer til at skabe et godt og blandet udbud af ungdomsboliger til studerende. Det gælder i virkeligheden, hvad enten det er en gammel, traditionsbundet uddannelsesby som København, eller om det er en nyere og stærk uddannelsesby som Kalundborg, som jo har en masse stærke uddannelsesstilbud, og så er det selvfølgelig afgørende, at der også er steder, hvor de unge og nye studerende kan bo, samtidig med at de studerer.

Vores småøer ligger mig også på sinde. Derfor er jeg også glad for, at lovforslaget i dag giver nye udviklingsmuligheder på landet, på de små øer og ved kysterne. Bl.a. rummer de nye øudviklingsplaner mulighed for, at man på øerne i højere grad kan tiltrække beboere og styrke erhvervs- og turismeudviklingen. Mange mindre øer er jo i den situation, at kystbeskyttelseslinjen sætter meget store begrænsninger for, hvad og hvor man må bygge. Med en øudviklingsplan bliver der mulighed for at omdanne overflødiggjorte bygninger inden for kystnærhedszonen til f.eks. erhverv, mindre butikker eller forenings- eller fritidsformål. Der bliver også bedre muligheder for at bygge nyt. Det er samtidig sådan, at det er borgerne på øen, som skal tage initiativet. Det handler altså ikke om, at der er nogen udefra, der skal trække noget ned over hovedet på øboerne, men tværtimod om at give øboerne en stærkere stemme og medindflydelse på deres egen lokale udvikling. Det handler i det hele taget om at gøre det bedre at bo og leve på vores småøer.

Endelig vil jeg kort fremhæve, at vi med aftalen her også gør noget for at forbedre mobildækningen i området, også i landdistrikterne, f.eks. give bedre mulighed for at få en hjemmearbejdsplads. Bedre mobildækning er helt afgørende for udviklingen i de områder, der i dag ikke har en ordentlig dækning. Nu kan jeg se, at min tid er ved at være brugt, så jeg vil takke for ordet.

Kl. 13:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er et par korte bemærkninger, og den første er fra fru Susie Jessen.

Kl. 13:48

Susie Jessen (DD):

Tak for ordet. I Danmarksdemokraterne er vi selvfølgelig også optaget af, at der bliver lavet noget lovgivning herindefra, der sikrer et Danmark i balance, men vi er også meget optaget af, at der er grundighed og en indholdsmæssig sammenhæng i den lovgivning, der bliver lavet. I »Håndbog i folketingsarbejdet« går man netop op i det her med, at det skal være muligt at sikre en hensigtsmæssig behandling af lovforslag i Folketingssalen, og her har vi jo faktisk, som ordføreren selv nævner, en lov med 30 tiltag og ændringer af alle mulige forskellige love – lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse, lov om boligforhold, lov om lejeloven, lov om udlejning af fast ejendom, lov om kolonihaver, og jeg tror faktisk også, der er flere end det.

Jeg vil egentlig gerne spørge ordføreren: Mener ordføreren, det er hensigtsmæssigt i forhold til folketingsarbejdet at samle så mange love i ét lovforslag, som vi skal stemme ja eller nej til?

Kl. 13:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Rasmus Horn Langhoff (S):

Det kommer jo meget an på situationen. Nu går jeg ud fra, at ordføreren spørger sådan generelt, hvad der giver mening, og det kommer meget an på situationen. Det her udspringer jo af en politisk aftale fra sidste år, som så er i gang med at blive udmøntet i lovforslag. Så på den vis kan det sådan set give ganske fin mening. Der er jo fra Folketingets side mulighed for, at man som parti kan ytre ønske om, at et lovforslag bliver delt op. Jeg ved ikke, om ordførerens parti har bedt om det og fået afslag – det er jeg ikke bekendt med. Men det er der jo mulighed for, og så kan man tage den diskussion partierne imellem, hvis der er et eller flere partier, der har ønske om at få delt tingene op.

Kl. 13:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Susie Jessen.

Kl. 13:49

Susie Jessen (DD):

Tak. Det er jo flere aftaler, der ligger i det her lovforslag, og det mener vi er lidt problematisk. Så jeg er glad for, at vi i dag kan have en snak om muligheden for at få delt det her lovforslag op, sådan at vi kan komme til bunds i arbejdet med det. For som det ligger lige nu, synes vi i Danmarksdemokraterne, at det godt kan blive lidt problematisk, fordi der er så mange emner inden for det her lovforslag.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Rasmus Horn Langhoff (S):

Ja, og det må vi jo så tage med i den videre udvalgsbehandling. Hvis der er et parti, der foreslår det – og det sker jo en gang imellem – må man diskutere ud fra det. Og det sker da, at det bliver imødekommet – det tror jeg mere er reglen end undtagelsen – hvis der er partier, der ytrer ønske om det. Så hvis man har det ønske, må man jo indgive det, og så behandler vi det i udvalget.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:50

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak. Jeg tvivler ikke på, at man har haft de bedste intentioner, også når det kom til det med den strategiske byplanlægning derude, men vi har også her at gøre med en regering, som siger, at de vil spare på administrationen ude i kommunerne, og at vi skal have mindre bureaukrati. Men i det her lovforslag er nøgleordet jo, at man *pålægger* kommunerne et stykke arbejde, og jeg citerer:

»Det foreslås, at kommunerne i deres kommuneplanlægning pålægges at styrke det strategiske fokus ...«

Det vil sige, at de skal lave flere handlingsplaner for, hvad de skal gøre. Så hvordan synes ordføreren det flugter med den her overordnede strategi, man har, hvor man også om det økonomiske siger til kommunerne, at de skal spare på administration, at man i de lovforslag, der kommer herinde fra Christiansborg, i hvert fald i det her, pålægger kommunerne en øget administration og bureaukratisk opgave?

Kl. 13:51

Kl. 13:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:51

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg tror, at der pålægges en politisk og strategisk stillingtagen til ens kommune og den kommunalbestyrelse, man er blevet valgt til. Jeg har stadig til gode at møde et kommunalbestyrelsesmedlem eller byrådsmedlem, som ikke ønsker at have mere indflydelse på den kommune, de er blevet valgt i.

Jeg ved ikke helt, hvorfor hr. Lars Boje Mathiesen slår sig på ordvalget her, men jeg er af den overbevisning, og det er mit parti også, at jo flere beslutninger vi kan føre tættere på borgerne, desto bedre. Jeg ser en stor, stor værdi i det kommunale selvstyre, hvor man ved, hvor skoen trykker, hvor man kan lave en strategisk udviklingsplan for sin kommune, og hvor man ved, hvad for nogle byer der skal sætte ekstra meget på turisme, hvor man gerne vil have noget erhvervsudvikling, og hvor man gerne vil have noget bosætning. Det er en helt naturlig del af en kommunalbestyrelses arbejde at arbejde strategisk med sin egen kommune.

Kl. 13:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er yderligere et spørgsmål til hr. Lars Boje Mathiesen. Værsgo.

Kl. 13:52

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Ja, det går jeg da ud fra gælder i mange kommuner, men det er derfor, at der er utrolig stor forskel på, om man bruger ordet at pålægge kommunerne at gøre det, eller om man opfordrer dem til det eller giver dem mulighed for det. For jeg er enig med ordføreren; jeg tror, at der er mange kommuner og lokalpolitikere, der har en interesse i deres lokalsamfund. Men her er det helt essentielt, at det er fra Christiansborg, at man pålægger kommunerne at gøre det, og det er altså et krav. Det er et krav, som kommunerne skal leve op til, og noget, de skal gøre på den måde, som man vil det herindefra. Og der er altså en væsentlig forskel.

Djæveln ligger i detaljen, og det gælder også her. For her er der tale om et krav, man stiller fra Folketingets side, om øget administration og øget bureaukrati, som kommunerne ikke kan fravælge derude, hvis de ikke synes, at det giver værdi for dem.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:53

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg ser ikke det her som noget, der behøver at give øget administration eller bureaukrati. Det drejer sig sådan set om at give nogle landdistriktskommuner noget mere indflydelse på deres egen kommune. Og jeg vil sige, at hvis ikke de skulle gøre det, hvem skulle så gøre det? Altså, hvem skulle lave den mere detailstyrede planlægning af en landdistriktskommune? Jeg er ikke sikker på, at det er særlig klogt, at vi sidder herinde og gør det. Det er derude, man har de bedste forudsætninger for at gøre det, og det er også det, jeg er fuldstændig overbevist om at alle kommunalbestyrelsesmedlemmer og byrådsmedlemmer ønsker at få lov til at gøre selv.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige.

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg har siddet i en kommunalbestyrelse, jeg har faktisk været teknik- og miljøudvalgsformand i en kommunalbestyrelse, og vi sidder ofte med det her. Og ja, det bliver uddelegeret til det administrative personale, og så kommer det til at koste penge, for hvis vi pålægger nogen noget, laver de det trofast og lægger det frem. Det er jo virkeligheden. Og det er jo påfaldende. Nu står der en ordfører for Socialdemokraterne heroppe, og lad os så se, om man ikke ønsker heroppefra at presse noget ned over landkommunerne, når vi kommer til klima og sådan noget. Vi skal have nogle vindmøller, nogle solceller og noget, og så er jeg næsten helt sikker på, at vi kommer til at presse det ned i halsen på dem. Så skal de ikke have selvbestemmelse, for det gider vi godt at forholde os til.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål om noget andet. Det her er endnu et eksempel, og jeg er ordfører for alting, så jeg ved det faktisk, på, at et ministerie slår alle mulige ting sammen; alt godt fra havet kommer ind i ét lovforslag. Ordføreren står selv og siger, at hov, nu er jeg desværre løbet tør for tid. Man kan faktisk ikke engang selv nå som ordfører for et regeringsparti at komme det hele igennem. Det er noget juks. Det er simpelt hen noget juks, at regeringen går ud og siger: Der kommer 165 lovforslag – se, hvor meget vi har skåret i det! Det betyder dybest set bare, at de 165 kan vi gange med fem eller seks, fordi alting bliver lagt oveni hinanden.

Mener ordføreren for Socialdemokraterne, at det er en god og respektfuld måde at behandle sine kolleger og det danske folkestyre på?

Kl. 13:55

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:55

Rasmus Horn Langhoff (S):

Ja, det synes jeg. Det kan jeg slet ikke se noget problem i. Enhver ordfører bruger jo den taletid, man har, ved at fokusere på de ting, man gerne vil tale om, og hvad man synes er vigtigst at fremhæve. Jeg har siddet i Folketinget i 12 år nu her, og jeg har været en del oppe på talerstolen. Det er da ikke helt usædvanligt, at en ordfører ikke bruger sin taletid på slavisk at gå et lovforslag igennem, men i stedet for bruger sin taletid på at betone, hvad man synes er vigtigt at hive frem, i sin ordførertale. Det er jo op til ethvert parti og enhver ordfører selv at vurdere, hvordan man bruger sin taletid. Det synes jeg ikke der er nogen grund til sådan at virke meget overrasket over.

Kl. 13:56

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det spørgeren.

Kl. 13:56

Kim Edberg Andersen (NB):

Problemet er jo bare, at hvis man så har noget fornuftigt at sige, og det er jeg klar over at Socialdemokraterne ikke altid har, men hvis man nu som ordfører har noget fornuftigt at sige til hvert enkelt delelement, der er i det her lovforslag, og man så ikke har tid nok, så er det, regeringen gør ved at putte alting sammen i sådan et alt godt fra havet-gryde-forslag her, dybest set at kortslutte det. Det lyder jo så godt, og man får noget igennem, og lige om lidt kommer I ud og siger: Prøv at se alt det, vi har fået igennem, og vi har ikke gjort meget for det, kun 165 lovforslag. Men det er noget juks, og det er disrespektfuldt.

Hør nu her: Hvis der er nogen, der kommer til at bruge rigtig meget ekstra tid, hvis I gider at begynde at tage lovgivningsprocessen seriøst, er det mig, for jeg kommer da sikkert til at sidde hernede ved

behandlingerne af alle seks af dem, der er puttet ind i det her. Det gør jeg gladelig, og så har jeg sikkert en indstilling til dem alle sammen. Det ville jeg rigtig gerne have. Jeg synes, det er mangelfuldt og mangel på respekt over for os andre, og du kan være sikker på, at vi kommer til at bede om at få det opdelt.

Kl. 13:56

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det ordføreren for besvarelse.

Kl. 13:56

Rasmus Horn Langhoff (S):

Det vil jeg opfordre til. Hvis der er noget, man synes skal ændres i lovbehandlingen, eksempelvis at lovforslag skal deles op, jamen så er der heldigvis mulighed for, at man kan bede om det. Så hvis man ønsker det ved det her lovforslag eller andre lovforslag, skal man gøre det, og så tager vi den derfra. Det er der jo sådan set ikke noget nyt i. Jeg har da oplevet en lang række gange, at vi gør det.

Kl. 13:57

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så går vi videre i spørgerækken til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:57

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Alternativet vil gerne erklære sig enig i det, mine gode kollegaer har nævnt.

Jeg vil egentlig bare gerne stille et substantielt spørgsmål til noget af indholdet i de mange lovændringer, vi i dag behandler, nemlig den del, der handler om, at kommunerne får hjemmel til at forbyde, at bygninger bruges til religiøse formål i bestemte områder. Det fremgår af høringssvarene, at kommunerne er noget uforstående over for, at de skal have den her hjemmel. De mener, at det er unødvendigt. Der er også aktører i høringssvarene, der siger, at det her er bekymrende for religionsfriheden.

Så jeg vil bare spørge ordføreren, hvorfor regeringen finder den her lovændring nødvendig. Og hvad er formålet egentlig med det?

Kl. 13:58

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 13:58

Rasmus Horn Langhoff (S):

Formålet med hele lovforslaget er at skabe bedre mulighed for vækst og udvikling i hele Danmark, ikke kun i de største byer, men også ude i landdistrikterne, og at give kommunerne større indflydelse på udviklingen, også den strategiske udvikling, i den enkelte kommune. Det er selveste formålet. Hvis det her lovforslag bliver vedtaget – og det ser det ud til, i og med at det er på baggrund af en politisk aftale mellem Socialdemokratiet, Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, og Moderaterne har tilsluttet sig efter valget – vil kommunerne få nogle redskaber, de kan gøre brug af. Og hvis de ikke ønsker at gøre brug af det, er det jo heldigvis sådan, at man kan lade være med at gøre brug af det. Så den mulighed vil jo også være der.

I forhold til ordføreren for Alternativet er der igen det, at ønsker man at få delt nogle ting op, eller at noget skal ændres, er det jo bare at komme i gang og foreslå det i udvalgsbehandlingen. Og hvis der er ændringsforslag til lovforslaget her, som vil gøre, at man vil kunne tilslutte sig, så kom med det. Lad os forhandle om det i udvalget efterfølgende.

Kl. 13:59

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Spørgeren får yderligere et spørgsmål.

Christina Olumeko (ALT):

Tak. Jeg synes ikke, det var et særlig direkte svar på det, jeg spurgte om. Så nu spørger jeg lidt mere specifikt. En af de lovændringer, der er i det her lovforslag, vil give kommunerne mulighed for at forbyde, at bygninger bruges til religiøse formål i bestemte områder. Vil ordføreren ikke dele regeringens overvejelser – eller i hvert fald bare Socialdemokratiets overvejelser – omkring, hvilken betydning det kan have for religionsfriheden for borgere i det her land?

Kl. 13:59

Kl. 14:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:00

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg mener ikke, at det har nogen betydning for religionsfriheden i det her land.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Marianne Bigum fra SF for et spørgsmål.

Kl. 14:00

Marianne Bigum (SF):

Mange tak. Jeg vil høre ordføreren om, i hvilken grad regeringen og ordførerens eget parti har taget naturhensyn med i det her lovforslag, set i forhold til vores internationale forpligtelser om at bidrage til 30 pct. natur.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:00

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jamen det indgår i hele vores arbejde. Det var jo også en stor del af udmøntningen af planloven, som i virkeligheden hænger sammen med det her lovforslag, og som vi vedtog her i foråret 2023. Så det synes jeg da hænger ganske naturligt sammen. Jeg nævnte det også sådan helt konkret i forhold til den her forgrønningsprocent i bymidter, altså også at have fokus på at styrke biodiversiteten i de små byer og at have det som en bedre mulighed for de enkelte kommuner, så det mener jeg hænger ganske naturligt sammen. Det er klart, at det her ikke kun skal ses i forhold til det her lovforslag. Det skal ses i naturlig forlængelse af den aftale, der blev udmøntet i foråret, og som jo netop handlede om at understøtte den grønne omstilling.

Kl. 14:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak, og så er det spørgeren for endnu et spørgsmål.

Kl. 14:01

Marianne Bigum (SF):

Mange tak. Men nu spurgte jeg jo – og det kan være, jeg ikke var præcis, og det undskylder jeg – til naturen, altså ikke kun forgrønning af bymidter og bynatur, men naturhensyn og det faktum, at vi har brug for meget mere natur, også uden for byerne i Danmark. I hvilken grad er der taget højde for det i det her lovforslag?

Kl. 14:01

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Rasmus Horn Langhoff (S):

Når vi f.eks. kigger på kystbeskyttelseslinjen, er vi fuldstændig opmærksomme på, at det ikke er, fordi vi ønsker at gøre op med de regler og de love, vi har på landsplan, og som handler om at beskytte vores kyster. Det her har et fokus på med nogle meget små nålestik at give mulighed for, at de rigtig gode regler, vi har, og som skal beskytte vores kyster og vores natur, ikke ender med at blive så firkantede, at det sætter udviklingen ude i landdistrikterne fuldstændig i stå og gør, at man ikke kan få bygget et toilet nede ved stranden, eller at man ikke må sætte skraldespande op, eller at man ikke må bygge bænke rundtomkring, altså at det sætter tingene i stå, fordi reglerne er så rigide. Det *må* kunne lade sig gøre, og det mener jeg også sagtens det kan. Tingene går hånd i hånd i forhold til både miljøhensyn, klimahensyn, og at vi sørger for, at tingene ikke behøver at gå helt i stå ude i landdistrikterne.

Kl. 14:01

udarbejdes i dialog med byens private og civile aktører. Det er alt sammen noget, som vi støtter.

Et vigtigt punkt i lovgivningen er også forslaget om øudvikling, som jeg nævnte før, med det formål at fremme vækst og udvikling på øerne. En øudviklingsplan udarbejdes af kommunalbestyrelsen på initiativ af øens beboere og med udgangspunkt i lokale ønsker, behov og konkrete forhold. En øudviklingsplan skal omfatte hele øen og fastlægge sammenhængen mellem lokal udvikling og fortsat hensyntagen til beskyttelse af natur og landskab. Planen kan godt fravige regler om byggeri og anlæg i kystnærhedszonen, f.eks. omdanne overflødiggjorte bygninger inden for kystnærhedszonen til håndværks- og industrivirksomhed, mindre butikker, liberale erhverv, forenings- og fritidsformål. Det synes vi alt sammen er godt. Og planen kan give mulighed for f.eks. faciliteter i tilknytning til eksisterende anlæg inden for 100-300 m fra kysten.

Samtidig glæder det os, at der med lovforslaget gives bedre mulighed for bosætning og udvikling af landsbyer, og kommunerne får mulighed for inden for rammerne af den strategiske planlægning for landsbyer i tæt dialog med lokalsamfundet at foretage en videre geografisk afgrænsning af landsbyer end i dag, også for de landsbyer, der ikke er i tilbagegang, så vi også bidrager til og fortsat hjælper de landsbyer, som er i fremgang. Dem må vi nemlig ikke glemme. Så inden for afgrænsningen kan der gives landzonetilladelse til nyt byggeri med mere attraktive placeringer i og i tilknytning til den eksisterende landsby samt anlæg til rekreation, stier ud i naturen m.m.

De nævnte punkter er selvfølgelig kun et udpluk af, hvad der foreslås af gode initiativer. Det er i bund og grund en god lovændring, der kommer her på planområdet. Evalueringen af planloven er et vigtigt skridt i retning af en mere helhedsorienteret og åben planlægning af vores land, som særlig i denne evaluering har haft fokus på at sikre bedre udviklingsmuligheder på vores øer og i vores landsbyer.

Venstre støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:07

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Rasmus Horn Langhoff fra Socialdemokratiet. Vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 14:02

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak, formand, og tak for ordet. Jeg vil i grunden godt starte med noget lidt andet end lige lovforslaget, nemlig med lidt proces, for jeg synes, der er grund til at rose ministeren for bl.a. den landdistriktskonference, vi havde i Vejle, hvor der kom utrolig mange mennesker, og hvor ministeren også høstede stor og velfortjent anerkendelse for sin indsats. Det synes jeg fortjener, at vi gør lidt opmærksom på det, for det sker alt for sjældent her i Folketinget, og jeg synes, at når man bruger så meget tid på det og man er så lydhør over for andre, så bør det også roses ved lejligheder som i dag. Så det vil hermed være gjort til ministeren.

Lovforslaget bygger jo på en grundig evaluering af planloven, som også min kollega lige var inde på, og en lang række myndigheder og interessenter har bidraget til den evaluering, og med lovforslaget gennemføres der flere elementer fra den politiske aftale fra juni 2022 som opfølgning på evalueringen.

Der er tale om et omfattende lovforslag – det er der også nogle der har været inde på – som berører mange lovgivninger, både selvfølgelig planloven, men også naturbeskyttelsesloven, lejeloven og kolonihaveloven. Og jeg vil godt ved den her lejlighed sige, at vi har fået nogle henvendelser, bl.a. fra den organisation, der hedder Hjem til Alle, hvor Winni Grosbøll, den tidligere borgmester fra Bornholm, er formand, og jeg synes, at de synspunkter, der er der, skal vi tage med, ligesom vi skal det med Sammenslutningen af Danske Småøer, som også har henvendt sig til os, og vi skal prøve at kigge på, om der er noget af det, vi kan imødekomme. Det er i hvert fald nogle fornuftige ting, de har skrevet hver for sig.

Lovforslagets indhold strækker sig vidt, som jeg sagde før, med forslag til ændringer og tilføjelser til alt fra styrkelse af øudvikling og nye muligheder på landet til ungdomsboliger og bedre mobildækning i hele landet. Særlig vil jeg så fremhæve på Venstres vegne, at vi med lovforslaget indfører krav i planloven om, at kommunerne i kommuneplanen skal foretage en strategisk planlægning for levende bymidter med angivelse af målsætninger for levende bymidter, herunder placeringen af offentlige bylivsskabende funktioner i bymidten som f.eks. bibliotek, sundhedshus, rådhus, uddannelsesinstitutioner og offentlig transport og bylivsskabende elementer som bevaring af kultur, miljø og bygninger. Målsætningerne og virkemidlerne skal

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for talen. Der er lige en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:07

Susie Jessen (DD):

Tak for det. Jeg har bare lige et specifikt spørgsmål, og det handler om det her med glamping. For vi kan jo i og for sig godt blive enige om, at det kan være rigtig, rigtig godt for især landdistrikterne at kunne udvikle det her med glamping, som jo er meget oppe i tiden. Men der er også nogle bekymringer i høringssvarene omkring det her med, at det kan skabe en konkurrenceforvridende situation for campingpladserne, for de er jo underlagt campingreglementet, som vi har beskæftiget os lidt med – og det er jo noget af en omgang, ikke? Så mit spørgsmål er egentlig bare, hvordan vi kan forhindre, at det her kan skabe en dårlig situation for de gode campingpladser, som jo også betyder rigtig meget for vores landdistrikter.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:08

Hans Christian Schmidt (V):

Nu kender jeg jo spørgeren, der er formand eller *forkvinde* for Landdistriktsudvalget, som en, der virkelig er nøje med at holde godt fast i synspunkterne og bide sig fast i de her ting. Så jeg er nu ikke i tvivl om, at det kommer vi til at drøfte i Landdistriktsudvalget, og at det kommer vi til at tage med. Men jeg vil også godt imødekomme

det og sige, at jeg selv synes, det er meget vigtigt, at vi ikke får opsat nogle ulige konkurrencevilkår i forhold til de to ting. For det er jo klart nok, at campingreglementet har vi virkelig haft nogle slåskampe med, og det er bøvl; det må man sige. Derfor er det også vigtigt, at vi ser det i det lys. Så jeg støtter og er enig i spørgerens spørgsmål.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 14:08

Susie Jessen (DD):

Tak. Jeg vil også bare give en anerkendelse af, at vi herinde er nødt til i det store og hele også at få kigget på det her campingreglement, fordi der er så mange barrierer her for campingpladserne, som forhindrer, at de egentlig kan udvikle sig derude, og de er jo en vigtig del af vores land, kan man sige. Og når det her kommer, har jeg bare den der bekymring om, at der bliver noget konkurrenceforvridning, som kan ødelægge meget for de gode campingpladser. Så jeg er glad for, at vi også fremover kan have den diskussion.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:09

Hans Christian Schmidt (V):

Jamen altså, jeg vil bare bekræfte, at campingpladser jo er noget, som – nu bruger jeg udtrykket almindelige danskere – danskere i hvert fald godt kan lide, altså det der fællesskab, som de i høj grad bruger. Derfor skal vi værne om det, og derfor skal vi også sørge for, at vi giver det et serviceeftersyn en gang imellem, og det må gerne være nu.

Kl. 14:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Hans Christian Schmidt fra Venstre. Der var ikke flere korte bemærkninger. Vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er hr. Mike Villa Fonseca fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Mike Villa Fonseca (M):

Tak for ordet, formand. Denne korte tale fremlægger jeg på vegne af ordføreren på området, som er hr. Henrik Frandsen, da han desværre ikke lige har mulighed for at være til stede her i salen.

Lovforslaget, som vi behandler i dag, omhandler ændringer i planloven og en række andre love og er bygget op om en række temaer, der hver rummer flere forslag. Med andre ord er det et lovforslag med mange elementer i sig.

Meget er allerede blevet sagt af mine ordførerkolleger, og det bakker Moderaterne op om. Jeg vil derfor ikke sige yderligere, end at det er glædeligt, at vi med lovforslaget er med til at frisætte de mindre øer, sådan at øboerne kan opfordre deres kommunalbestyrelse til at udarbejde nye øudviklingsplaner – udviklingsplaner, der kan være med til at skabe liv og nye muligheder til gavn for øernes beboere og ikke mindst skabe bedre vilkår for turisme ude på øerne. Det er rigtig godt for de mindre øer, og det er godt for hele Danmark. Moderaterne støtter op om lovforslaget.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er der lige en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:11

Susie Jessen (DD):

Tak for den korte tale til et kæmpestort lovforslag her. Ordføreren er jo ligesom jeg selv nyvalgt, og jeg vil egentlig bare gerne lige høre ordføreren overvejelser over, om ordføreren godt vidste, at der var de her kæmpe puljelovforslag i Folketinget, og hvordan ordføreren har det med, at der kommer de her puljeforslag med så mange lovforslag samlet på en gang, der behandler så mange ting på en gang, og om det her er positivt eller negativt for lovbehandlingen og vores demokrati.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:11

Mike Villa Fonseca (M):

Tak til spørgeren. Spørgeren og jeg kender også hinanden godt, så jeg vil være hudløst ærlig og sige, at jeg som sagt står her som vikar på området, og ordføreren synes jeg helt sikkert I skal snakke videre med og drøfte det her med i Udvalget for Landdistrikter og Øer. Jeg er ikke konkret helt nede i detaljerne med det, spørgeren nævner her, desværre.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere spørgsmål til hr. Mike Villa Fonseca. Så vi går videre i ordførerrækken til fru Marianne Bigum fra SF som ordfører. Værsgo.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Marianne Bigum (SF):

Mange tak. Vi står her jo i dag med en buket af et lovforslag, som hedder noget så mundret som forslag til lov om ændring af lov om planlægning og forskellige andre love, og som man har været inde på i debatten indtil nu, ligger der rigtig mange ting i det her forslag. Det, der er vigtigt for mig at sige, er, som jeg også gjorde sidste gang, jeg holdt en ordførertale som planlovsordfører, at planloven faktisk bestemmer alt. Det sagde min gode ven Jeppe, dengang jeg kom i kommunalbestyrelsen, og det er sådan set stadig væk gældende.

Hvad der også er en realitet, er, at vi i dag bruger landskaberne i Danmark på en måde, som ikke er bæredygtig. Biodiversitetsrådet vurderer, at kun 2,3 pct. af Danmark er beskyttet natur, og de har ovenikøbet nedjusteret det til 1,8 pct., fordi naturnationalparkerne, som ellers er aftalt, ikke er blevet realiseret. Der er generelt brug for en styrket arealplanlægning og ikke mindst -prioritering, for der er simpelt hen ikke plads til alt det, vi gerne vil i lille Danmark. Derfor er der også brug for en klar landspolitisk linje, som på tværs af kommunegrænser sikrer en strategisk indsats. Derfor er noget af det, jeg bemærker ved det her lovforslag, og som jeg simpelt hen ikke forstår, at man vil fjerne kravet om en landsplanredegørelse her i Folketingssalen. For når planloven bestemmer alt, synes jeg faktisk, det er vigtigt, at vi også nationalt og her i Folketingssalen tager det vigtige ansvar på os.

Nu havde vi i går muligheden for en teknisk gennemgang af det her lovforslag, og jeg står egentlig tilbage med endnu flere spørgsmål, end da vi startede, og rigtig mange, jeg ikke har nået at få stillet. Så det kommer jeg til at følge op på. Noget af det, der bekymrer mig i det her forslag, er, at man simpelt hen grundlæggende med det her lovforslag ikke begrundet, hvorfor man vil gøre de forskellige ting. Bestemmelser i planloven skal kunne underbygges med en planlægningsmæssig begrundelse, og tilsvarende burde

det være tilfældet, når vi fremsætter ændringsforslag til planloven. Men væsentlige ændringer i det her lovforslag er ikke underbygget med konkret at påpege et behov baseret på analyser og praktiske erfaringer, væsentlige argumenter i høringssvarene er der simpelt hen ikke refereret til, og begrundelsen for de her tiltag består i vid udstrækning af at henvise til aftalen af 15. juni 2022.

Så vil jeg sige, at en af de andre ting, som også undrer mig rigtig meget, er afsnittet omkring Agenda 21, og at man simpelt hen vil fjerne det fra planloven. Agenda 21 blev vedtaget på FN's konference for miljø og udvikling i 1992. Målet er bæredygtig udvikling i det 21. århundrede, og jeg tror, vi alle sammen ved, at det har vi ikke endnu, og det væsentlige i den her aftale er netop, at man har et kapitel om, at det skal omsættes til lokale initiativer, altså mindre snak og mere handling, og det er så det, vi i dag kender som Agenda 21. Så jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor man vil fjerne det her fra planloven, og det er nogle af de ting, som vi kommer til at spørge ind til.

Så er der også omdannelseslandsbyer. Jeg kommer selv fra en lille landsby, der hedder Tikøb, og jeg mener, at vi er 512 mennesker i downtown Tikøb. Vi har ikke noget lyskryds, vi har en enkelt fodgængerovergang, og da jeg var barn, ville man, hvis man gik rundt i hele byen, møde både farmor og farfar, forældre, faster og onkel og en masse andre, man kendte. Så jeg forstår godt behovet for en landsbypolitik, men jeg undrer mig rigtig meget over, at nogle af de her udpegningskriterier i omdannelseslandsbyerne betyder, at hvis man bliver kategoriseret som omdannelseslandsby, kan nogle af de her arealer simpelt hen overlappes med det, som vi ellers i et Grønt Danmarkskort har kaldt for »potentielle naturområder« og »potentielle økologiske forbindelser«. Det forstår jeg ikke, og det undrer mig rigtig meget, at man vil gøre det, og jeg har stadig væk ikke hørt et svar på, hvorfor man vil det, og hvad man ellers vil gøre for eventuelt at kompensere for det.

Så er der noget andet kritisk, og det er, i forhold til at der simpelt hen er manglende klagemuligheder for øudviklingsplanerne. Igen forstår jeg godt behovet for, at øerne gerne vil udvikle sig, men jeg synes, det virker mærkeligt, sådan som jeg læser det, at kommunalbestyrelsen kan vedtage en øudviklingsplan, og at borgerne så ikke har mulighed for at klage, hvis der er noget, de er uenige i. Ligeledes er det i forhold til høringer. Hvis kommunerne ændrer noget i kommuneplanen, lægges der op til, at de ikke behøver at indkalde idéer og forslag fra borgerne. Jeg synes, det er den helt forkerte vej at gå, når vi netop skal have en relevant borgerinddragende kommunalplanlægning af, hvad deres arealer skal bruges til.

Der er andre kritiske ting i det her lovforslag i forhold til strandbeskyttelseslinjerne og kystnærhedszonerne og så ikke mindst hele det her med beskyttelsen af jord- og stendiger, som også forsvinder, hvis landsbyerne går fra landzone til landsbyer i byzone. Tak.

Kl. 14:17

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for talen. Der er ikke nogen korte bemærkninger til fru Marianne Bigum fra SF. Vi går videre i talerækken, og det er fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Susie Jessen (DD):

Tak. Med lovforslaget, som vi førstebehandler i dag, tager vi fat i reguleringer og finjusteringer af en stor buket af love inden for forskellige kategorier som byudvikling, ungdomsboliger, udviklingsmuligheder, mobildækning og lidt mere til. Med andre ord vil jeg nok sige, at det her er et kludetæppe, og det er også et ret problematisk kludetæppe. For det er ikke positivt, at vi kommer til at lovbehandle så meget her under én paraply, der ikke som sådan har noget med hinanden at gøre. Det kommer jeg tilbage til.

Da det her lovforslag rummer meget, kan jeg ikke komme ind på det hele i den her tale, ligesom Socialdemokratiets ordfører sagde det. Jeg vil dog gerne fremhæve nogle punkter, som vi finder positive, og så kommer jeg også ind på lidt negativt. For Danmarksdemokraterne er det selvfølgelig vigtigt, at vi sikrer et Danmark i balance og et vedvarende fokus på, hvordan vi gør det nemmere og ikke sværere at bo uden for de store byer. Vi ved, at planloven indeholder en del barrierer, hvilket der også løbende er blevet kigget på herinde fra Christiansborgs side.

Overordnet set mener vi, at det her lovforslag i nogen grad tager fat på nogle områder, der kan bidrage til noget positivt. Jeg vil bl.a. nævne det her med forsøgsprojekter med omdannelse af overflødiggjorte bygninger inden for strandbeskyttelseslinjerne. Det mener vi er et positivt element, som kan skabe en del mere positiv turismeudvikling i områder, der har behov for det. Jeg vil også nævne det positive i, at der åbnes op for bedre muligheder for mobildækning i hele landet. I dag er det sådan, at der i planloven er nogle landzoneregler, der så forhindrer opsætning af master, der ikke opstilles ved eksisterende bebyggelse. Og som jeg læser det, tages der i lovforslaget også forbehold for, at man stadig tager hensyn til naboer og natur og andre ting, og derfor er vi som udgangspunkt også positive over for, at man gør en indsats for en bedre mobildækning, for det er der også behov for.

Vi synes egentlig også, at det her med, at man åbner op for nye muligheder for glamping, som jo er blevet en efterspurgt overnatningsform, er fint, men når det så er sagt, er vi også bekymret over, at den her del kan skabe konkurrenceforvridning i forhold til campingpladserne, som jo ligger under for et ret rigtigt campingreglement, som også trænger til et eftersyn. Så vi håber, at der i udvalgsarbejdet kan blive kigget på den potentielle konkurrenceforvridning af det her område, så vi kan skabe en løsning, der ikke ender med at skabe dårligere rammer for campingpladserne, fordi vi tillader nemmere rammer for glamping op til otte enheder.

Så er jeg også ret bekymret over, at stiftsøvrighedens selvstændige indsigelsesret indskrænkes for vindmøller og solceller. I Danmarksdemokraterne mener vi, at dem, der er berørt af vindmøller og solceller, skal høres og inddrages. De skal ikke have indskrænket deres muligheder og have færre muligheder for indsigelse. Områderne omkring vores kirker skal ikke altid plastres til i vindmøller og solceller, og jeg mener, det er enormt ærgerligt, at det her stykke ligger gemt i en pulje i det her store lovforslag. Jeg er også bekymret over, at vores lystbådehavne i Danmark har udsigt til endnu mere bureaukrati.

Så i Danmarksdemokraterne kommer vi ikke til at sige i dag, om vi stemmer ja eller nej, for det her forslag rummer nogle gode elementer, men der er altså også nogle alarmklokker, der bimler i forbindelse med andre ting. Hvorfor skal jeg stemme ja til at skabe nogle gode rammer for udvikling af overflødiggjorte bygninger, hvilket er rigtig godt, men så samtidig også stemme for at indskrænke kirkernes indsigelsesret over for vindmøller og solceller? Hvorfor skal jeg stemme ja til gode forbedringer med studieboliger, men så samtidig også sluge den der kamel med campingpladserne, der bliver udsat for konkurrenceforvridning? Skal jeg stå her og stemme ja til gode udviklingsmuligheder for danske småøer, hvilket jeg er stor tilhænger af, men så samtidig også lige skulle give lystbådehavnene lidt flere administrative byrder?

Det er ikke positivt, at så mange lovforslag bliver puljet under ét lovforslag. De her ting har ikke som sådan noget med hinanden at gøre, og vi skal have det delt op. Det håber vi virkelig der vil være en vilje til her i Folketinget, så vi kan komme i bund med de her ting og få lavet noget grundig lovgivning. Det er der behov for i stedet for de her store puljelovforslag. Hvis alt det her ikke kan lade sig gøre, vil vi selvfølgelig vende tilbage med ændringsforslag, politiske betænkninger osv. Tak for ordet.

Kl. 14:21

Vi støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:25

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:22

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Andreas Karlsen fra Det Konservative Folkeparti. Der var ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Mange tak, hr. formand. Lovforslaget her indeholder jo en meget lang række punkter, og jeg skal nok forskåne forsamlingen for at få gennemgået dem alle. Men jeg vil blot påpege, at der er et par enkelte gode elementer deri, og i Liberal Alliance er vi for gode ting og imod dårlige.

Det bliver bl.a. nemmere for kommunerne at sikre mere natur i byerne, på øerne bliver det lettere at bruge eksisterende bygninger inden for strandbeskyttelseslinjen til turismeformål, og hvis man f.eks. vil åbne en iskiosk i en gammel fiskerhytte på stranden på Lyø, skal man kunne det. Og man vil gøre det nemmere for kommunerne at give tilladelse til opsætning af mobilmaster i landdistrikterne til glæde for de mange mobiltelefonbrugere i de områder.

Det er alt sammen noget, der gavner borgerne, både i vores byer og på landet. Derfor bakker Liberal Alliance op om forslaget, og derfor stemmer vi også for forslaget. Men vi hører også de bekymringer, der er, og ønsker om opdeling, og vi er ikke afvisende over for, at det kan komme på tale. Tak.

Kl. 14:23

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance, hr. Steffen Larsen. Der var ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Andreas Karlsen fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Andreas Karlsen (KF):

Tak for det, formand. Jeg har fornøjelsen af at være vikar for vores ordfører på området, Niels Flemming Hansen, som er i Moldova i dag, og derfor har I den udsøgte fornøjelse at skulle høre på mig.

Hold da op for et forslag, der jo repræsenterer alt godt fra havet. Som udgangspunkt er vi sådan set rigtig positive over for forslaget, der – som de tidligere talere også har været inde på – har en masse gode elementer omkring grøn omstilling, bæredygtighed og en styrket natur. Planloven er med til at sikre den grønne omstilling, og det betyder meget for os Konservative, at vi tager hånd om omstillingen og ikke efterlader regningen til næste generation.

Derudover er det vigtigt at understrege, at enhver byplanlægning bør foregå i meget tæt dialog mellem kommune og det lokale erhvervsliv i en inddragende og meget tidlig proces. Dette gælder både de store og de mindre ændringer. Det er altså ude i kommunerne, man ved, hvor skoen trykker.

Vi sender også et par udfordringer hen under andenbehandlingen vedrørende specielt studieboliger. Samtidig har vi et ønske om, at ministeren tager fat i f.eks. KL og får diskuteret muligheden for en hvidbog, således at vi politikere har en bedre mulighed for at kende baggrund, formål og konsekvenser i forbindelse med alle de her planovsændringer. I den forbindelse kunne vi også godt tænke os en dialog om, hvordan fremtidens bymidter ser ud, og hvad de skal kunne. Det er jo væsentligt for fremtiden, at kommunernes og erhvervslivets og ikke mindst befolkningens syn på bymidten er så ensartet som muligt, så vi sikrer os så godt som muligt mod døde byer, og sikrer, at specialvarehandelen ikke forsvinder og dermed fjerner en del af grundlaget for mindre byer og det, der skaber liv i bymidten.

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Det begynder at ligne en hel del vink med en vognstang. Igen får vi et bunkeforslag, igen en uforsvarlig lovbehandling, hvor der foreslås ændringer i 12 forskellige lovkomplekser, hvilket kunne være forsvarligt, hvis det omhandlede sammenhængende problemstillinger; det gør det imidlertid ikke. Der er tale om – ved en hurtig optælling – 27 forskellige forslag plus 4, der kommer oven i de aftaler, der i forvejen ligger. Altså er der 31 forskellige forslag i alt. Nogle af dem har dog en vis substantiel sammenhæng, så det kan vi jo leve med, men der er i hvert fald også to forskellige forligskredse, og det vender jeg tilbage til.

Enhedslisten ser flere bekymrende elementer i forslaget til en ny planlov. Nogle af elementerne blev allerede indført i den eksisterende planlov fra 2017, og det var grunden til, at Enhedslisten ikke støttede ændringerne dengang. Med revisionen, der fremsættes med L 62, fastholder man for det første muligheden for at udlægge arealer til detailhandel. Og specielt udvalgsvarer er jo vigtige uden for bymidterne i de mindre og mellemstore byer. Man kunne kalde det storcentre eller noget. Den mulighed blev indført dengang i 2017, selv om vi ved, at sådan nogle udlæg, som kommunerne i øvrigt benytter sig flittigt af, får flere til at tage bilen på indkøb, fører til mere trafik og udtømmere butikslivet i de eksisterende bymidter. L 62 pålægger ganske vist kommunerne at lave en strategisk planlægning for sine bymidter, men mage til selvmodsigende hensigter skal man da lede længe efter. Man fjerner jo ikke det element i loven, som måske er den vigtigste årsag til, at bymidterne udtyndes.

For det andet fastholdes adgang til at etablere virksomheder, kontorer, butikker og boliger i landzonerne. Resultatet er igen en mere spredt bebyggelse, mere biltrafik og et større CO₂-udslip. Det er ikke lige det, landet og klimaet har brug for i den nuværende situation. Det er skuffende, at denne såkaldte opfølgning på evaluering af planloven ikke får rullet disse elementer af loven tilbage.

For det tredje, og det er så noget nyt, afskaffes landsplanredegørelsen, altså den forpligtelse, som regeringen i den gældende planlov har til at fremlægge en politisk udmelding om den fremtidige fysiske og funktionelle udvikling i landet. Og det er, selv om en ret lang række høringssvar fra så forskellige aktører som erhvervsorganisationer, grønne foreninger, kommuner og fagfolk – alle mulige – anbefaler, at landsplanredegørelsen bevares. Når den alligevel foreslås afskaffet, er det, fordi partierne bag opfølgingsaftalen er blevet enige om det. Altså, hvorfor? *For* vi er blevet enige om det. Der gives ikke nogen yderligere begrundelse. Det samme gælder Agenda 21.

Landsplanredegørelsen har indtil nu været den mulighed, politikerne og offentligheden har haft, til at forholde sig til fremtidens regionale strukturer i forholdet mellem by og land – styrkelsen af et Danmark, der hænger sammen, eller et Danmark i bedre balance, som det jo hedder. Jeg vil opfordre partierne bag aftalen til at revidere deres beslutning, også i lyset af høringssvarene. Jeg vil opfordre ministeren til at tilkendegive, om hun er parat til at tage initiativ til sådan en ændring.

Ud over det nævnte er der flere problematiske elementer i lovforslaget, f.eks. at der åbnes for nye aktiviteter inden for strandbeskyttelseslinjen. Det vidner måske ikke om den mest rettidige omhu, når man tænker på de seneste ugers begivenheder langs vores kyster.

Desuden vil man give kommunerne adgang til at overføre landsbyer fra landzone til byzone, hvilket giver en risiko for flere byfunktioner på landet, mere spredt bebyggelse og vækst i trafikken.

Det sidste, jeg kan nå at trække frem af lovforslaget, er, at lovforslaget afskaffer forskellige former for klageadgang. Hvis man ønsker en forenkling, kunne man forkorte klagefristerne og ikke mindst klagebehandlingstiden. Men ved at afskaffe klageadgangen afskaffer man den folkelige deltagelse i udformningen af vores lands regionale struktur. Allerede disse ting gør, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Men det sidste hjørne af det fremsatte lovforslag udmønter en del af den aftale om bygge- og boligpolitiske indsatser, som vi selv er med i. Den står vi selvfølgelig ved, men vi ønsker, at L 62 i det mindste bliver opdelt af respekt for de to forskellige forligskredsaf-taler, således at vi kan stemme for den del af forslaget.

Hvis tiden rækker – og det er så specielt rettet til Præsidiets – vil jeg sige, at det er en helt upassende lovbehandling, der finder sted, når man fremsætter et lovforslag om torsdagen for derefter at sætte det til første behandling den følgende fredag efter en uge, hvor der har været mødefri på grund af session i Nordisk Råd. Sådan kan man ikke fungere.

Kl. 14:30

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den ordførertale. Der er ikke nogen korte bemærkninger til fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten, så vi kan gå videre i talerrækken, og det er fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre som ordfører. Værsgo.

Kl. 14:30

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Jeg vil heller ikke gennemgå de 27 punkter. Jeg sad også og talte dem for lidt siden. Jeg synes, at det ville være urimeligt at rette al kritik mod vores landdistriktsminister, fordi det her er udtryk for et meget større problem, synes jeg, i den måde, vores folkestyre fungerer på. For det her er jo et meget, meget tydeligt bevis på, at magten sjældent ligger her i Folketinget og i Folketingssalen, når vi behandler lovforslag. Magten ligger i de forhandlinger, der tit går forud i forbindelse med aftaler og forlig. Og det kan være fornuftigt indimellem, men jeg synes, at lige præcis med det her forslag ser vi jo bare, også når vi kigger på høringssvarene, at der er en forskydning; at beslutningerne bliver truffet ovre i ministerierne, og lang tid efter ender de så her, og det er så først på det tidspunkt, at os, der ikke er med i forligskredsen, men jo også høringssparterne, får anledning til at blande sig. Og det bliver et større og større problem, synes jeg, for vores folkestyre. Jeg tænker også, at det må være problematisk for nogle af dem, som er med i forligene – vi er med i et af de to forlig, der indgår i aftalen her – at mange af de ting, man har siddet og forhandlet, har man måske i virkeligheden ikke vidst hvad parterne sagde om. Det finder man så ud af flere år efter, men der er det for sent at lave dem om.

Jeg synes, at det er et generelt problem, men jeg synes, at lige præcis på det her planlovsområde bliver problemet bare endnu tydeligere, altså den her forskydning mellem de reelle forhandlinger, som ligger, lang tid før det ender i Folketingssalen, og som involverer en meget snævrere kreds og ikke foregår i den åbenhed, som ellers er en betingelse for vores lovbehandling her. Så desværre kan jeg heller ikke, synes jeg, lave en meget, meget kvalificeret gennemgang af alle 27 forslag. Det er der for det første slet ikke tid til inden for rammerne af et lovforslag, der egentlig kun burde omhandle én ting, men jo så i det her tilfælde omhandler 27 forslag. Men det er også forhandlinger, der er foregået i en kreds, som vi, mit parti, ikke har været en del af, og derfor har vi jo heller ikke haft adgang til alle de informationer, der måtte ligge til grund for de her forslag.

I forhold til vores endelige indstilling tror jeg godt jeg kan, måske ikke love – det skal man jo aldrig, medmindre man ved, at man er hundrede procent sikker – men jeg tror godt, jeg kan tilkendegive, at vi regner med at støtte forslaget, og jeg synes heller ikke, jeg vil placere skylden hos vores landdistriktsminister. Det er jo en generel praksis, som desværre bare bliver mere og mere udbredt på tværs af ministerier og centraladministration. Og vi synes, at det meste ser fornuftigt ud. Vi kan jo godt gå ind og se af høringssvarene, at der er enkelte ting her og der, som nogle er bekymrede for eller direkte imod, og derfor er det da også interessant, hvis man kan trække noget ud til en selvstændig behandling ved at dele lovforslaget op.

Overordnet set synes vi det ser fornuftigt ud, også mange af de ting, som vi ikke selv er en del af, fordi vi ikke selv er en del af planloven. Det håber jeg virkelig vi bliver næste gang, for det er en vigtig lov, og det er nogle vigtige forhandlinger, der ligger i den kreds. Og jeg siger bare, at når man står uden for forlig, er der virkelig meget, man ikke har indsigt i og derfor har svært ved at forholde sig kvalificeret til. Det er trist. Men overordnet set må vi også sige at de 27 punkter ser fornuftige ud, men vi er kede af ikke at føle os fuldstændig klædt på til at forholde os til det og kede af, at det sker så overfladisk, som det må gøre, når det kun er inden for rammerne af et enkelt lovforslag, der altså rummer 27 meget forskellige punkter.

Men med de ord vil vi gerne tilkendegive vores foreløbige støtte, og det skal igen bestemt ikke forstås som en kritik af ministeren, som jeg ellers har rigtig meget positivt at sige om, men det er en generel kritik af den måde, som vores folkestyre i højere og højere grad fungerer på, altså det her med store forlig, hvor man jo indimellem som parti står udenfor, fordi man synes, der er enkelte knaster i et forlig, man ikke kan stå på mål for, men det betyder så, at der er store områder, store forvaltningsområder, som man fuldstændig bliver lukket ude fra, og det er ikke hensigtsmæssigt.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre som ordfører. Der var ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken. Det var egentlig først hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti, men jeg kan ikke se, at han er til stede, så vi går videre til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Som flere af mine gode kollegaer på talerstolen har været inde på, udmønter det her lovforslag to forskellige politiske aftaler. Vi har for det første aftalen om opfølgning på evaluering af planloven, som Alternativet ikke er med i, og for det andet aftalen om bygge- og boligpolitiske indsatser, og herudover er der enkelte ændringer, som ligger uden for de her aftaler.

Lad mig starte med at sige, at det her lovforslag indeholder vildt mange lovændringer i omkring ti forskellige love, tror jeg. Mine gode kollegaer har allerede forklaret, hvad udfordringerne er ved det. Alternativet er meget enige. Vi havde i udvalget først en teknisk gennemgang i går, og der er stadig rigtig mange høringssvar og rigtig meget information, som vi i Alternativet er i gang med at tygge os igennem.

Min tale her på talerstolen i dag bliver derfor mere overordnet, og det handler særlig om, at vi i Alternativet endnu ikke har nået at tygge os igennem de miljø- og naturfaglige omstændigheder ved lovændringerne, men også om borgerinddragelsesdimensionerne. Så det, jeg vil på talerstolen i dag, er egentlig bare kort at kommentere på enkelte af de dele, vi har nået at sætte os ind i, og jeg vil starte med de ting, vi finder særlig positive.

Kl. 14:40

For det første er vi i Alternativet glade for, at kommunerne med lovforslaget vil få mulighed for at fastsætte en begrønningsprocent og krav til kvaliteten af ny bynatur i kommuneplanerne og lokalplanerne. Det vil betyde, at kommunerne får langt bedre værktøjer til at kræve natur og ikke mindst god natur i byplanlægningen. Vi ser dog også i høringssvarene fra både kommuner og foreninger, at der er forskellige tolkninger af tilføjelsen af ordet naturforhold i lokalplanskataloget. Og derfor vil jeg opfordre ministeriet til, at man tydeliggør, hvad der menes her. Fra Alternativets side ønsker vi, at det bliver tydeligere, at der med naturforhold også menes biodiversitet.

For det andet er vi i Alternativet glade for, at det i lovforslaget nu defineres, at det rent faktisk er studerende, der skal bo i de udstøttede private ungdomsboliger. Lige præcis den lovændring er jo noget, Alternativet har været med i. Det er en udmøntning af en politisk aftale, og vi er glade for, at lovforslaget rent faktisk udmønter det, vi har aftalt.

For det tredje er vi i Alternativet glade for lovændringen om, at kommunerne nu kan planlægge med nulparkering, men vi er fuldstændig enige med KL og Rådet for Bæredygtigt Byggeri, når de siger og foreslår, at formuleringen om, at nulparkering ikke må anvendes generelt i større byudviklingsområder, udgår af lovforslaget. Det mener vi fra Alternativets side også at det bør gøre, for vi har fuld tillid til, at kommunerne selv kan planlægge, i hvilke områder det er klogt at planlægge med nulparkering. Faktisk er det jo netop med nulparkering i større bilfri områder, at vi får de allerbedste muligheder for at fremme grøn mobilitet.

Så er der også nogle ting i lovforslaget, jeg er bekymret for. Først og fremmest er vi meget bekymrede for lovændringen om, at kommuner vil kunne forbyde, at bygninger kan anvendes til religiøse formål i bestemte områder. Helt ærligt er jeg bekymret for, at den lovændring kan bruges til at chikanere religiøse mindretal. Og selv om vi formentlig vil være beskyttet af grundloven i et vist omfang, er der for os at se også det, at den her lovændring vil være et helt forkert signal at sende, og at den vil skabe en frygt blandt religiøse mindretal i vores land – en frygt, som man allerede i dag lever med. Vi mener bestemt ikke, at det at kunne fastlægge forbud mod bygninger til religiøse formål overhovedet hører til i en planlov.

Herudover mener vi ikke, at lovforslaget løser de forhindringer, som planloven lige nu lægger for, at midlertidige studieboliger kan udbredes i endnu højere grad end i dag. Vi har en meget stor mangel på boliger til lave priser for studerende, og det er simpelt hen megaærgeligt, at vi med det her lovforslag ikke fjerner de forhindringer. Eksempelvis kunne det være at udvide muligheden for midlertidig anvendelse fra 10 år til 15 år for studieboliger. Og derfor vil jeg faktisk bare gerne helt konkret spørge ministeren, om hun ikke i sin tale vil komme ind på, om hun er villig til at genbesøge rammerne for midlertidig dispensation fra lokalplaner i forhold til at fjerne forhindringerne for flere studieboliger.

Til sidst vil jeg bare sige, at vi i Alternativet er glade for, at man evaluerer store lovændringer. Det er jo sådan set det, de her lovændringer udspringer af, altså en evaluering, og vi mener, at vi i langt højere grad i Folketinget burde have en kultur, hvor vi evaluerer, hvordan lovgivningen implementeres og virker, så vi kan følge op på og forbedre lovgivningen efterfølgende. Så grundlæggende vil jeg sige tak for ordet, og at jeg ser frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi kan blive klogere på de mange detaljer i lovforslaget. Jeg kan endnu ikke med den korte tid til de mange lovændringer sige, om Alternativet er for eller imod.

Kl. 14:40

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for talen til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. 5 minutter har jeg til at behandle 27 forskellige ting, og jeg synes faktisk ikke, det er i orden – jeg synes faktisk ikke, det er i orden. Jeg har mange ordførerskaber, og jeg har set det her udvikle sig, bare her efter sommerferien. Der bliver flere og flere pakkeforslag. Nogle hænger bedre sammen end andre. Nogle giver god mening, og det er selvfølgelig der, hvor regeringspartierne vil sige: Det har vi gjort tit, og det giver supergod mening. Ja, det gør det, hvis det hænger sammen. Som fru Jette Gottlieb også var oppe at redegøre for, er der flere forskellige forlig, og der er flere forskellige temaer, og der er flere forskellige lovgivninger. Selv hvis jeg forsøger at tage de positive briller på og på en eller anden måde finde en rød tråd, så kommer det aldrig nogen sinde til at virke i det her lovforslag.

Lovforslaget er et udtryk for, tror jeg, hvad ministeriet vil. Nu er jeg ikke så erfaren inden for politik, men ude i erhvervslivet gør vi det sådan, når vi ligesom skal have lusket noget igennem lidt hurtigere, at vi tænker, at hvis vi lægger nok frem og sætter en kort tidsfrist, så går det nok, og så finder vi en god løsning i morgen, som jeg tror at der var en statsminister der sagde engang. Problemet med det her er, at det bliver en sjusket lovbehandling.

Planloven er – det bliver jeg nødt til at sige som tidligere formand for et teknik- og miljøudvalg – faktisk ret adgangsgivende for utrolig mange ting i kommunerne. Det er en lov, som vi hele tiden og altid skal forholde os til. Som jeg talte med fru Susie Jessen om, er der også et høringssvar fra CONCITO, der siger, at de ser positivt ind i, at stifternes indsigelsesret bliver nedsat til det halve, og ja, det er så et høringssvar, som vi har fået, men er det en del af det her lovkompleks, eller er det ikke? Har CONCITO misforstået noget? For jeg er næsten sikker på, at alle ordførerne herinde, selv dem, der nærmest ikke har været inde at læse det her lovforslag igennem, bliver forvirrede, inden de når til bunden af det, og det er det, der er problemet.

Jeg er sikker på, at ministeren og dem ovre i ministeriet – det er det eneste område, som ministeren skal forholde sig til – sikkert godt ved, hvad det går ud på, eller at de i hvert fald har en intention om, hvad planen er med det her. Men det er bare ikke godt nok at fremlægge for Folketinget. Så ved jeg godt, at lige om lidt siger de: Arh, men vi gør det bedre. Og dagen efter hører vi så også: Vi har jo et flertal; spring og hop, når du får besked på det, og gør, som der bliver sagt! Men det bliver loven ikke bedre af, og på et eller andet tidspunkt, når den her lovgivning kommer ud i virkeligheden, sidder der rigtige mennesker, der skal forholde sig til rigtige spørgsmål derude.

Så ved jeg godt, at Socialdemokraterne står og lovpriser, hvor dygtige de er ude i kommunerne, og hvor meget selvbestemmelse de har, og lige om lidt kommer der sikkert et lovforslag om, at kommunerne ikke skal have lov til at byplanlægge i lavbundsområderne, for nu, når vandet kommer ind, kan vi se, at de ikke har planlagt godt nok. Og det har de heller ikke gjort, for sidst vi havde oversvømmelse i Sæbyområdet – det kan hr. Bjarne Laustsen også huske, og det var også på TV 2/Nord – lå alle de nye huse under vand, og de gamle huse lå oppe på de små bakker, der var. For vandet er kommet ind i mange år, men det havde de glemt i kommunalbestyrelsen. Så i forhold til at lægge alt ud til kommunalbestyrelsen og så bare lige vaske hænder og sige, at de jo bare skal have selvstyre, vil jeg sige: Jamen så lad os da give folk selvstyre og lade dem bygge det, de lyster, på deres grund, når de har købt den og naboerne ikke brokker sig. Men der skal vi nok ikke hen, for tænk nu, hvis danskerne blev mere frie fra staten og ikke fik proppet noget ned i halsen af staten.

Når staten så propper tingene ned i halsen på dem, kunne det være rigtig rart, synes Nye Borgerlige, at vi i det mindste, selv om

der er et flertal imod os, får mulighed for at lovbehandle det forslag for forslag. Nye Borgerlige kommer naturligvis ikke til at støtte et lovforslag, hvor vi dybest set ikke ved, hvad vi siger ja til eller nej til. Virkeligheden er, at noget er godt og noget er skidt, og når det bliver skilt ad, skal jeg forholde mig til det, og indtil da kommer vi til at stemme imod forslaget.

Kl. 14:44

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til ordføreren, hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførrækken, og nu er det hr. Lars Boje Mathiesen, uden for grupperne, som privatist. Værsgo.

Kl. 14:44

(Privatist)

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Tak for det. Jeg ved ikke, om jeg er blevet lidt immun over for de her samlelovsforslag under covid-19, for der oplevede vi også mange af dem. Jeg forstår godt anken og sådan nogle ting, men jeg tror bare, at jeg har vænnet mig til dem, altså at det er en del af præmissen, når vi arbejder herinde; så er der noget, der skal være færdigt til en bestemt dato, og det skal gerne ud at virke, og så samler man det, fordi det bliver lettere i forhold til alt muligt. Jeg forstår godt kritikken og det parlamentariske med, at det må vi ikke, og sådan nogle ting. Jeg tror måske, at jeg har vænnet mig lidt for meget til dem, til at jeg ser det helt store problem i det. Men jeg forstår det godt, når det er forskellige forlig, og jeg forstår godt det indviklede i det, og jeg kan sagtens sætte mig ind i – også som forholdsvis nyvalgt – at kompleksiteten i det og måden at arbejde på kræver tilvænning. Jeg tror faktisk, at jeg var lige så kritisk over for det for 2 år siden, men jeg tror, at man måske er fedtet ind i de arbejds gange, som er herinde.

Så vil jeg gå til lovforslaget. Nulparkeringszoner falder ikke i god jord hos en mand, som elsker biler. Det duer simpelt hen ikke. Vi bliver nødt til at have plads til vores biler. Det er en del af vores historie, det er en del af vores kulturarv, det er en del af at være dansker, og det er en del af at have frihed. Det her med ikke at have parkeringspladser duer ikke. Jeg bryder mig heller ikke så meget om det der med, at man så nu pålægger nogle kommuner at lave de her strategiske handlingsplaner osv.

Det er ikke alt, der er dårligt i det her, men jeg synes ikke om graden af detaljer, som kommer både herindefra, men også ude fra kommunerne. Jeg har siddet i kommunalbestyrelsen i Aarhus, og jeg har været med til at lave de lokale planlove og planlægge lokalplaner, og de er også, efter min opfattelse, alt, alt for fyldt med detaljer. Den politisering, der sker, når man laver planlove, bryder jeg mig ikke om. Jeg kunne godt tænke mig, at man havde en mulighed for at være objektive i de her ting, men man lægger sit politiske snit ned over dem hver gang, og det synes jeg er skidt for borgerne, for der skal være langt flere objektive krav.

Det seneste eksempel, jeg kan huske fra Aarhus, var, at når man skulle lave nye bygninger, skulle en tredjedel være almene boliger osv., og så havde man gjort sådan, at der så skulle være krav omkring det. Nu giver man mulighed for, at man kan lave nulparkeringszoner og sådan nogle ting. I min optik er det det forkerte sted at starte. Jeg forstår godt hensigten med det, men hvis man virkelig vil gøre noget for den almene borger derude og noget, der vil lette dem i forhold til deres hverdag og dagligdag, så kunne man begynde at kigge på at fjerne nogle af alle de der afgifter, der er, hver gang folk lige vil bygge en lillebitte ting. Altså, så er der afgifter: tilslutningsafgifter, bygningsafgifter og det ene og det andet. Det er sådan noget, der er irriterende for borgeren derude.

Jeg synes grundlæggende, at når man kigger på de her mange sider, er det en blandet landhandel. Jeg bryder mig ikke om, at man

herinde fra Folketinget pålægger kommunerne mere administrativt og bureaukratisk arbejde. Det synes jeg er en fejl. Så er det fint, at man fjerner Agenda 21. Det har jeg så ikke noget imod. Så det er sådan en blandet landhandel, og hvis folk vil have delt lovforslaget, kommer jeg ikke til at modsætte mig det. Det synes jeg er fint. Det har vi gjort nogle gange tidligere. Jeg kan i hvert fald huske, at det ofte har været kutyme, undtagen hvis man syntes, at der var alt for meget politik i det. Så skulle man straffe en opposition for ikke at ville være med i en aftale; så nægtede man at dele det, sådan at man tvang dem til at stemme for det hele og sådan noget. Jeg tror måske ikke, at der er så meget i det her, som gør, at det ikke kan lade sig gøre, men det kan ministeren redegøre for. Så det er en blandet landhandel, som det nu er, når seks meget forskellige forslag bliver lagt sammen til ét lovforslag.

Kl. 14:48

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for talen. Der er lige en kort bemærkning til fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:48

Susie Jessen (DD):

Tak. Det overrasker mig bare lidt, at en mand som hr. Lars Boje Mathiesen lever med, at der bliver puljet lovforslag på den her måde. Det kan godt være, at jeg er nyvalgt, men jeg hører også utrolig mange mennesker, som har siddet i det her Folketing i mange år, som er dybt irriteret over den her proces. Det her lovforslag handler om alt lige fra glamping til mobilmaster og bymidter og alt muligt andet. Jeg er med på, at der var en situation under corona, hvor man jo specifikt arbejdede med corona. Det kan godt være, at det dengang gav mening at pulje nogle ting, men jeg kan ikke se meningen med det i forhold til det her lovforslag, og der har jeg bare sådan et inderligt håb om, at hr. Lars Boje Mathiesen også stadig er enig i, at det godt kan være problematisk for vores demokrati, hvis man i et eller andet forsøg på at få det til at fremstå, som om man ikke har så meget lovgivning, puljer så mange lovforslag sammen, at det bliver umuligt for Folketinget at behandle det på en ordentlig måde.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:49

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Jo, det forstår jeg godt. Jeg tror bare mere, at jeg, i erkendelse af at vi har en flertalsregering, som jo kan gøre, som den vil, har indset, at så hjælper det ikke noget. I sidste periode var der jo mulighed for, at hvis man på tværs af partierne, både de borgerlige partier og de socialistiske partier, kunne blive enige om, at man ville sætte foden ned og sige, at det her ville man ikke være med til, så kunne man rent faktisk tvinge noget igennem over for regeringen og få delt nogle lovforslag, hvor det gav mening. Jeg har i den sammenhæng, vi ser her, bare mere resigneret og sagt: Vi kan hoppe og danse, og vi kan kritisere regeringen for det, men den kan reelt set gøre, som det passer den.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Fru Susie Jessen som spørger igen.

Kl. 14:49

Susie Jessen (DD):

Der tror jeg også bare, at det er vigtigt, når der netop er en flertalsregering, som kan gøre, som den vil, at vi står som en stærk

opposition, som markerer, når man er på vej i en forkert retning. Det synes jeg faktisk er enormt vigtigt, for hvis vi ikke gør det, hvem skulle så?

Kl. 14:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:50

Kl. 14:50

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Men den her regering er jo grundlæggende på vej i en forkert retning, så det, jeg pointerer, gælder alt, hvad vi laver. Men jeg forstår godt anken. Det er jo heller ikke, fordi jeg er tilhænger af de her puljelovforslag, og slet ikke når det er forskellige ting, der puljes. Jeg forstår godt nogle gange hensigten, og det er bare for at sige, at der ikke altid er en ond hensigt bagved. Der kan nogle gange være nogle strategiske grunde til det, men der kan også nogle gange bare være en lavpraktisk forklaring på det. Det er såmænd bare det, der er min erfaring med det.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Så er det hr. Kim Edberg Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:50

Kim Edberg Andersen (NB):

Det er jo chokerende, at en mand, jeg har så stor respekt for, står og siger, at han har resigneret over for det her. Det er jeg ikke sikker på at hr. Lars Boje Mathiesen mener. Jeg er da sikker på, at der er lidt kampgejst tilbage i hr. Lars Boje Mathiesen. Det håber jeg da bestemt der er, for jeg ville være ked af at være den eneste, der ikke har resigneret. Hr. Lars Boje Mathiesen har jo ret i, at det kan være meget komplekst osv., og det kan godt være, at det er mig, der ikke har lyttet ordentligt efter, men i alt det her med resignation, som hr. Lars Boje Mathiesen formentlig kun har i den her uge, hvis jeg kender ham ret, manglede jeg at høre: Er hr. Lars Boje Mathiesen for eller imod lovforslaget? Det hørte jeg simpelt hen ikke.

Kl. 14:51

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:51

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Her tror jeg, der er en misforståelse. Jeg har ikke resigneret på nogen som helst områder og heller ikke på det her område. Jeg tror bare, det er i forståelsen af, hvad der sker, når man som opposition siger, at det her er for dårligt, og at vi skal have delt de her lovforslag. Jamen det kan du godt bede om, men resignationen opstår, fordi vi har en flertalsregering, og den kan sådan set selv beslutte, hvad den vil. Og så hjælper det jo ikke noget. Der er nogle gange, man siger: Vi som opposition vil det her. Det er fint nok, men det kan man jo ikke få lov til, fordi vi har en flertalsregering. Så den får det lige præcis, som den vil, og det skal man bare have en forståelse af.

Så det er jo en resignation over for, at det er det, der er villkårene, og så håber jeg på, at borgerne er kloge nok til efter valget at sammensætte noget, som ikke er en flertalsregering. For jeg synes, det på alle mulige punkter har været meget skadeligt for vores folkestyre at have en flertalsregering. Hvad angår lovforslaget, kommer jeg ikke til at stemme for det, som det ligger her.

Kl. 14:52

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak, og så er det spørgeren igen.

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det. Jamen så kender jeg hr. Lars Boje Mathiesen lidt igen, og så vil jeg sige som hr. Lars Boje Mathiesen: Der er jo ingen tvivl om, at de gør, som det passer dem. Magtfuldkommenheden i den her flertalsregering erfarede jeg på mit første forhandlingsmøde, hvor jeg fik at vide, at hvis jeg ikke hoppede højt nok, så fik jeg ikke lov til at være med i den næste forhandling. Det er jo måden, man gør det på. Jeg ved også godt, at jeg kan hoppe og danse alt det, jeg vil, på talerstolen og fortælle om, hvor dårlig lovbehandling vi kommer til at lave her, og om, at ministrene vil komme til at smile, når de går over i deres ministerium. Jeg ved ikke, om de giver mig fingeren på vej derover, men de er da i hvert fald ligeglade med det, og de kommer ikke til at forholde sig til det.

Det, som min erfaring har vist mig inden for det seneste år, er jo, at regeringen gør, som den vil, på nær hvis den skal fortælle, hvor bredt den spænder over midten. Det skal den nok huske at fortælle, men virkeligheden for os, der sidder nede i Folketingssalen, er nok, at efterhånden bliver det her mere og mere et skue, og at den gør, som det passer den. Det kan man jo så resignere over for. Hvis resignationen skyldes erkendelsen af, at den er lidt magtfuldkommen, så er jeg på hr. Lars Boje Mathiesens hold i det tilfælde.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:53

Lars Boje Mathiesen (UFG):

Det er altid godt at være på Lars Boje Mathiesens hold. Man kan jo sige, at resignationen nok bare skyldes, at jeg har erfaringerne fra sidste periode, hvor vi rent faktisk havde nogle værktøjer, og hvor vi rent faktisk kunne opnå en enighed på tværs af Folketinget, som kunne påtvinge en regering at gøre nogle ting, f.eks. at dele nogle lovforslag og alt muligt andet. Den mulighed har vi ikke, og det må vi bare erkende at vi ikke har, og resignationen skyldes, at det værktøj ikke findes i Folketinget i den her periode. Jeg håber, det kommer tilbage. Så det er det, der ligger i resignationen.

Kl. 14:53

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Lars Boje Mathiesen. Der er ikke flere spørgsmål. Så går vi videre til ministeren for landdistrikter. Værsgo.

Kl. 14:53

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):

Tak for ordet. Det kan jo lyde meget forvirrende, hvis man har lyttet til debatten: Hvad er det egentlig, det her går ud på? Jeg tror, at bare for dem, som måske ikke er helt nede i substansen af det her, vil jeg sige, at det her er en udmøntning af to aftaler, af aftalen om forliget om planloven fra juni 2022 og af en aftale om boligindsatser fra foråret i år.

Hvad er planloven så? Planloven er en lov, der fortæller, hvordan vi skal planlægge vores land. Altså, vi har noget, der hedder byzone, vi har noget, der hedder landzone, og vi har noget, der hedder sommerhuszone, og det er forskellige regler, der gælder, for, hvordan man må udnytte jorden og udvikle landet. Byudvikling skal ske i byerne, og det er også typisk her, man har erhverv. Landdistrikter er mere øde, og dem friholder man i det store hele for det helt store byggeri. Og så har man sommerhusområderne, hvor man må bygge sommerhuse. Så det er en måde, hvorpå man laver en organisering af, hvordan Danmark er indrettet, og det er i og for sig en rigtig klog idé. Det er den grundlæggende idé, at selve kompetencen ligger hos kommunerne i forhold til lokalplaner og sådan noget. Så det er en

måde, hvorpå vi sikrer, at vi har en gennemtænkt struktur over det, der sker i Danmark, og det synes jeg er rigtig positivt.

Vi har en forligskreds bag planloven, og oven på en evaluering af planloven blev vi enige om en række justeringer, og så begynder det at blive teknisk. For når man kommer ind i justeringer, går man ind og ser på, hvad det er, der helt nøjagtigt skal tilpasses ved de forskellige ting. Det er derfor, det kommer til at ramle ind i så mange forskellige ting, og at det kan virke kompliceret. Men lad mig sige noget om nogle af de ting, vi konkret gør med det her forslag.

Først vil jeg lige kvittere for modtagelsen. Jeg synes, der har været rigtig gode kommentarer, og jeg kan også godt forstå de frustrationer, man kan have, over, at det kan virke uoverskueligt. Jeg ved godt, at det er et stort lovkompleks.

Men for lige at fremhæve nogle af de ting, jeg synes er vigtige i det her lovforslag, vil jeg sige, at der er fokus på at sikre byudvikling i varieret boligudbud med levende bymidter. Det giver mulighed for omdannelse af arealer og stiller også krav om strategisk planlægning, så man ved, hvad man vil med de områder, man planlægger for, og som man udvikler. Det er jo, fordi vi ser en udvikling, hvor nogle byer dør lidt hen, og derfor har man brug for at have en stærkere plan for, hvordan man gør i forhold til de her byer, så vi sikrer liv i de små byer.

Så har forslaget også et fokus på at sikre bedre mobildækning, fordi man lempet reglerne for, hvad der skal til for at kunne sætte en mobilmast op. Det kan være nogle ret strenge krav, der er i dag, og som er med til at gøre, at vi har huller i danmarkskortet i forhold til mobildækning. Det giver vi bedre muligheder for at få løst.

Så giver vi også nye udviklingsmuligheder ved kysterne og forbedrer vilkårene for turisme. F.eks. giver vi mulighed for, at man kan lave nogle øudviklingsplaner, hvor man så kan kompensere for den ret restriktive lovgivning, vi har i Danmark, både i forhold til det, der hedder strandbeskyttelseslinjen, de første 300 m, men også hele kystnærhedszonen, som er 3 km ind i landet fra kysten. Her giver vi bedre mulighed for udvikling; det er ellers ret stramt. Men hvis man laver en plan for de her små øer, hvor der stort set kun er strandbeskyttelseslinjer og nogle gange også noget kystnærhedszone, bliver der lempet for det, altså hvis man har en strategi for det og man har lavet de her planer. Det giver mulighed for at kunne udvikle nogle af de her øer i højere grad.

Så giver vi også mulighed for, at man kan søge om nogle flere kystnærhedsprojekter. Det er nogle projekter, kommunerne kan søge om, hvis de siger, at vi har et område her, hvor vi gerne vil udvikle; det ligger i kystnærhedszone eller i strandbeskyttelseslinjen, men det her giver rigtig god mening. Så kan de søge om det, og som jeg husker det, er det seks, der kan få tilladelse til at prøve at udvikle det. Vi har allerede gennemført det en gang, og det, der indtil videre er blevet færdigt – indtil videre – er nede ved Stevns Klint, hvor besøgscentret er omfattet af de her kystforsøgsprojekter. Det er en mulighed for at give noget mere frihed.

Kl. 14:57

Vi giver også mulighed for, at man kan bytte sommerhusgrunde, for der er nogle sommerhusgrunde, som ikke er anvendelige i dag, og dem kan man så bytte til nogle andre, som vil være anvendelige. Så giver vi også den her hjemmel til, at kommunerne i lokalplanerne kan bestemme, at boliger skal anvendes til ungdomsboliger til studerende. Og i lejeloven sikrer vi så også, at de pågældende ungdomsboliger reelt også bebos af studerende, for det er jo meningen, at de studerende skal have et sted at bo.

Så indeholder lovforslaget også en række forenklinger og administrative lettelser, og jeg ved godt, at det her er enormt omfattende. Det handler også om en række andre love med snitflader til planloven, og så kan man diskutere, hvorfor man tager det med. Men det er, fordi det faktisk hænger sammen, så lovgivningsmæssigt giver

det mening at gøre. Jeg ved godt, det er kompliceret, for det er et stort lovkompleks, men det giver fagligt set mening.

Hele lovforslaget bygger altså på den her evaluering af planloven. En række myndigheder og interessenter har bidraget til evalueringen, som det her lovforslag bygger på, og det er en udmøntning af bl.a. planlovsaftalen fra juni sidste år. Det er ikke den eneste udmøntning af planlovsaftalen, vi har lavet. Vi har faktisk fået delt det op, så vi gennemførte første del af planlovsaftalen i foråret, og der vil jeg gerne takke for den brede opbakning, som det nød.

Jeg skal måske sige, at det, som vi udmønter på bygge- og boligpolitiske indsatser, er fra maj 2023, og det er det her med en ændring af lejeloven i forhold til fordelingen af studieboliger til personer med handicap. Man kan godt diskutere, hvorfor det så er kommet med, men det er, fordi der er noget andet med studieboliger med i det her forlig fra 2022, så man synes fagligt set, at de to ting set hænger sammen.

Jeg kan godt forstå, at hvis man er med i den ene aftale og ikke er med i forliget, så synes man ikke, det er i orden, at man skal stemme for det hele eller lade være med at stemme for det. Og derfor vil jeg også se positivt på det, hvis udvalget skulle have et ønske om at dele det op efter aftaler, sådan at det, der er aftalen fra i foråret, bliver delt op, mens forliget er for sig selv. Det er generelt kutyme, at man ikke deler forlig op. Det gør man ikke, fordi et forlig jo er noget, man har forhandlet nogle partier imellem, og så er der noget, som nogle partier kæmper for, og så kan de måske få det, men så skal de måske acceptere noget, de ikke er så glade for. Og hvis man deler de ting op, kan det være svært at stå på mål for de dele, som man ikke er med på. Derfor er det kun rimeligt over for de forligspartier, at man så vidt muligt fastholder forligene, som de er. Det er normal praksis i Folketinget, og det synes jeg også er god kutyme. Jeg vil sige, at både jeg og de øvrige implicerede ministre selvfølgelig står til rådighed for de spørgsmål, der kunne være, og som udvalget skulle have et ønske om at få belyst i løbet af lovbehandlingen.

Så er der spørgsmålet om lov kvalitet, som er blevet rejst her i salen. Der vil jeg sige, at det som sagt i forhold til planloven er noget, der bygger på en evaluering, hvor både myndigheder og ministerier var involveret i selve evalueringen. Lovforslaget har været i høring i 5 uger. Det lever fuldstændig op til de krav, vi har i Folketinget, og så udmønter det et forlig. Derfor vil jeg mene, at vi lever op til alle de krav, som vi har sat i Folketinget til de her ting. Jeg forstår godt, det kan være uoverskueligt, og derfor siger jeg også, at den del, hvorom man kan sige, at det er en anden aftale, kan jeg godt se meningen i at dele op, hvis man ønsker at stemme forskelligt til de to ting. Men jeg mener grundlæggende, at det ellers lever op til de krav, der er.

Jeg synes, det er vigtigt med åbenhed, og derfor har jeg også allerede deltaget i en teknisk gennemgang i udvalget. Jeg kan sagtens forstå, det er kompliceret, så jeg skal gerne svare på alle de spørgsmål, som I har, for jeg ønsker selvfølgelig at gøre det så tydeligt som muligt for jer alle sammen, og jeg håber selvfølgelig, at de fleste af jer kan se, at det her er en rigtig god aftale og et godt lovforslag.

Så blev der lige spurgt til de midlertidige studieboliger. Det er en del af forligsteksten, og derfor vil alt, hvad vi skulle ændre i forliget, altid være til forhandling i forligskredsen, fordi det altid er en afvejning. Så umiddelbart vil jeg af respekt for min forligskreds holde fast i forligsteksten, medmindre forligspartierne er enige om andet. Tak for ordet.

Kl. 15:02

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er lige et par korte bemærkninger. Først er det fru Susie Jessen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:02

Kl. 15:04

Susie Jessen (DD):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for talen og også tak for gennemgangen. Jeg synes faktisk, at det var en positiv gennemgang i forhold til et meget kompliceret emne, og jeg er også glad for den her tilkendegivelse om, at vi godt kunne dele det op efter de to aftaler, der ligger. Det ville måske være gavnligt for det hele.

Jeg har også bare behov for at sige, at jeg synes, at der er nogle supergode ting i det her, bl.a. også det, som ministeren nævner, med byudviklingen, mobilmaster, udvikling af øerne og kystnærhed og alle de her forskellige ting, der ligger i aftalen, men det bliver bare svært for mig som ordfører så også at skulle æde nogle ting, f.eks. det, der er nævnt i et høringssvar, der kommer fra Foreningen for Lystbådehavne I Danmark, om, at de kommer til at blive kvalt i lidt bureaukrati og sådan nogle ting. Men jeg tror, der er behov for at dykke lidt yderligere ned i det her lovforslag, netop fordi det er så omfattende, som det er, og prøve at få adskilt tingene ordentligt, og det er jeg glad for at ministeren også tilkendegiver at vi kan i et vist omfang.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 15:03

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):

Jeg vil gerne takke fru Susie Jessen for de positive bemærkninger, og jeg er godt opmærksom på lystbådehavnenes bekymring. Jeg er ikke sikker på, at de har noget at have bekymringen i, men jeg synes, at fru Susie Jessen skulle stille mig et skriftligt spørgsmål, så vi kan få det afklaret og forhåbentlig få beroliget folk.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo for yderligere et spørgsmål.

Kl. 15:03

Susie Jessen (DD):

Jeg havde bare lige et hurtigt spørgsmål i forhold til det her med indskrænkning af indsigelsesretten for stiftsøvrigheden i forhold til solceller og vindmøller ved kirker. Hvad er overvejelserne i forhold til, at det skal ligge i det her lovforslag? For jeg mener bare, at vi også tidligere har behandlet noget med VE-anlæg selvstændigt i forhold til det her med slots- og herregårdsmiljøer. Så kan ministeren ikke knytte nogle ord til det?

Kl. 15:04

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 15:04

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):

Ja, det med herregårdslandskaber var en del af første del af udmøntningen af planlovsforliget, så det er også en bunden del af det her forlig. Det her med stiftsøvrigheden er også en del af forligsteksten på planloven, og derfor hænger det sammen i det her lovforslag.

Tidligere havde alle mulige indsigelsesret. Så ville man fratage alle indsigelsesretten og lægge den i ministerierne, og det gjorde man for alle andre end for stiftsøvrigheden, og derfor ligger indsigelsesretten i planloven. Der vil stadig væk skulle tages hensyn til kirker og udsigten til kirkerne. Det vil bare ikke være stiftsøvrigheden, der kan gøre det, hvis det er mere end 2 km væk.

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Så er det fru Jette Gottlieb fra Enhedslisten som spørger. Værsgo.

Kl. 15:04

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil indskrænke mig og ikke sige noget om processen – det kommer senere. Jeg vil takke for tilsagnet om at dele det op, når vi beder om det. Men jeg vil gå til noget rent substantielt, og det er spørgsmålet om de aktive bymidter. For vi kommer til møder ovre i ministeriet for at drøfte vitalisering af bymidterne, men samtidig bliver der fremsat et lovforslag, der knæsætter, at man udhuler bymidternes aktivitet, ved at man f.eks. tillader specialvarehandel ude et eller andet sted i et eller andet center et eller andet sted væk derfra. Jeg synes, det er meget selvmodsigende. Jeg er sikker på, at selve det, man kunne kalde specialevarehandelen, er en af de bærende ting i bymidternes aktivitet ud over de øvrige ting, som vi snakker om, f.eks. biblioteker. Men som jeg oplever det, er der jo tale om, at man siger, at det, man kan tjene penge på, kan vi lægge et andet sted hen, og så prøver vi at finde ud af, om vi kan lave nogle, hvad skal vi sige, kompensationer for det ved hjælp af ting, som folk gerne vil deltage i.

Er det ikke en selvmodsigende måde at støtte aktivitet i bymidterne på?

Kl. 15:06

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til ministeren.

Kl. 15:06

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):

Jeg tror, jeg må bede fru Jette Gottlieb om at fortælle mig, hvor i lovforslaget der står noget om aflastningsområder, for jeg formoder, at det er det, fru Jette Gottlieb taler om. Det var jo noget, vi gennemførte med et lovforslag i 2017, men jeg har ikke bemærket, at det skulle være en del af det her lovforslag, og jeg har ellers læst det rigtig mange gange. Så jeg ved ikke helt, hvor det er, fru Jette Gottlieb finder det. Og ellers vil jeg bede om, at man stiller et skriftligt spørgsmål, hvis man kan finde et sted, hvor det skulle være omtalt. For jeg må sige, at vi har alle mulige andre punkter med – strategisk planlægning for bymidter, parkeringsforhold, byzonområder, boliger for studerende, stiftsøvrighedens indsigelsesret, glamping. Vi har mange ting med, men aflastningsområder var da i 2017-aftalen.

Kl. 15:06

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 15:07

Jette Gottlieb (EL):

Ja, det er ganske rigtigt, og det var det, jeg havde set frem til at man ville rulle tilbage, i erkendelsen af at man havde erfaring for, og at fagfolk knæsætter, at det viser sig som en af de sikreste metoder til at udhule bymidternes aktivitetsniveau. Så jeg havde forestillet mig, at man, når man havde en revurdering af planloven og så skulle lave et tilhørende lovkompleks, så ville tage den erfaring med ind og sige: Nu ruller vi det tilbage, for det har vist sig at være det, der udhuler bymidterne.

Så det er rigtigt, at det selvfølgelig hænger sammen med 2017-lovgivningen, men det her er jo netop en revidering af 2017-lovgivningen med erfaringen som grundlag, og det var det, jeg havde forventet der kom noget ud af.

Kl. 15:07

Kl. 15:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 15:07

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):
Tak for at opklare det. Jeg er glad for at høre, at jeg ikke har overset noget som helst i lovforslaget, for det havde da været lidt bekymrende, hvis ordføreren havde fundet noget i lovforslaget, som jeg ikke havde set de mange gange, jeg har læst det.

Men jeg vil sige, at der er en udfordring med bymidter; de har det rigtig svært. Jeg tror, det er en forskelligartet problemstilling, at der er blevet flyttet ting ud af bymidterne, altså også funktioner som borgerservice og andet, og det er jo noget af det, vi giver bedre mulighed for med det her lovforslag. Så min klare opfattelse er, at vi kommer til at hjælpe bymidterne med det her lovforslag.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Så er det fru Marianne Bigum fra SF som spørger. Værsgo.

Kl. 15:08

Marianne Bigum (SF):
Mange tak, og tak til ministeren. Jeg har to spørgsmål til lovforslaget: Det ene er, om ministeren kan fortælle, hvorfor der ikke længere skal være et krav om, at ministeren skal afgive en såkaldt landsplanredegørelse. Det andet, jeg vil spørge om, er det, at lovforslaget sådan set også ophæver § 23 c, stk. 1, 2. og 3. pkt. – jeg går ikke ud fra, at ministeren kan dem så meget i detaljer, men altså grundlæggende ophæves det her med, at kommunalbestyrelsen, når de ændrer kommunalplanen, skal indkalde idéer og forslag fra offentligheden. Ministerens ministerium vurderer, at reglerne om at give offentligheden mulighed for at tilkendegive synspunkter over for kommunalbestyrelsen »på en uhensigtsmæssig måde komplicerer kommunalbestyrelsens muligheder for at tilvejebringe ændringer af kommuneplanen«. Og i det hele taget betyder den her ophævelse af paragraffen så, at offentligheden får betydelig mindre at skulle have sagt i kommuneplanlægningen. Jeg vil også godt høre, hvorfor man føler, at det er nødvendigt.

Kl. 15:09

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 15:09

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):
Der er tale om afbureaukratisering for begge deles vedkommende. Det er altid svært at afbureaukratisere, for man har altså en god grund til at have en masse regler. Men nogle gange skal man også sætte folk fri og give dem mulighed for at agere. Der er rigtig meget bureaukrati alle steder, og det her er faktisk et forsøg på at frigive noget af det.

Lad mig slå fast, at det jo ikke er, fordi man ikke skal høre offentligheden – selvfølgelig skal man høre offentligheden – men det gør man senere i processen. Spørgsmålet er, om man er forpligtet til at gøre det to gange. En positiv dialog med lokalområdet er jo altid godt, og jeg håber da, at man vil have en positiv dialog med lokalområdet, men man vil stadig væk have mulighed for at kommentere på tingene senere. Det er bare et spørgsmål om hvor mange gange, og hvor firkantede regler vi skal sætte op inde fra Christiansborg.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Tak. Værsgo til spørgeren.

Marianne Bigum (SF):

Tak. Jeg har ikke haft lejlighed til at læse lovforslaget mange gange, men jeg vil sige, at det glæder mig, hvis der stadig væk er mulighed for, at borgerne kan give deres besyv med, for det synes jeg er enormt vigtigt for os, altså at skabe forankring af den politik, kommunalbestyrelsen fører. Jeg har selv en tidligere historie derfra.

Men jeg synes egentlig, det er ærgerligt, at ministeren vil afskaffe – og jeg ser det ikke som en mindre afbureaukratisering – det at komme herind og give en landsplanredegørelse. Som jeg sagde i mit indlæg, bestemmer planloven alt, og jeg synes, det er en fornøjelse, når vi får mulighed for at diskutere det her i Folketinget, og at det også er enormt vigtigt for de ting, vi skal i gang med. Sparer vi virkelig så meget ved at fjerne det krav?

Kl. 15:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):
Værsgo til ministeren.

Kl. 15:11

Ministeren for landdistrikter (Louise Schack Elholm):
Jamen det er også en afbureaukratisering. Det er der ingen tvivl om. Det er et spørgsmål om, om der skal være faste intervaller for, at man har en landsplanredegørelse. Man kan jo altid vælge at lave en, og Folketinget kan jo bede mig om at lave en. Men skal det være i faste intervaller, eller skal det være, når man synes, der er behov for det? Og der er det altså sådan, at vi nogle gange sætter enormt mange regler op, og det her er et forsøg på at rydde lidt op i reglerne.

Kl. 15:11

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere spørgsmål til ministeren for landdistrikter, så vi siger tak.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget. Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om gasforsyning. (Forenkling af forretningsplanen og justering af den økonomiske regulering af den systemansvarlige virksomhed i el- og gassektoren m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).
(Fremsættelse 25.10.2023).

Kl. 15:11

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er hr. Rasmus Horn Langhoff fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

I dag kommer ca. 59 pct. af Danmarks samlede elforbrug fra grøn energi. I 2030 skal vi have det her tal op på 100 pct., også selv om vi skal bruge mere grøn strøm i fremtiden til at opvarme vores huse, til at lade elbiler og producere grønne brændstoffer til fly, skibe og lastbiler. Med andre ord skal vi altså op i skala, og vi skal op i tempo, og derfor skal vi selvfølgelig sørge for, at vi laver de bedst mulige rammer for elnettet, som er hjertet i hele den infrastruktur, der leverer strøm ud til danskernes stikkontakter. Og her står Energinet med et stort ansvar for vores energiforsyning.

Hovedformålet med lovforslaget her er at sikre, at Energinets systemansvarlige virksomheder er bedst muligt stillet til at kunne accelerere den grønne omstilling, og derfor glæder det mig også, at lovforslaget vil gøre det muligt for Energinets systemansvarlige virksomheder at handle hurtigt og være omstillingsparate – to parametre, som er afgørende for, at vi kan få den grønne omstilling op i skala til tiden. Derudover vil lovforslaget bidrage til at forenkle Energinets forretningsplan, så processerne kan komme op i tempo, og så får Energinet et mere fleksibelt råderum til at udbygge vores energinet.

Med lovforslaget tager vi altså nogle vigtige skridt imod at sikre vores forsyningsikkerhed og bringe os tættere på vores mål om at leve op til vores klimaambitioner og få sat gang i den grønne omstilling. Derfor bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget. Jeg skal hilse fra Venstres ordfører, som desværre er sygdomsramt i dag og derfor forhindret i at være her i dag, og sige, at de også bakker op om lovforslaget.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak for den tale. Da der ikke er nogen korte bemærkninger, kan vi gå videre i ordførerrækken. Vi har hørt, at der var besked fra Venstre, så det er godt. Så er det Mike Villa Fonseca fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:14

(Ordfører)

Mike Villa Fonseca (M):

Tak for ordet, formand. Denne tale holder jeg også på vegne af ordføreren på området, som er hr. Henrik Frandsen, da han desværre stadig ikke har mulighed for at kunne være til stede her i salen. Med lovforslaget, som vi behandler i dag, søger vi at skabe de rigtige regler og retningslinjer for Energinet, som er Danmarks systemansvarlige virksomhed. Hvad betyder det at være systemansvarlig virksomhed? vil den almindelige dansker nok spørge sig selv om. I grove træk vil det sige, at Energinet har ansvar for at drive elsystemet i Danmark. Sagt på helt almindeligt dansk er det Energinet, der sørger for, at alle i Danmark har strøm i alle stikkontakterne. Og det er strøm, der om få år vil være 100 pct. grøn, for den grønne omstilling har nemlig fået fart på, og formålet med lovændringerne, som vi behandler i dag, er at tilpasse reglerne, sådan at de bedre støtter Energinets rolle i at fremme grøn energi og udvikling af Danmarks fremtidige energisystem.

I forbindelse med overgangen til mere bæredygtig energi står Energinet over for store opgaver, og det er nødvendigt, at virksomheden kan tilpasse sig hurtigt. Samtidig er Energinet forskellig fra de andre forsyningsvirksomheder, i og med at det som før nævnt er en systemansvarlig virksomhed. Derfor foreslås det i lovforslaget at ændre reglerne på følgende måde: Differencer i forbrugernes favor skal ikke give Energinet ekstra indtjening. Energinet skal ikke kunne profitere sig på bekostning af forbrugerne. Omkostninger til tab af energi under transport igennem nettet defineres som omkostninger,

der ikke kan påvirkes af Energinet og skal derfor ikke indgå i selskabets økonomiske incitament og effektiviseringskrav. Derudover skal Energinet have en risikojusteret indtjening, sådan at virksomheden skal kunne tjene penge, men på en måde, der tager hensyn til risici og ikke udsætter Energinet for unødvendige økonomiske farer.

Samlet set er disse ændringer vigtige for at styrke Danmarks position som et foregangsland inden for grøn energi og for at sikre, at vores energisystem er rustet til at imødegå de udfordringer, vi står over for i fremtiden.

Moderaterne støtter op om lovforslaget.

Kl. 15:16

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger til hr. Mike Villa Fonseca fra Moderaterne. Så vi siger tak og går videre i ordførerrækken til hr. Sigurd Agersnap fra SF. Værsgo.

Kl. 15:16

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Selv om lovforslaget her handler om Energinet, må jeg også skuffe og sige, at jeg ikke kan sætte meget mere strøm til debatten af den årsag. Vi er nemlig også enige i lovforslaget.

Energinet er vigtigere for den grønne omstilling, end mange sådan lige går og tænker over i det daglige. Den store statslige virksomhed sørger for, at motorvejene i el- og gasnettet bliver bygget, vedligeholdt og udbygget. Det har i flere år været en vigtig sag for SF at fremme de grønne investeringsmuligheder i Energinet, og det bidrager det her lovforslag til, både ved at anerkende, at den traditionelle rigide indtægtsrammeregulering ikke fremmer tilstrækkelig udvikling og sikker drift af systemansvarsopgaven og DataHub, og ved at forenkle den investeringsplan, som rammesætter Energinets store bidrag til den grønne omstilling. Lidt forsimplet kan man sige, at uden kabler, der flytter den grønne strøm, eller et gasnet, der flytter gassen, kommer vi selvfølgelig ikke langt i den grønne omstilling.

Samlet set er lovforslaget for os at se en fornuftig opfølgning på aftalen om en fremtidssikret økonomisk regulering af Energinet, som SF og en lang række partier er en del af. Vi støtter derfor lovforslaget. Jeg skulle også hilse fra Enhedslisten og sige, at det gør de også.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til ordføreren, hr. Sigurd Agersnap fra SF. Vi går videre i ordførerrækken til fru Lise Bech fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 15:18

(Ordfører)

Lise Bech (DD):

Tak, formand. Det her lovforslag har til formål at justere den økonomiske regulering af Energinets systemansvarlige virksomhed, da den systemansvarlige virksomhed, herunder DataHub, ikke hensigtsmæssigt kan underlægges en traditionel indtægtsrammeregulering. Lovforslaget vil give Energinet bevægelsesfrihed på markedet, så de kan fortsætte med at levere energi på en bæredygtig måde. Det er det, der står.

Der er flere forskellige ting i det her lovforslag. Flere ordførere har været inde på det allerede, så jeg synes ikke, der er nogen grund til at gentage det hele. Men der er jo også nogle tekniske detaljer i lovforslaget, der handler om at præcisere, hvordan Energinet kan blive betalt for sit arbejde, og hvordan man kan justere betalingen, hvis der er forskelle mellem det forventede og det faktiske beløb, der skal betales. Lovforslaget er designet til at hjælpe Energinet med at

klare sig bedre i en energisektor, der hele tiden ændrer sig, og sikre, at det kan fortsætte med at levere energi på en pålidelig måde.

Der er meget få høringssvar, men der er altså et par stykker. Der er fra Forsyningstilsynet og Danske Advokater, og de påpeger, at der er en udfordring med, at alt for meget, der opkræves for el og gas fra forbrugerne, ikke forrentes. Og det kan give den systemansvarlige virksomhed incitament til at beregne for høje acontobeløb, og det vil gå ud over forbrugerne. Og selvfølgelig vil forbrugerne få det her for meget betalte retur, men som de skriver, kan forbrugerne komme til at fungere som gratis kassekredit for den systemansvarlige virksomhed. Og det synes jeg faktisk at vi skal tage alvorligt, når der er nogle høringssvar, der siger det her. Jeg synes, at vi skal prøve at finde en løsning på det.

Jeg vil sige, at vi selvfølgelig alt i alt støtter op om det her lovforslag. Men jeg synes, at vi skal have det med i udvalgsbehandlingen. Tak for ordet.

Kl. 15:20

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Lise Bech fra Danmarksdemokraterne. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken til hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:20

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Mange tak, hr. formand. Med L 55 indføres en regulering, der giver Energinet, de glade drenge og piger i Erritsø, den nødvendige fleksibilitet til at udføre den opgave, de skal varetage, samtidig med at der lægges et pres på for at effektivisere driften i forhold til omkostningerne. Det bakker Liberal Alliance op om, og vi støtter forslaget. Og jeg skulle hilse fra Dansk Folkeparti og sige, at det gør de også. Tak.

Kl. 15:21

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance, hr. Steffen Larsen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken. Fru Mona Juul har meldt afbud, og vi har fået besked fra Enhedslisten, så vi kan gå videre til Radikale Venstres ordfører, fru Samira Nawa. Værsgo.

Kl. 15:21

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Lovforslaget her udspringer af en aftale fra 2018, som Radikale Venstre var en del af. Kort fortalt handler det om at justere den økonomiske regulering af Energinets systemansvarlige virksomhed i el- og gassektoren, og det er jo fornuftigt nok. Jeg har genbesøgt aftalen, hvor klima ikke står nævnt med et ord, og derudover står hensynet til den nødvendige udbygning af elnettet og hurtig tilslutning af VE-anlæg heller ikke tydeligt nok frem. Siden 2018, hvor vi indgik aftalen, er der jo sket en udbygning af elnettet, men den er også kommet under pres, fordi vi har solceller og flere vindmøller og der er sket en elektrificering af vores forbrug med f.eks. elbiler. Det håber jeg at ministeren vil sætte et par ord på, måske her fra talerstolen, og ellers sender jeg et par skriftlige spørgsmål for at være sikker på, at elnettet følger med.

Men Radikale Venstre er positive og stemmer for. Tak.

Kl. 15:22

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Der er ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken. Vi har hørt fra Dansk Folkeparti, og fru Franciska Rosenkilde fra Alternativet har

meldt forfald, og derfor kan vi byde velkommen til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:22

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Som gammel håndværker og som jyde drømmer jeg ligesom alle andre jo om at få en gratis kassekredit. Det er det, staten lige sørger for nu, ved at sige, at der ikke er noget, der skal forrentes. Der bliver jeg som borgerlig bare nødt til at sige, at jeg ikke stoler nok på, at staten kan styre det helt, og samtidig med det indkræver den acontobetaling for tingene, så jeg kan godt blive bekymret for, at vi kommer til at agere gratis bank. Heldigvis er vi i Nye Borgerlige ikke bundet af at være med i den her aftale, så vi kan jo sige tingene ligeud.

Der er gode ting i aftalen – bestemt – det anerkender jeg fuldt ud. Jeg er lidt bekymret for det der med, at en virksomhed bare kan slippe for at betale renter, såfremt de indkræver for mange penge. Jeg synes ikke, det er en tiltalende løsning, set i lyset af at staten nok er dem, der i forhold til borgerne har mest råd til at forrente tingene. Og Energinet, uanset hvor gerne man vil kalde det en privat virksomhed, er ret statsligt. Så der er mange gode snit i det, som vi nok kunne have støttet, men det gør simpelt hen for ondt på mig, at forbrugerne ikke får det forrentet, hvis der bliver indkrævet for mange penge ved dem. Det synes jeg ikke er i orden, og derfor kommer vi til at stemme imod.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Kim Edberg Andersen. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Jeg havde noteret, at hr. Lars Boje Mathiesen havde bedt om en ordførertale. Han er ikke til stede, så jeg kan byde velkommen til klima- og forsyningsministeren heroppe på talerstolen. Værsgo.

Kl. 15:24

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak, formand, og tak til ordførerne for jeres bemærkninger. Energinet spiller i dag en central rolle for den grønne omstilling. Energinet er med til at sikre, at vi kan forsyne forbrugerne med grøn energi fra bl.a. vind og sol og de andre kilder. Energinets kerneopgave er at sikre forsyningssikkerheden, at drive og udbygge den overordnede energiinfrastruktur af el og gas og sikre en åben og lige adgang til alle forbrugerne.

Dette lovforslag følger op på en bred politisk aftale fra maj 2018 om at fremtidssikre den økonomiske regulering af Energinet. Med aftalen blev det besluttet, at Energinet skal underlægges en indtægtsrammeregulering. Indtægtsrammereguleringen skal sikre en effektiv drift og ansvarlige investeringer, samtidig med at de skal have de rette rammer for at sikre den grønne omstilling og en stabil energiforsyning. Store dele af aftalen er allerede implementeret, men i lyset af de store opgaver, som ligger foran Energinet i de kommende år, er det vigtigt, at rammerne svarer til opgaven. Der skal foretages nogle væsentlige investeringsbeslutninger i forbindelse med udbygningen af elnettet og den grønne omstilling.

Den systemansvarlige virksomhed er den del af Energinet, som sikrer en lige adgang til gas- og elnettet, overvåger og balancerer eltransmissionsnettet samt varetager forsyningssikkerheden i Danmark. Den systemansvarlige virksomhed har desuden ansvaret for udviklingsprojekter, bl.a. de nye energioer. Den systemansvarlige virksomhed adskiller sig fra Energinets øvrige datterselskaber, da det primært har driftsopgaver og det derfor ikke har den store egenkapital. Desuden har selskabet nu og i fremtiden store tidskritiske opgaver af samfundsøkonomisk betydning. Den nye regulering skal således indrettes, med blik for at den systemansvarlige virksomhed

adskiller sig fra Energinets øvrige datterselskaber. Ligeledes skal reguleringen understøtte behovet for hastighed i netudbygningen. Vi lægger med dette lovforslag op til at justere indtægtsrammereguleringen til de særlige forhold, der gør sig gældende for netop den systemansvarlige virksomhed. Lovforslaget indeholder fire hovedelementer.

For det første er virksomhedens økonomiske risiko i højere grad relateret til drift end investeringer. Det er dermed ikke retvisende at beregne virksomhedens forrentning udelukkende ud fra kapital. Derfor foreslås det, at den systemansvarlige virksomhed skal have en risikojusteret forrentning. Det vil sige, at forrentningen fremover skal kompensere virksomheden for den risiko, der er ved dens drift.

For det andet kan den nuværende regulering af såkaldte differencer medføre en økonomisk risiko for virksomheden. Tariffer opkræves af forbrugerne og skal dække en del af systemansvarets omkostninger. Er der tidsmæssige ubalancer mellem opkrævede tariffer og tilladte indtægter, opstår der differencer. Hvis disse differencer forrentes, opstår der en økonomisk risiko, som vanskeligt kan kontrolleres af virksomheden. Derfor foreslås det, at reguleringen ændres, så differencerne i forbrugernes favør ikke forrentes.

For det tredje indebærer den nuværende regulering, at virksomheden er underlagt incitamenter til at begrænse nettab. Nettab er imidlertid et uundgåeligt tab af energi, når elektriciteten transporteres gennem nettet, og Energinets systemansvar skal i forvejen begrænse nettab i forbindelse med deres investeringsbeslutninger. Derfor foreslås det, at omkostninger til nettab undtages fra indtægtsrammens incitamenter.

Derudover foreslås det for det fjerde at forenkle Energinets forretningsplan og at ændre godkendelsesprocesserne. Denne justering forventes at medføre en hurtigere og mere fleksibel proces for Energinets planlægning, og den vil give en hurtigere økonomisk sikkerhed for nødvendige nye opgaver.

Samlet set sætter lovforslaget rammerne for et Energinet, der er klar til at understøtte elektrificeringen, VE-udbygningen på land og hav og udviklingen mod et klimaneutralt samfund. Jeg ser frem til drøftelserne og til at behandle lovforslaget i udvalget, og med disse bemærkninger vil jeg gerne anmode om en velvillig behandling af forslaget. Tak.

Kl. 15:28

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Da der ikke er nogen korte bemærkninger til klima-, energi- og forsyningsministeren og der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og ellersikkerhedsloven og om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser. (En forenklet og hurtig ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg på havet, tinglysning vedrørende elproduktionsanlæg i den eksklusive økonomiske zone, justering af administrationen af visse

pristillægsordninger til VE-anlæg og forlængelse af frist for anmodning om udbetaling af tilskud).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremsættelse 25.10.2023).

Kl. 15:28

Forhandling

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er hr. Rasmus Horn Langhoff fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 15:28

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Det er jo nok et forslag, vi alle sammen har glædet os til at behandle hele dagen i dag, for klimaet kalder på handling, og vi har jo som politikere et helt særligt ansvar for at gå forrest og skabe de bedste betingelser for grøn energi i Danmark. Det er derfor en bunden opgave at skabe hurtigere og lettere veje igennem bureaukratiets sagsbehandling, når der f.eks. skal ansøges om tilladelser. Det gælder især for de virksomheder og organisationer, der hver dag arbejder for at levere grøn strøm til danskerne.

Derfor er det også glædeligt, at vi i dag førstebehandler det her lovforslag, hvor regeringen foreslår at lave endnu bedre forudsætninger for at rejse meget mere vedvarende energi i Danmark. Lovforslagets hovedformål er at understøtte realiseringen af den grønne omstilling, for den grønne omstilling er langtfra simpel. Der er så meget andet og mere end bare at rejse nye vindmøller og få flere over på fjernvarme, hvor vigtige også de virkemidler end er. Vi skal også blive bedre til at genanvende de anlæg, som gennem mange år har skabt grøn strøm i vores stikkontakter, men som nu kan være slidte eller måske direkte forældede.

Derfor vil dette lovforslag bidrage til at forenkle og øge hastigheden inden for processerne omkring – nu bruger jeg et engelsk udtryk, selv om vi jo taler dansk her – repowering, og jeg tror, at den bedste danske oversættelse, jeg kan komme i nærheden af, er fornyelse af bestående elproduktionsanlæg på havet. For det skal være nemmere og hurtigere at opdatere vores vindmølleparker med nyere og bedre vindmøllemodeller, der kan producere mere grøn strøm til gavn for klimaet.

Samtidig vil vi med lovforslaget skabe mere gennemsigtighed ved at tydeliggøre mulighederne for tinglysning af rettigheder vedrørende elproduktionsanlæg i den eksklusive økonomiske zone. Derudover vil vi også justere administrationen af visse pristillægsordninger til VE-anlæg, og vi vil udsætte fristen for indgivelse af anmodninger om udbetalinger af tilskud under VE til proces-ordningen.

Lovforslaget er altså bare ét af regeringens tiltag for at sætte tempo på implementeringen af den grønne omstilling, men et vigtigt et af slagsen. Derfor bakker Socialdemokratiet op om lovforslaget. Jeg skulle også igen hilse fra Venstre, som desværre er forhindret, men som også bakker op om forslaget her.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Rasmus Horn Langhoff som ordfører for Socialdemokratiet. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre i talerrækken, og det er hr. Mike Villa Fonseca fra Moderaterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:31

(Ordfører)

Mike Villa Fonseca (M):

Tak for ordet, formand. Ligesom ved de to forrige taler, jeg har holdt her i dag, vikarierer jeg stadig også ved førstebehandlingen af L

56 for ordføreren på området, som er hr. Henrik Frandsen, da han desværre stadig væk ikke har mulighed for at være til stede.

Lovforslaget, som vi behandler i dag, har to hovedformål. Det første hovedformål er at støtte den grønne omstilling ved at forbedre forholdene for havbaserede elproduktionsanlæg, og det andet hovedformål er, at vi også laver justeringer i reglerne for støtteordninger til visse vedvarende energi-anlæg for bedre at kunne håndtere situationen med langvarige høje elpriser. Vi taler om at forbedre betingelserne for havbaseret energiproduktion og om at gøre det lettere og mere gennemsigtigt for dem, der ønsker at opgradere eksisterende anlæg. Det handler altså om at skabe en smidig og effektiv godkendelsesproces med det formål at fremskynde den grønne udvikling. Det handler også om at tilpasse vores energistøtteordninger, sådan at administrationen af ordningerne bedre vil kunne håndtere situationer med varigt høje elpriser, sådan som vi har set sidste vinter, med det formål at beskytte både forbrugeren og dem, der investerer i vedvarende el-produktion. Dette tiltag er afgørende for at sikre en stabil og konkurrencedygtig energisektor.

Endelig ønsker vi også at forlænge fristen for udbetalingen af tilskud til grønne projekter for at give dem den nødvendige tid til at blomstre og levere på deres løfter. Dette vil være med til at sikre, at vores mål om en bæredygtig fremtid ikke går tabt på grund af unødvendigt bureaukrati. Moderaterne støtter op omkring lovforslaget. Tak for ordet, formand.

Kl. 15:33

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Mike Villa Fonseca fra Moderaterne. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er hr. Sigurd Agersnap fra SF som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:33

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Der er for os i SF at se flere gode elementer i det lovforslag, som her er fremsat. Noget af det vigtigste er, at det sigter mod at forenkle ansøgnings- og tilladelsesprocessen for fornyelse eller såkaldt repowering af eksisterende elproduktionsanlæg på havet. Det vil øge gennemsigtigheden og effektiviteten i hele godkendelsesprocessen, og det vil dermed også fremme udvidelsen af havvindskapaciteten.

Derudover er vi enige i, at det skal være muligt at få tinglyst rettigheder til elproduktionsanlæg. Denne del af lovforslaget er et vigtigt skridt mod vores mål om at opstille 9 GW havvindmølleparke inden 2030.

Så er vi også enige i de justeringer, der er i pristillægsordningerne for visse vedvarende energi-anlæg, hvilket vil hjælpe os med at håndtere perioder med høje elpriser mere effektivt og sikre mere bæredygtige støtteordninger.

Afslutningsvis skal jeg fremhæve, at forslaget giver mulighed for at forlænge fristen for anmodning om udbetaling af tilskud, hvilket vil give projekter mere tid til at blive afsluttet, og det ser ud til at være nødvendigt. I SF kan vi støtte lovforslaget, og jeg skal også hilse fra Enhedslisten og sige, at det kan de også.

Kl. 15:34

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Sigurd Agersnap fra SF som ordfører. Der var ingen korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken, og det er fru Lise Bech fra Danmarksdemokraterne som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:34

(Ordfører)

Lise Bech (DD):

Tak, formand. Ja, klima-, energi- og forsyningsministeren ønsker med det her lovforslag bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om en forenklet, hurtig og transparent ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering – jeg ved ikke helt, om man må sige det, men det må man nok ikke – altså fornyelsesprojekter i forbindelse med elproduktionsanlæg på havet; det var der vist en der sagde. Jeg vil ikke gennemgå de forskellige ændringer i loven, for det er der nogle ordførere der allerede har gjort, og det synes jeg faktisk ikke der er nogen grund til.

Men det her forslag vil jo gøre det nemmere for virksomheder og privatpersoner, der skal ansøge om at producere el fra havvind og anden VE. Desuden vil erhverv og privatpersoner opleve mindre administrativt arbejde i forbindelse med ansøgninger om støtte til VE. Og det er jo positivt, at vi ligesom forenkler tingene, så Danmarksdemokraterne vil gerne støtte forslaget, da det skaber en forenklet og hurtigere model for ansøgninger om etablering af elproduktion fra havvind og sikrer udbetaling af tilskud under VE til procesordningen. Tak for ordet.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Lise Bech fra Danmarksdemokraterne. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan gå videre i ordførerrækken, og det er hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Lovforslaget, som vi behandler her, giver bedre vilkår for den grønne omstilling ved bl.a. at forbedre muligheden for at levetidsforlænge eksisterende havvindmøller og for at tinglyse rettigheder på anlæg i Danmarks eksklusive økonomiske zone. Det bakker vi op om i Liberal Alliance, og vi støtter altså lovforslaget.

Og jeg skal hilse fra Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti og sige, at de også støtter lovforslaget. Tak.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til hr. Steffen Larsen. Der er ingen korte bemærkninger, og vi kan gå videre i ordførerrækken. Det er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Fredag er virkelig vikarernes festdag, men velkommen til det her fantastiske område, som klimaområdet jo er, så på den måde er det virkelig en festdag for jer, der får lov at vikariere.

Lovforslaget skal understøtte den grønne omstilling ved at forbedre vilkårene for elproducerende anlæg på havet, og hvis man kigger i høringssvarene, er der bl.a. Green Power Denmark, som anfører, at der er behov for ændringer af lovforslaget og bemærkningerne for at sikre en aktuel og tidssvarende implementering af den seneste EU-regulering. Sådan som jeg forstår det, giver lovforslaget udelukkende mulighed for mindre reparationer og forbedringer af møller – noget, som i en vis udstrækning også er muligt i dag. Det vil sige, at de nødvendige tilladelser til fuld udskiftning af møllerne og repowering med levetidsforlængelse m.m. ikke er indeholdt, og det er i hvert fald noget af det, som vi i Radikale Venstre vil søge svarene på i løbet af andenbehandlingen, og måske vil ministeren også sætte et par ord på det her fra talerstolen.

Men i udgangspunktet er vi positive. Der er bare de her spørgsmål, vi skal afklaret. Tak.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Der er ingen korte bemærkninger. Der er afbud fra Franciska Rosenkilde fra Alternativet, så nu er det hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige som ordfører. Værsgo.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Tak for det, formand. Man skal altid gemme det bedste til sidst, så derfor håber vi, at der kommer en efter mig.

Meget af det lyder jo fornuftigt: mindre bureaukrati og hurtigere adgang. Så løber det jo koldt ned ad ryggen på mig, lige så snart ordføreren fra SF begynder at sige, at han skulle hilse fra Enhedslisten. Når de to er enige, bliver jeg jo altid bekymret. Min primære bekymring er det der med, hvad det er, vi siger ja til i forhold til det her repowering, altså en fornyelse. Jeg er personligt bange for, at det bliver større møller på de samme steder, det vil sige, at vi egentlig får større møller. Mange af dem er til at starte med sat ret tæt på land. Det er et område, hvor vi døjer meget med dem, og hvor folk bliver kede af at kigge på dem. Uanset om der er reklamer i fjernsynet, der siger, at det ikke betyder noget, så kan man se dem, og når de bliver større, kan man se dem endnu mere. Det synes jeg er lidt uafklaret. Derfor kommer vi til at stemme imod lovforslaget.

Vi har jo heldigvis den frihed, at vi ikke er bundet på arme og ben og tapet til hockeystaven. Vi kan godt sige nej, når vi synes, der er et dårligt lovforslag. Det synes vi at det her er, selv om det helt bestemt skal have ros med på vejen, i forhold til at det er møller på havet. Skal vi have flere møller, skal de være på havet. Så den del kan vi da støtte op om. Så det er et nej til lovforslaget, men der er positive elementer; naturligvis er der det. Tak.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger til hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Så skal vi byde velkommen til klima-, energi- og forsyningsministeren. Værsgo.

Kl. 15:40

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak for det, hr. formand. Først og fremmest tak til ordførerne for de konstruktive bemærkninger. Lovforslaget, vi førstebehandler i dag, indeholder et ønske om at skabe endnu bedre forudsætninger for fremtidens vedvarende energi i Danmark. Vi skal systematisk fjerne unødvendige barrierer for udviklingen af VE-anlæg. Lovforslaget indeholder forskellige elementer, hvoraf jeg vil nævne fire.

For det første vil regeringen med lovforslaget sikre korrekt implementering af EU-direktivet om fremme af anvendelse af energi fra vedvarende energikilder. Det gør vi ved at indføre en bemyndigelse til at fastsætte regler for tilladelsesprocesser for repowering af allerede eksisterende anlæg på havet. Jeg skal nok forsøge at finde det danske ord til næste tale. Dermed kan vi gøre tilladelsesprocesserne mere simple og gennemsigtige.

For det andet foreslår vi med lovforslaget at præcisere muligheden for tinglysning af elproduktionsanlæg i den eksklusive økonomiske zone. Regelændringen vil tydeliggøre rammerne for finansieringen af havmølleparker, hvilket selvsagt er uhyre centralt. Det kan dermed bidrage til at indfri de politiske aftaler om opstilling af 9 GW havmølleparker efter udbud inden 2030.

For det tredje foreslår regeringen med lovforslaget at tilpasse reglerne for administration af visse pristillægsordninger for VE-anlæg

med fast afregningspris. Det foreslår vi, fordi den hidtidige måde at administrere ordningerne på har vist sig uhensigtsmæssig i en tid med vedvarende høje energipriser, som vi jo desværre oplevede sidste år. Forslaget ændrer ikke på ordningernes indhold. Det vil udelukkende nedbringe behovet for, at anlægsejere løbende skal opkræves penge, når elpriserne har været høje i en længere periode. Det vil være til gavn for både anlægsejere og staten.

For det fjerde foreslår regeringen en forlængelse af fristen for at anmode om udbetaling af tilskud inden for den nu lukkede VE til proces-ordning samt bemyndigelse til at forlænge fristen yderligere. Det skal understøtte, at de få virksomheder, der allerede har fået tilsagn om tilskud inden for ordningen, kan nå at gennemføre omstillingsprojekterne og få deres tilskud.

Så hørte jeg spørgsmål om repoweringdelen, og dem vil vi selvfølgelig i udvalgsbehandlingen søge at belyse og besvare helt i tråd med de spørgsmål, der er stillet. Med disse bemærkninger vil jeg anmode om velvillig behandling af lovforslaget.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er lige en kort bemærkning til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:42

Samira Nawa (RV):

Tak, og også tak for tilkendegivelsen af, at vi kan bore det ud i udvalgsbehandlingen. Men jeg vil høre, om ministeren allerede nu bare lige kunne guide mig på rette vej, i forhold til om det er korrekt forstået, at lovforslaget udelukkende giver mulighed for de her mindre reparationer og forbedringer af eksisterende møller og ikke indeholder de her tilladelser til udskiftning, som jo ellers er et krav i EU's havvindsdirektiver – bare sådan at jeg også stiller spørgsmålene skriftligt korrekt i udvalgsbehandlingen. Tak.

Kl. 15:43

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 15:43

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Tak. Der er flere grunde til, at man bliver nødt til at skelne mellem det, der af nogle kaldes fuld repowering, hvor et eksisterende anlæg nedtages og der opsættes et helt nyt anlæg på det samme areal, og så det, der kaldes en delvis repowering, hvor man foretager en teknisk ændring af et allerede eksisterende anlæg. Det skyldes, at et helt nyt anlæg af gode grunde betragtes som et nyt anlægsprojekt, hvor der er behov for at søge om nye tilladelser efter eksisterende regler i VE-loven, og det giver rigtig god mening, f.eks. hvis det er nye møller, man vil sætte op; de kan være langt større end dem, man tager ned. Her er det naturligt – og det bliver man nødt til – at kigge på påvirkningen af det omkringliggende miljø og af beskyttede arter, som en så stor projektændring vil have. Så det er snittet imellem, hvornår forandringen er så stor, at det kræver, at man skal hen at kigge på påvirkningen af det omkringliggende miljø igen. Det er det, vi skal have defineret.

Jeg tror også, at fru Samira Nawa spørger i forlængelse af vedtagelsen af VE III-direktivet, og jeg kan se i Green Power Danmarks høringssvar, at det er korrekt, at VE III-direktivet jo er vedtaget, men det er implementeringsdatoen ikke endnu, og det er derfor, at de elementer, der er i VE III-direktivet, ikke er taget med i lovforslaget den her gang. Men jeg ser frem til at få uddybet spørgsmålene i den videre lovbehandling.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Tak. Der er ikke flere spørgsmål fra spørgeren. Så siger vi tak til klima-, energi- og forsyningsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:44

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bjarne Laustsen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 7. november 2023, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Jeg vil ønske jer alle sammen en god weekend.

Mødet er hævet. (Kl. 15:45).
